

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI**

**ADAY ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ VE PSİKOSOSYAL
GELİŞİMLERİNE YÖNELİK BİR E-MENTORLUK SİSTEMİNİN
TASARLANMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sefa ÖZMEN

**TRABZON
Eylül, 2021**

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI**

**ADAY ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ VE PSİKOSOSYAL
GELİŞİMLERİNE YÖNELİK BİR E-MENTORLUK SİSTEMİNİN
TASARLANMASI**

**Sefa ÖZMEN
ORCID: 0000 - 0002 - 8360 - 105X**

**Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek Lisans Unvanı
Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Ali Kürşat ERÜMİT
ORCID: 0000 - 0003 - 4910 - 4989**

**TRABZON
Eylül, 2021**

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Sefa ÖZMEN

21 / 09 / 2021

ÖN SÖZ

Bu araştırma, aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir e-mentorluk sisteminin ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Aday öğretmenlik meslekte yeni olan öğretmenlerin, deneyim kazanmaları ve mesleklerini tanımaları için çeşitli faaliyetlerde bulunma esasına dayanmaktadır. Bu süreçlerde e-mentorluk uygulamaları ile adayların desteklenebileceği alanyazında ifade edilirken, e-mentorluk süreçleri için kullanılacak platform özelliklerinin neler olabileceğinin ortaya konulmasının gerekli olduğu düşüncesi bizi bu araştırmaya yöneltmiştir.

Yüksek lisans ve araştırma sürecim boyunca tez danışmanım olan, bu süreçte değerli bilgileri ve deneyimleri ile yolumu aydınlatan kıymetli hocam Sayın Doç. Dr. Ali Kürşat ERÜMİT'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bu çalışma Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından TÜBİTAK 1001 (COVID-19) çağrısı ile desteklenmesine karar verilen, *'Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi'* başlıklı proje kapsamında düzenlenmiştir (Proje numarası: 120K280, 2020). TÜBİTAK'a katkılarından dolayı teşekkür ederiz. Tezimin olgunlaşmasında yardımcı olan, TÜBİTAK projemizin yürütücüsü Sayın Doç. Dr. Sakine ÖNGÖZ'e de verdiği katkılar için teşekkür ederim. Çalışma sürecimizde yer alan tüm değerli öğretmenlerimize ve proje arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim süresince destekleri ile yanımda olan kıymetli annem Asiye ÖZMEN, kıymetli ablalarım Meryem SARAÇ, Sevinç ÖZMEN BAŞ ve Ayşegül KILIÇ'a teşekkür ederim. Bu tez, kendisini çok küçük yaşında kaybetsem de tüm başarılarımın sebebi olan öğretmen babam Nihat ÖZMEN'e ithaf edilmiştir.

Eylül, 2021
Sefa ÖZMEN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
1. GİRİŞ	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	3
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	4
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1. 4. Araştırmanın Varsayımları.....	6
1. 5. Tanımlar	6
2. LİTERATÜR TARAMASI	7
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	7
2. 1. 1. Aday Öğretmenlik.....	7
2. 1. 1. 1. Dünya Ülkelerinde Öğretmen Yetiştirme ve Aday Öğretmenlik Uygulamaları.....	8
2. 1. 1. 2. Türkiye’de Aday Öğretmenlik Programı	10
2. 1. 1. 3. Aday Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar.....	13
2. 1. 2. Mentorluk.....	14
2. 1. 3. Elektronik Mentorluk (E-mentorluk)	16
2. 1. 3. 1. E-mentorluk Programlarında Platform Seçimi	17
2. 1. 3. 1. 1. E-mentorluk Sürecinde Kullanılan Ticari Yazılımlar	18
2. 1. 3. 1. 2. E-mentorluk Sürecinde Kullanılan Öğrenme Yönetim Sistemleri	19
2. 1. 3. 2. E-mentorluk Platformlarında Etkileşim Amacıyla Kullanılan Araçlar.....	21
2. 1. 3. 2. 1. Anlık Mesajlaşma	21
2. 1. 3. 2. 2. E-posta	21
2. 1. 3. 2. 3. Forum ve Blog	22
2. 1. 3. 2. 4. Sesli Görüşme / Telefon	22
2. 1. 3. 2. 5. Video Konferans	22
2. 1. 3. 3. E-mentorluk Platformu Tasarımı ile İlgili Çalışmalar	23
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu.....	24

3. YÖNTEM.....	26
3. 1. Araştırma Modeli / Deseni	26
3. 2. Evren ve Örneklem / Tasarım Ekibi / Tasarım Değerlendirme Ekibi	28
3. 3. Verilerin Toplanması	31
3. 3. 1. Veri Toplama Araçları	31
3. 3. 1. 1. Doküman Analizi	32
3. 3. 1. 2. Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği.....	32
3. 3. 1. 3. Yapılandırılmış Görüşme Formu	32
3. 3. 1. 4. Yarı Yapılandırılmış Mülakat	33
3. 3. 2. Veri Toplama Süreci / Deneysel İşlem / Uygulama Akışı	33
3. 4. Verilerin Analizi	35
3. 5. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği.....	36
4. BULGULAR.....	37
4. 1. Prototip Hazırlama Aşaması	37
4. 1. 1. AÖEMP Web Sitesi Prototipi	38
4. 1. 2. AÖEMP Etkileşim Platformu Prototipi	39
4. 2. Birinci Aşamada Elde Edilen Bulgular	40
4. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Mesleki ve Psikososyal Gelişimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımına Yönelik Elde Edilen Bulgular.....	40
4. 2. 1. 1. Aday Öğretmenlerin Mesleki ve Psikososyal Gelişimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular	40
4. 2. 1. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular	50
4. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Elde Edilen Bulgular	57
4. 2. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular.....	57
4. 2. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular.....	67
4. 2. 3. Birinci Aşama ile Elde Edilen Bulgular ve Alınan Kararlar	74
4. 3. İkinci Aşamada Elde Edilen Bulgular	77
4. 3. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Elde Edilen Bulgular	77
4. 3. 1. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular	77
4. 3. 1. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular	84

4. 3. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Elde Edilen Bulgular	90
4. 3. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular.....	90
4. 3. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular.....	99
4. 3. 3. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Program Platformunun Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular.....	106
4. 3. 3. 1. E-mentorluk Programı Çerçevesince Mesleki Gelişimi Desteklemeye Yönelik Planlanan Etkinliklerinin Uygulanması İçin Platformun Sahip Olması Gereken Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular	111
4. 3. 3. 2. E-mentorluk Programı Çerçevesince Psikososyal Gelişimi Desteklemeye Yönelik Planlanan Etkinliklerinin Uygulanması İçin Platformun Sahip Olması Gereken Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular	112
4. 3. 4. İkinci Aşama ile Elde Edilen Bulgular ve Alınan Kararlar.....	114
4. 3. 4. 1. Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği ile Elde Edilen Bulgular	117
4. 3. 4. 2. E-mentorluk Program Platformu Kullanım Verileri	119
5. TARTIŞMA	121
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	126
6. 1. Sonuçlar	126
6. 2. Öneriler	129
7. KAYNAKLAR.....	131
8. EKLER.....	143
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	174

ÖZET

Aday Öğretmenlerin Mesleki ve Psikososyal Gelişimlerine Yönelik Bir E-Mentorluk Sisteminin Tasarlanması

Bu çalışmanın amacı aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir e-mentorluk sisteminin tasarlanmasıdır. Son yıllarda aday öğretmenlerin deneyim kazanmalarında mentorluk uygulamalarının varlığına ilişkin çalışmaların arttığını görmekle beraber, başlıca zaman ve mekân bağımsızlığı sağlayan e-mentorluk uygulamaları ile birlikte bu süreçler online ortamlarda yürütülebilmektedir. Online ortamlardaki mentorluk süreçleri için olmazsa olmaz noktalardan birisi kullanılacak platformun sahip olması gereken özelliklerdir. Bu çalışmada aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal sağlayabilecek bir e-mentorluk platformunun nasıl bir tasarıma sahip olması gerektiği, gelişimlerini kullanılabilirliği ve platformun tasarım unsurlarının neler olabileceği sorularına yanıt aranmıştır.

Çalışma tasarım tabanlı araştırma yöntemine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Tasarım tabanlı araştırma yönteminin doğasına uygun olarak döngüsel aşamalar içeren araştırma, iki döngüsel aşamadan gerçekleşmektedir. Çalışma grubu, ortaokul düzeyindeki branşlarda görev yapmakta olan aday öğretmenler (menti) ve en az beş yıllık tecrübesi bulunan deneyimli öğretmenlerden (mentor) oluşmaktadır. Sürece 34 menti ve 23 mentor öğretmen katılmıştır. Araştırmanın verileri, yapılandırılmış görüşme formu, yarı yapılandırılmış mülakat, doküman analizi, eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Aday öğretmenler ve tecrübeli öğretmenler e-mentorluk sürecinde genel itibarıyla, hızlı, erişimi kolay, açık, sade, kullanışlı ve görsel açıdan zengin bir platform kullanmayı beklemektedir. Ayrıca doküman analizi ve katılımcılardan toplanan veriler doğrultusunda, aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerini destekleyecek bir e-mentorluk sisteminin sahip olması gereken tasarım unsurları da belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aday Öğretmen, E-mentorluk, Platform Tasarımı

ABSTRACT

Designing an E-Mentoring System for the Professional and Psychosocial Development of Candidate Teachers

The aim of this study is to design an e-mentoring system for the professional and psychosocial development of candidate teachers. In recent years, we have seen that the studies on the existence of mentoring practice in gaining experience of candidate teachers have increased. These processes, together with e-mentoring applications that provide time and place independence, can be carried out in online environments. One of the indispensable points for mentoring processes in online environments is the features that the platform to be used should have. In this study, answers were sought to the questions of what kind of a design an e-mentoring platform should have that can provide professional and psychosocial development of candidate teachers, its level of usefulness and what the design elements of the platform could be.

The study was carried out in accordance with the design-based research method. In accordance with the nature of the design-based research method, the research, which includes cyclical stages, takes place in two cyclical stages. The sample group during the stages is the same. The sample group consists of candidate teachers (mentee) working in different branches at the secondary school level and experienced teachers (mentors) with at least five years of experience. 34 mentees and 23 mentor teachers participated in the process. In line with the purpose, problems and sub-problems of the research, the data were collected using a structured interview form, semi-structured interview, document analysis, and simultaneous thinking aloud technique. Candidate teachers and experienced teachers generally expect to use a fast, easy-to-access, open, simple, useful and visually rich platform in the e-mentoring process. In addition, in line with the collected data, the design elements that an e-mentoring system should have were determined to support the professional and psychosocial development of candidate teachers.

Keywords: Candidate Teacher, E-mentoring, Platform Design

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Aday Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar	13
2.	Mentorluk Programlarının Mentor ve Mentilere Faydaları	15
3.	Mentorluk Tür ve Modelleri	15
4.	2021 Şubat İtibariyle Moodle Kullanım İstatistikleri	20
5.	Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci Bağlamında AÖEMP Tasarımı	27
6.	Mentorlara Dair Demografik Bilgiler	29
7.	Mentilere Dair Demografik Bilgiler	29
8.	Branş Bazında Katılımcı Bilgileri	30
9.	Tasarım Değerlendirme Ekibine Dair Bilgiler	30
10.	Kullanılan Veri Toplama Araçları	32
11.	AÖEMP Web Sitesi İçin Sağlanan Altyapı Özellikleri ve Performans Bilgileri.....	38
12.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri	41
13.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri.....	42
14.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri.....	43
15.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri.....	44
16.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri.....	45
17.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformundaki Unsurların Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri	46
18.	Birinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Mentor Görüşleri	48
19.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri	50

20.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri.....	51
21.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentilerin Görüşleri.....	52
22.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri.....	53
23.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri.....	54
24.	Birinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Menti Görüşleri.....	56
25.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentorların Yaşadığı Teknik Sorunlar	57
26.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Mentor Görüşleri	58
27.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri	59
28.	Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Web Sitesi İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri.....	60
29.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar.....	61
30.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri.....	62
31.	Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri.....	63
32.	Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Etkileşim Sayfalarının Kullanışlılığına Yönelik Görüşleri.....	64
33.	Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri.....	65
34.	Birinci Aşama - Mentorların Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri.....	66
35.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	67
36.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Menti Görüşleri	68
37.	Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri	69
38.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	70

39.	Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri	71
40.	Birinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri.....	72
41.	Birinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri	73
42.	Birinci Aşama - Mentilerin Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri	74
43.	Birinci Aşama Sonunda Düzenleme Gerektiren Hususlar ve Yapılan Düzenlemeler.....	75
44.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri	77
45.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri.....	78
46.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri.....	79
47.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri.....	80
48.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri.....	81
49.	İkinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Mentor Görüşleri	83
50.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri	84
51.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri.....	85
52.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri	86
53.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri.....	87
54.	İkinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Menti Görüşleri.....	89
55.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	90
56.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Mentor Görüşleri	91
57.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri	92

58.	İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Web Sitesi İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri	93
59.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	94
60.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Mentor Görüşleri	95
61.	İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri	96
62.	İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Etkileşim Sayfalarının Kullanışlılığına Yönelik Görüşleri	97
63.	İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri	98
64.	İkinci Aşama - Mentorların Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri	99
65.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	99
66.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Menti Görüşleri	100
67.	İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri	101
68.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar	102
69.	İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri	103
70.	İkinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri	104
71.	İkinci Aşama - Mentilerin Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri	105
72.	Literatür Taraması Sonucunda Belirlenen E-Mentorluk Çalışmalarında Etkileşim Amacı ile Kullanılan veya Kullanılması Önerilen Araçlar	107
73.	Doküman Analizi Sonucunda Hazırlanan Platforma Dair Özellikler	110
74.	Katılımcıların Mesleki Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçlar	112
75.	Katılımcıların Mesleki Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçların Yeterlik Durumları Hakkındaki Görüşleri	112
76.	Katılımcıların Psikososyal Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçlar	113

77.	Katılımcıların Psikososyal Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçların Yeterlik Durumları Hakkındaki Görüşleri.....	113
78.	Araştırmanın Döngülerinde Yapılan Düzenlemeler	115
79.	Tasarım Değerlendirme Ekibinin Araştırma Aşamalarındaki Örnek Görüşleri	117
80.	Katılımcıların Birinci ve İkinci Aşamada Verilen Görevleri Tamamlama Süreleri	118
81.	Katılımcıların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanım İstatistikleri	119
82.	E-mentorluk Program Platformu Tasarım Unsurları	129

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	E-mentorluk programlarında etkileşim amacı ile en çok kullanılan araçlar	21
2.	Tasarım tabanlı araştırmanın uygulama basamakları	27
3.	E-mentorluk program platformunun oluşturulma süreci	34
4.	AÖEMP web sitesi yazı türü birinci aşama ve ikinci aşama karşılaştırmalı görüntüsü	76
5.	E-mentorluk program platformu kullanılan araçların yerleşimleri.....	128

KISALTMALAR LİSTESİ

AÖEMP	: Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı
E-Mentorluk	: Elektronik Mentorluk
E-Öğrenme	: Elektronik Öğrenme
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
ÖYS	: Öğrenme Yönetim Sistemi
TDE	: Tasarım Değerlendirme Ekibi
TE	: Tasarım Ekibi

1. GİRİŞ

Temelinde iyi bir eğitim sistemi bulunan toplumların yüksek refah düzeyine sahip oldukları günümüz dünyasının gerçekleri arasındadır (Elçiçek & Yaşar, 2016). Eğitim sistemlerinin en önemli unsurlarından birisi de öğretmenlerdir (Yetim & Göktaş, 2004). Bu durum dikkate alındığında, zamanla değişerek gelişim gösteren eğitim sistemlerinde öğretmen eğitime de özellikle önem gösterilmelidir (Gültekin, 2020). Ülkeler arasında eğitim alanındaki rekabetin artışıyla öğretmen kalitesi ve öğretmenlerin yetiştirilmesi oldukça önemli bir seviyeye gelmiştir (Özoğlu, Gür, & Altunoğlu, 2013). Mesleğe resmî olarak başlayan ve öğrencilerle yüz yüze gelen öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerinin iyileştirilmesi ve pekiştirilmesi önem arz eden bir konudur (Naillioğlu-Kaymak, 2017). Mesleğe yeni başlayan aday öğretmenler gelecek neslin öğretmenleri olacak ve dolayısıyla bu aday öğretmenlerin başarısı gelecekteki nesillerin başarısını etkileyecek temel unsurlardan birisidir (Alataş, 2017). Rosenholtz'a (1985) göre öğretmenler sınıflarında mesleklerini başarıyla sürdürebilmeleri için gerekli mesleki becerilere sahip olmalı ve bu becerilerini güncel tutmalıdır. Mesleki anlamda yeteneklerinin farkına olan öğretmenler, kendileri için güven duygusu geliştirmektedir. Öğretmenlerin mesleki gelişimleri, sunacağı eğitimin kalitesi için oldukça önemlidir (Seferoğlu, 2004). Mesleki gelişimin yanı sıra öğretmenler için psikososyal gelişim düzeyi de oldukça önemlidir. Erikson'a göre insanlar, diğer insanlarla kurdukları ilişkiler ile gelişmekte ve sosyal çevre psikososyal gelişimde önemli rolü bulunmaktadır (Özdemir, Özdemir, Kadak, & Nasıroğlu, 2012). Nitelikli öğretmenler yetiştirmek noktasında öğretmenlerin psikososyal gelişim düzeylerinin iyi seviyede olması çok önemlidir (Özdamar, Ada & Pehlivan, 2016). Bunların yanı sıra öğretmenlerin sahip oldukları nitelikleri geliştirme noktasında bilgisayarlı teknolojilerin de kullanılabileceği alanyazında yerini almıştır (Seferoğlu, 2004).

Zaman içerisinde öğretmen niteliğini yükseltmek isteyen toplumların eğitim sistemlerinde 'aday öğretmenlik' kavramı doğmuştur. Aday öğretmen yetiştirme programı için alanyazındaki ilk tanımlardan birisi Huling-Austin'in (1990) "*en az bir yılı kapsayan, sistemli, planlı ve yeni öğretmenlere devamlı desteğin sağlanması amacıyla düzenlenmiş programlar*" ifadesidir. Eğitim kalitesini yükseltmeye yönelik olarak doğmuş olan aday öğretmenlik programları ile göreve yeni başlayan öğretmenlerin meslekte kalmaları ve etkililiklerinin artırılması amacıyla; iki veya üç yıl süreyle devam edecek ve daha sonra yaşam boyu öğrenme programına evrilen bir eğitim ve destek süreci tanımlanmıştır (Breux & Wong, 2003; Wong, 2004). Farklı ülkelerde yapılmış çalışmalarda da aday öğretmenlik programlarının önemi açıkça belirtilmiştir. Hoy ve Woolfolk (1990) aday öğretmenlik sürecinin, yeni öğretmen olmuş bireylerin mesleği benimsemesi ve sosyalleşmesi için önemli bir geçiş süreci olduğunu ifade etmiştir. Lay, Pinnegar, Reed, Wheeler ve Wilkes (2005)

amaca uygun ve başarılı planlanmış bir aday öğretmenlik sürecinin, mesleki bağlılık ve uyum sağlama noktasında en önemli etken olacağını ifade etmiştir.

Aday öğretmenler bireysel farklılıkları ile yeni bir çevreye girmekte olan ve farklı bir yaşam biçimine geçiş yapan, mesleğe yeni başlamış öğretmenlerdir (Bakay, 2006). Farklı ortamlarda yaşamaya başlayan ve meslekte yeni olan aday öğretmenlerin bazı problemler ile karşılaştıkları alanyazındaki çeşitli çalışmalar ile gösterilmektedir. Naillioğlu-Kaymak (2017) yaptığı çalışmada göreve yeni başlamış aday öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerden bazılarını ‘sınıf yönetimi ve iletişim, etkinlik ve uygulama, öğrenci ve veli ile ilişkiler, hizmet öncesi eğitim, ortak çalışma’ gibi başlıklarla açıklamıştır. Çiğil’e (2014) göre aday öğretmenlerin yaşadıkları sorunlardan bazılarını ‘öğretmen-öğrenci ilişkisinin seviyesini belirleyememe, aileden uzak kalma, yaşam zorlukları, okulun fiziksel ve bulunduğu çevrenin olumsuz özellikleri, yöneticilerin adaletsiz davranmaları ve öğrenci niteliklerinin düşüklüğü’ olarak belirtmiştir. Erkoç (2010) da çalışmasında aday öğretmenlerin mesleğe yeni başladıklarında karşılaştıkları sorunları incelemiş ve bu sorunlardan bazılarını ‘deneyimsizlik, okulda ya da hizmet öncesi eğitimde kazanılanlarla uygulama arasındaki çatışma, yeni öğretmen üzerindeki baskılar’ şeklinde belirlemiştir.

Aday öğretmenlerin mesleğe yeni başlamaları ile karşılaştıkları sorunların üstesinden gelme noktasında mentorluk hizmetlerinin kullanılabilirliği alanyazında yer almış önerilerdendir. Aday öğretmenlere yönelik uygulanan aday öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin, tecrübeli olan öğretmenlerden danışmanlık hizmetleri aldığını ve bu program sürecine katılan kişilerin çeşitli görevleri olduğu görülmektedir. Bu noktada aday öğretmenlere verilmekte olan danışmanlık hizmetleri mentorluk programları ile benzerlik göstermektedir (Naillioğlu-Kaymak, 2017).

Mentorluk kavramı Yunan mitolojisine dayanan 3500 yıllık bir kavramdır (Russell & Adams, 1997). Günümüzde mentorluk; işletme, psikoloji, sağlık, eğitim gibi farklı alanlardaki deneyimli kişilerin, daha az deneyimli kişilere mesleki ve kişisel anlamda destek sunduğu süreçlerdir (Anderson & Shannon, 1988; Kocadere & Cumaoglu, 2015). Mentorluk; karşılıklı güven ve gönüllülük esasına dayalı olarak bireylerin mesleki ve kişisel anlamda gelişimi amaçlanmış; bilgi, beceri ve tecrübe paylaşımı ile danışmanlık, rehberlik, koçluk ve tutorluk süreçlerini kapsayan bir gelişim ve öğrenme sürecidir (Kahraman, 2012). Mentorluk süreçlerine katılan bireyler menti ve mentor olarak adlandırılmaktadır (Single & Single, 2005). Mentor konu hakkında bilgi ve deneyimi olan, menti ise mentorun deneyimlerinden faydalanan kişidir (Kuzu & Kahraman, 2010). Formal programlardaki bir diğer rol olan koordinatörler, mentor ve menti eşleştirmesini sağlayan, sürece gözlemci olarak katılan kişilerdir (Kuzu, Kahraman, & Odabaşı, 2012).

Mentorluğun farklı tür ve modelleri bulunmaktadır. Bunlar; birebir mentorluk, akran mentorluğu, grup mentorluğu, ters yönde mentorluk ve kendine mentorluktur. Mentorlukta farklı türler olmakla birlikte bunların büyük çoğunluğu yalnızca yüz yüze gerçekleştirilen mentorluk

hizmetlerine yöneliktir. Elektronik mentorluk (e-mentorluk) hizmetleri ise kişilerin çevrimiçi ortamlarda, yüz yüze görüşme olmadan yürütülme imkânı sunan mentorluk modelidir. Single ve Muller'in (2001) e-mentorluk tanımı, *“uzman/deneyimli birey (mentor) ile daha az beceriye sahip birey (menti) arasında, mentinin başarması için gerekli bilgi, beceri ve kendine güveninin artırılmasını amaçlayan, öncelikli olarak elektronik iletişim araçlarının kullanıldığı, doğal yollarla oluşan ya da bir program çerçevesinde eşleştirilerek kurulan ilişki”* şeklindedir.

E-mentorluk uygulamaları çeşitli uygulama ve platformlar üzerinde yürütülmektedir (Kahraman, 2012; Kuzu vd., 2012). Bu e-mentorluk süreci içerisindeki her bir katılımcının rolü, geleneksel mentorluk süreçlerinde de olduğu gibi önemlidir ve farklıdır. E-mentorluk sürecindeki koordinatörler, mentorlar ve mentilerin rolleri geleneksel mentorluktaki roller ile benzer şekildedir. E-mentorluk sürecinde yer alan kişilerin rollerini yerine getirebilmeleri için kişilerin yeterlikleri kadar kullanılan e-mentorluk yazılımlarının nitelikleri de oldukça önemlidir. Alanyazın incelendiğinde bir programda kullanılacak e-mentorluk yazılımlarına karar verme sürecinde üç farklı seçeneğin olduğunu görülmektedir. Bunlar; özel üretilen yazılımların kullanılması, hali hazırda bir ticari mentorluk yazılımının kullanılması ve öğretim yönetim sistemlerinin uyarlanmasıdır (Kuzu vd., 2012). E-mentorluk amacıyla kullanılan pek çok yazılım olmakla birlikte mevcut yazılımların farklı özellikler barındırması ve genel amaçlı olmaları nedeniyle amaca uygun yeterliklerinde çeşitli eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksiklikler mentor ve menti de iletişim sürecinde sorunlara, motivasyon kaybına ve mentinin gelişiminin istenilen seviyeye ulaştırılamamasına neden olmaktadır (Kuzu vd., 2012; Özdemir, 2012; Single & Single, 2005; Tisdell & Shekhawat, 2019). Sonuç olarak da mentorluk sisteminden istenilen verimin alınamaması durumu ortaya çıkmaktadır (Single & Single, 2005).

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir e-mentorluk sisteminin tasarlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problemleri ve alt problemleri aşağıda verilmiştir.

1. Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarımına yönelik görüşler nelerdir?
 2. Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin kullanılabilirliğine yönelik görüşler nelerdir?
 3. Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarım unsurları nelerdir?
- 3.1. E-mentorluk programı çerçevesince mesleki gelişimi desteklemeye yönelik planlanan etkinliklerinin uygulanması için sistemin sahip olması gereken tasarım unsurları nelerdir?

- 3.2. E-mentorluk programı çerçevesince psikososyal gelişimi desteklemeye yönelik planlanan etkinliklerinin uygulanması için sistemin sahip olması gereken tasarım unsurları nelerdir?

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Aldıkları lisans eğitim programından mezun olan aday öğretmenler mesleğe başladıkları ilk yıl gerçek okul deneyiminde farklılıktan kaynaklı bir gerçeklik şoku yaşamaktadır (Blomberg & Knight, 2015). Ataması yapılan öğretmenler, adaylık süreçleri boyunca çeşitli sorunlarla (sınıf yönetimi, aileden uzak kalma, iletişim, idare ile ilişkiler vb.) karşı karşıya kalabilmektedir (Kozikoğlu & Soyalp, 2018; Toker-Gökçe, 2013). Aday öğretmenlik programları ile birlikte, meslekte yeni olan bu öğretmenlerin yaşanması muhtemel sorunların önüne geçmek amaçlanmaktadır. Knowlton (2015), aday öğretmenlik sürecinin bir öğretmen için kariyerindeki en önemli dönem olduğunu ifade etmektedir. Alanyazında aday öğretmenlerin yaşadıkları sorunların üstesinden gelinmesinde mentorluk programlarının faydalı olduğu ifade edilmektedir (Yıldırım & Yılmaz, 2013). Aday öğretmenlik sürecinde deneyimli öğretmenlerin, meslekte yeni olan öğretmenlerin hatalarının engellenmesi noktasında yardımcı olabilecekleri bilinmektedir (Tunçbilek & Tünay, 2017). Bu noktada deneyimli öğretmen ve meslekte yeni olan öğretmenlerin ilişkisi mentorluk ile benzerlik göstermektedir.

Belirtilen bu durumların haricinde insanlığı etkisi altına alan doğal bazı sıkıntılı süreçler de yaşanmaktadır. Covid-19 Pandemisi de başta eğitim faaliyetleri olmak üzere insanlığı pek çok alanda etkileyen bir salgın sürecidir. İlk vakası Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde görülen ve dünyayı etkisi altına almaya başlayan Covid-19 salgınında, ülkemizdeki ilk vaka 11 Mart 2020 tarihinde tespit edilmiştir (Budak & Korkmaz, 2020). Dünya sağlık örgütünün yayınladığı raporda pandeminin kontrol altına alınması, yayılmasının yavaşlatılması veya durdurulması adına bir takım halk sağlığı önlemleri ile sosyal önlemlerin alınması, tüm üyelerin bu kararlara katılımının sağlanması gerekliliği vurgulanmıştır (World Health Organization, 2020). Alınan kararlar neticesinde tüm dünya ülkelerinde çeşitli düzeylerde karantina uygulamaları başlamış, hemen hemen bütün ülkelerde 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde eğitim kurumları yüz yüze eğitimi kapatmıştır (Durak, Çankaya, & İzmirli, 2020). Bu uygulamalar doğrultusunda ilk vakanın tespit edilmesinin ardından ülkemizde de 12 Mart'ta ilk ve orta dereceli okullar ile üniversitelerde yüz yüze eğitime ara verilmiş, 23 Mart 2020 tarihinde ise uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır (Budak & Korkmaz, 2020). 2020-2021 güz yarı dönemi boyunca eğitim öğretim kurumları uzaktan eğitime devam etmek durumunda kalmıştır.

Pandemiden kaynaklı zorunlu uzaktan eğitim sürecinde yüz yüze mentorluk programları e-mentorluk programlarına dönüşmüştür (Tarihoran, Farkhan, & Hunainah, 2021). Dolayısıyla içerisinde eğitim öğretim etkinliklerinin yapıldığı dijital platformların tasarımlarına yönelik ihtiyaç

ve önem bir anda artış göstermiştir. Uzaktan yürütülmek durumunda kalınan eğitim-öğretim sürecinin bir ayağı da aday öğretmenlerin adaylık süreçlerinin bu zaman diliminde devam ediyor olmasıdır. Uzaktan eğitimde istenilen amaca ulaşma ve öğretim kalitesini yükseltme noktasında kullanılacak e-öğrenme ortamlarının etkililiği oldukça önemlidir (Erişti, Uluuysal, & Dindar, 2013). Bilgi iletişim teknolojilerinin (BİT) kullanımıyla oluşturulan e-öğrenme ortamları çeşitli veri türleri içermekte ve ‘çoklu ortam’ adıyla tanımlanmaktadır (Akkoyunlu & Yılmaz, 2005). Çoklu ortamlarda, yazı, grafik, fotoğraf, video, ses, müzik vb. veri türleri bulunmaktadır. Alanyazındaki çalışmalara göre katılımcılar iyi tasarlanmış çoklu ortamlarda geleneksel öğrenmeye göre daha kalıcı öğrenme gerçekleştirmektedir (Akbaba, 2009). E-öğrenme ortamlarında kullanılan her türlü çoklu ortam katılımcıların öğrenmelerine yardımcı olan önemli öğelerdir ve bu noktada geliştirilecek bir e-öğrenme ortamının çoklu ortam tasarım ilkelerine uygun olması gerekmektedir (Yünkül, 2014).

Alan yazında e-mentorluk amacıyla kullanılan yazılımlara bakıldığında ‘aTutor’, ‘Docebo’, ‘Dokeos’ gibi ücretsiz platformların genel amaçlı olması ve tasarımlarının özelleştirilmesinin gerekliliği ve bu platformların e-mentorluk amacıyla kullanımı için tasarımlarına yönelik yapılmış akademik çalışmaların azlığı nedeniyle bu tez çalışması alan yazındaki boşluğu doldurmaktadır. Ayrıca ‘Graduway’, ‘Chorus’, ‘MentorNet’ gibi ücretli yazılımlarda ise katılımcı özelliklerine yönelik özelleştirilebilirlik noktasında yazılımın kısıtlılığına bağlı kalınması, sürece hâkim olmak isteyen mentorluk programı düzenleyicileri için bir sınırlılık yaratmasından dolayı tasarımlarının e-mentorluk amaçlı kullanıcılar için yeterince uygun olmadığı ifade edilmektedir (Kuzu vd., 2012). E-mentorluk amacıyla kullanılabilecek diğer bir platform türü olan programa özel platform oluşturulmasında ise platformların sadece talep eden kişi ya da kişilerin istekleri doğrultusunda tasarımları şekillendirmeleri ve ortaya çıkan ürünün gerçek ortamlarda kullanımları sırasında tasarımlarının uygunluğuna yönelik verilerin bulunmaması nedeniyle bu tez çalışmasının alanyazındaki e-mentorluk platformlarının tasarımlarına yönelik unsurların belirlenmesi ile ilgili eksikliği gidermesi amaçlanmaktadır.

Bu tez çalışmasında; pek çok alandaki yeni kişilerin mesleki ve psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi noktasında tarih boyunca oldukça önemli bir konu olan mentorluk sürecinin günümüz dijital imkanlarının kullanılması ile uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilebilmesi için oluşturulacak e-mentorluk platformları için tasarım unsurları ortaya çıkarılarak elde edilen bulguların sonraki nitelikli platform geliştirme çalışmaları için yol gösterici olması hedeflenmektedir.

Bu çalışmanın odağında aday öğretmenlerin, adaylık sürecinde e-mentorluk uygulamaları ile desteklenebileceği düşüncesi yer almaktadır. Bu çalışmada aday öğretmenlerin eğitimine yönelik olarak hazırlanan dijital platformlar da SOBAG COVID-19 ÇAĞRISI kapsamında desteklenen 120K280 kodlu ‘Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi’ adlı proje kapsamında düzenlenmiştir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu çalışmadaki e-mentorluk programı, SOBAG COVID-19 ÇAĞRISI kapsamında desteklenen, 120K280 kodlu ‘Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi’ adlı proje kapsamında düzenlenmiştir. Projenin süresi altı ay ile sınırlıdır.
2. Ülkemizde Covid-19 pandemisi ile tüm eğitim-öğretim süreçlerinin online ortamlara taşınması nedeni ile oluşan internete erişim problemleri bir sınırlılık oluşturmaktadır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

1. Çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin ve aday öğretmenlerin, veri toplama araçlarına verdikleri yanıtlar ile düşüncelerini içtenlikle ifade ettiği varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Aday öğretmen: Eğitim kurumlarına yeni atanmış ve adaylığı henüz kaldırılmamış öğretmenleri ifade etmektedir (Gülmez, 2019).

Aday öğretmenlik: Aday öğretmenlerin dahil olduğu yetiştirme süreci.

Mentorluk: Bir meslekteki deneyimli kişiler ile daha az deneyime sahip kişiler arasındaki mesleki ve kişisel gelişime dayalı bilgi alışverişi sürecidir (Karaferiye, 2020).

Mentor: Mentorluk sürecindeki deneyimli kişilere verilen isim (Single & Single, 2005).

Menti: Mentorluk sürecindeki deneyimli kişilerden destek alarak gelişim göstermesi beklenen kişilere verilen isim (Bierema & Merriam, 2002).

Elektronik mentorluk (e-mentorluk): Mentorluk hizmetlerinin elektronik ve dijital araçlar yardımıyla sürdürüldüğü mentorluk türüdür (Öngöz, 2019).

E-mentorluk platformu: E-mentorluk süreçlerinin yürütüldüğü dijital ortamlara verilen isim.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Bu bölümde çalışma ilgili literatür taraması aday öğretmenlik, mentorluk ve e-mentorluk ile ilgili yapılmış çalışmalar başlığı altında sunulmuştur.

2. 1. 1. Aday Öğretmenlik

Öğretmenlik, tüm dünya ülkelerinde eski çağlardan günümüze dek varlığını devam ettiren ve toplumlar tarafından saygı duyulan bir meslektir. Özellikle dünya üzerinde oluşan rekabet ortamı ile birlikte toplumların, mesleğine saygı duyduğu bu bireylerden beklentileri başarılı ve nitelikli öğrenciler yetiştirmeleridir. Öğretmenler eğitim sistemleri için tartışılmaz bir öneme sahiptir. Dolayısıyla eğitim sistemlerinin başarılı sonuçlar vermesi direkt olarak öğretmen niteliğiyle de ilgilidir. Özdemir ve Yalın (1998) eğitimde programlar, kullanılan araç-gereçler, fiziksel çevre, süre ile ilgili iyileştirmelerin yapılsa dahi, nitelikli öğretmen olmadan istenen etkinin görülemeyeceği kanısındadır.

1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre öğretmenin tanımı *“Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.”* şeklindedir (MEB, 1973). Türer (2009), öğretmenliğin mesleklerin bilişsel, devinışsel yönüyle öğretilmesi sürecinde rol oynayan kilit bir meslek olduğunu ifade etmiş ve öğretmenliği ‘mesleklerin mesleği’ şeklinde adlandırmıştır. Üstüner (2016), eğitim olgusunun içerisinde sürekli etkileşim halinde bulunan üç temel ögenin ‘öğretmen, öğrenci, program’ olduğunu ve eğitim sistemlerinin etkili ve verimli olmasının da bu üç ögenin başarılı bir uyum içerisinde bulunmasıyla sağlanacağını ifade etmiştir.

Öğretmenlerin eğitim hizmetini başarıyla yerine getirebilmesi, öğretmenlere hizmet öncesinde ve hizmet içi eğitimler sırasında mesleki anlamda deneyim ve becerinin kazandırılması ile ilgilidir (Özçınar, 2019). Lisans programlarından mezun olarak mesleğe ilk adımı atan öğretmenler, eğitim fakültelerinde ve öğretmenlik uygulaması derslerinde ne kadar bilgi edinmiş olurlarsa olsunlar, gerçek bir sınıf ortamı ile karşılaştıklarında kendilerini mesleğe hazır hissetmemektedir (Breux & Wong, 2003). Özdemir ve Yalın (2000), öğretmenlik mesleğindeki ilk yılın meslek yaşamının en önemli dönemi olduğunu ve bu süreçte öğretmenlerin akademik destek ve yardıma en çok ihtiyaç duyulan dönem olduğunu ifade etmektedir. Yanık, Bağdat, Gelici ve Taştepe (2016); öğretmenlik mesleğindeki ilk yıl adayların mesleğe hazırlanmasında, mesleği özümsemekte, meslektaşları, veliler, öğrenciler ile geliştirilecek ilişkiler bakımından oldukça önemli bir dönem olduğunu ifade etmiş ve

bu dönemde adayların meslekleri ile ilgili yaşanan zorluklara karşın desteğe ihtiyaç duydukları bir süreci yaşadıklarını belirtmiştir. Çelik ve Kahraman'a (2021) göre öğretmenlikteki ilk zamanların mesleğe yeni başlayanlar için, sağlıklı bir süreç geçirilmediği takdirde sonucu meslekten ayrılmaya varabilecek kadar önemli bir dönem olduğu görülmektedir. Bu kapsamda göreve yeni başlayan öğretmenler için adaylık eğitimi pek çok gelişmiş ülkede önerilmiş ve uygulanmaktadır. Aday öğretmenlik için alanyazındaki ilk tanımlardan birisi Huling-Austin'in (1990) *"en az bir yıl sürecek sistemli ve devamlı desteğin sağlanması amacıyla düzenlenen planlı programlardır"* ifadesidir. Adaylık eğitimi ile çalışanın mesleğe uyumu ve mesleki başarısının artırılması hedeflenmektedir. Bu temel amaç baz alınarak, adaylık eğitimi meslekteki yeni öğretmenler için; 'kendisine ve çalıştığı kuruma bağlılık ve güven duygusunun artırılması, mesleğe ve kuruma uyumun hızlandırılması, mesleğe karşı güdülenmesinin sağlanması, meslekteki yetki ve sorumluluklarının ayrıntılı şekilde açıklanması, çalıştığı kurumun yapısını anlaması, özlük hakları ve kurum kurallarının adaya aktarılması, adayın üzerindeki tedirginlik ve stresin azalması' gibi amaçları vardır (Bakay, 2006). Aday öğretmenlik ülkemiz ve pek çok dünya ülkesinde uygulanmakta olan hizmet içi eğitim programlarından birisidir. Bu programların benzerlikleri ve farklılıkları bulunmaktadır.

2. 1. 1. 1. Dünya Ülkelerinde Öğretmen Yetiştirme ve Aday Öğretmenlik Uygulamaları

Dünyada öğretmen yetiştirme ile ilgili farklı uygulamalar bulunmaktadır (Abazaoğlu, 2014). Farklı ülkelerin öğretmen yetiştirme politikalarında, öğretmen eğitimi almış kişilerin mesleğe başlamadan önce aday öğretmenlik programı uyguladığı görülmektedir. Adaylık eğitimi süresince mentorluk uygulamalarını programa dahil eden ülkeler olduğu gibi ülkemizdeki adaylık programı ile benzer veya farklı uygulamalar yapan ülkeler de bulunmaktadır (Ulubey, 2018). Aday öğretmenlik programlarının amaçları ve süreçlerini anlamak adına, ülkemizdeki uygulamalar ve dünyadaki farklı ülkelerdeki öğretmen yetiştirme ve aday öğretmenlik süreçlerinin incelenmesi önemlidir.

Almanya'daki öğretmen eğitimi, Almanya'daki eyaletlerin sorumluluğundadır. 1973 yılında öğretmenlik alanları, öğretmenlerin eğitim süresi ve diplomaların karşılıklı tanınması noktasında bakanlık kararı ile öğretmen profilinin tüm eyaletlerce ortak özelliklere sahip olması sağlanmıştır (Sağlam, 1999). Öğretmenlik eğitimi almış kişiler için, üniversite eğitiminin ardından iki yıllık aday öğretmenlik programı başlamaktadır. Bu süreç boyunca aday öğretmenler, mesleki anlamda gelişmek için hem yarı zamanlı eğitim görmekte hem de mentor öğretmenlerden seminerler almaktadır (Gülmez, 2019). Adaylık eğitimi sürecinin ilk zamanlarında, adayların ders içerisindeki öğretmenlik uygulamaları rehber öğretmen gözetiminde izlenmekte ve daha sonra adaylar bağımsız bir şekilde ders vermektedir (Erkoç, 2010). Adaylık sürecinde başarılı olan öğretmenler ikinci devlet sınavına girmektedirler. Bu sınav ile aday öğretmene verilen adaylık eğitiminin başarısı belirlenmeye

çalışılmaktadır. Takip eden süreçte başarılı öğretmenlerin adaylık süreci kaldırılarak asıl öğretmen olarak atamaları yapılmaktadır (Bakay, 2006).

Amerika Birleşik Devletleri'nde öğretmen yetiştirme programları ve mesleğe yeni başlayan öğretmenler için uygulanmakta olan eğitimler eyaletlere göre farklılık göstermektedir (Özçınar, 2019). Amerika, aday öğretmenlik programı ile göreve yeni başlayan öğretmenlerin iki-üç yıl desteklenerek meslekten ayrılmalarının önüne geçmeyi amaçlamaktadır (Bullough, 2012). Bu süreç içerisinde aday öğretmenler etkinlikler, mentorluk hizmetleri, iş birlikleri, seminerler, konferanslar gibi çeşitli faaliyetler ile desteklenmektedir (Zembytska, 2015).

Avusturya öğretmen yetiştirme programında her kademedeki öğretmenlerin eğitimi Öğretmen Eğitimi Yüksekokullarında verilmektedir ve üç yıllık bir süreyi kapsamaktadır (Gülcan, 2005). Üniversitelerden mezun olan ilköğretim ve mesleki eğitim öğretmenleri için zorunlu adaylık programı vardır. Bu program öğretmenliğin ilk yılında başlayarak bir yıl süreyle devam etmektedir (Eurydice, 2013). Bu süreçte teori ve pratiğe odaklanılmakta ve aday öğretmenin kendi okulunda sürdürülmektedir (Zuljan & Pozarnik, 2014).

Fransa'da öğretmen yetiştirme programı için konu alan bilgisi ve eğitiminin ağırlıklı olduğu ve Almanya örneğine nazaran uygulamalı etkinliklere daha az zaman ayrılmaktadır. Öğretmen yetiştirmekle görevli kurumlar; üniversiteler, üniversitelere bağlı öğretmen yetiştirme enstitüleri, eğitim yüksek okulu, yüksek öğretmen okulları, özel öğretmen yetiştirme merkezleridir (Aykaç, Kabaran, & Bilgin, 2014). Eğitim enstitüsü öğrencileri, öğrenim hayatlarının son yılında öğretmenlik mesleğine giriş sınavına girmektedir. Başarılı adaylar öğrenimleri tamamlamadan aday öğretmen olarak öğrenim gördükleri bölgedeki bir okulda çalışmaya başlamaktadır (Erkoç, 2010). Aday öğretmen bu süreçte adaylık eğitimine ve enstitüdeki eğitime devam etmektedir. Fransa'da aday öğretmenlik süreci bir yıldır. Bu bir yıl sonunda aday öğretmenler kapsamlı bir sınava girmektedir ve başarılı olunması durumunda bakanlık tarafından asil öğretmen ataması yapılmaktadır. Başarılı olunmaması durumunda ise öğretmenin bir yıl daha adaylık süreci devam etmektedir. (Mengüç, 2009).

İngiltere'de aday öğretmenlik programı ile ülkedeki öğretmen ihtiyacının karşılanması, öğretmenlik meslek kalitesinin yükselmesi amaçlanmaktadır. Aday öğretmenler için adaylık süreci öğretmenliğin ilk yılında başlamaktadır (Department For Education, 2016). Bu süreç içerisinde aday öğretmenler okul deneyimi kazanırken, deneyimli öğretmenler tarafından mentorluk desteği de almaktadır (Gülmez, 2019).

Çin'de aday öğretmenler için uygulanan programlar ülkedeki yerel yönetimlerce farklılık göstermektedir. Şangay bölgesinde uygulanan aday öğretmenlik programı, öğretmenlerin mentorlar ile desteklendiği bir süreçten oluşmaktadır. Okul müdür yardımcılarını eğitim-öğretim yılı başında mentorlar ile aday öğretmenleri tanıştıran bir toplantı yapmakta ve sürece dair plan yapılmaktadır.

Bu süreçte mentor öğretmenler, adayların ayda bir dersini, aday öğretmenler de mentorların iki dersini gözlemlemektedir (Wang & Zhou, 2013).

Japonya’da aday öğretmenler, atanarak öğretmenlik mesleğinin başlamadan önce zorunlu olarak aday öğretmenlik programına katılmaktadır. Aday öğretmenlik programı, eğitim enstitüleri ve okulların iş birliğine dayanmaktadır (Hendriks, Luyten, Scheerens, Slegers, & Steen, 2010). Aday öğretmenler, bir yıllık adaylıkları süresince mentor öğretmenler yardımı ile haftalık 10 saat yerinde eğitim ya da yıllık 300 saat eğitim almak durumundadır (Gülmez, 2019).

2. 1. 1. 2. Türkiye’de Aday Öğretmenlik Programı

Ülkemizde; Millî Eğitim Bakanlığı Aday Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Yönetmeliğinde (MEB, 1995) adaylık eğitimi “*aday memurların yetiştirilmesi amacıyla düzenlenen temel, hazırlayıcı ve uygulamalı eğitim devrelerini içine alan eğitim*” aday öğretmen “*temel, hazırlayıcı ve uygulamalı eğitimlere tabi tutulmak üzere, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatındaki görevlere ilk defa devlet memuru olarak atananlar*” şeklinde tanımlanmıştır. Bu yönetmelik ile aday öğretmenlerin yetiştirilme programı, temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj eğitimi şeklinde birbirini takip eden üç aşamadan oluşmaktadır. Yönetmelikte bu eğitimler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- *Temel eğitim:* Aday memurların, asli memur olabilmeleri için tabi tutuldukları devlet memurlarının ortak nitelikleri ile ilgili hususları kapsayan eğitim
- *Hazırlayıcı eğitim:* Aday memura atandığı hizmet sınıfı, kadrosu ve göreviyle ilgili olarak verilen eğitim
- *Staj eğitimi:* Aday memurun temel ve hazırlayıcı eğitimde tabi tutulduğu eğitim konularında, birim yöneticisinin gözetiminde, beceri ve deneyim kazandırmak için yapılan uygulamalı eğitim

Hali hazırda ülkemizde uygulanmakta olan aday öğretmenlik programının çerçevesi ise, 02/03/2016 tarihli ve 2456947 sayılı Aday Öğretmen Yetiştirme Sürecine İlişkin Yönerge (MEB, 2016) ile belirlenmiştir. Bu yönerge ile aday öğretmenlik programında yer alan tüm unsurların özellikleri ve görev tanımları belirtilmiştir. Aday öğretmenler için hazırlanan bu program Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullara yeni atanan öğretmenlerin ilk bir yılını kapsayan zorunlu bir süreçtir. Adaylık döneminde verilen eğitim, öğretmen adayının başlamakta olduğu yeni mesleğine ve mesleğini icra ederken yerine getireceği görevlere hazırlıklı olmasının amaçlandığı, aday öğretmenin atandığı kurum ile ilişkilerinin geliştirildiği süreçlerdir (Aytaç, 2000). Adaylık süreci günümüzde yetiştirme süreci, aday performans süreci ve adaylık kaldırma sınav süreci olmak üzere üç aşamadan gerçekleşmektedir. Bu aşamalara dair yapılması gereken etkinlikler ve ülkemizdeki aday öğretmenlerin okullarına atandığı ve adaylık sürecinin başladığı andan itibaren yapması gereken görevler aşağıda verilmiştir.

1. Aday öğretmen okulda göreve başladığı andan itibaren İlçe Milli Eğitimi Müdürlüğü tarafından Müdür görevlendirmesi yapılır ve aday öğretmenin göreve başladığı andan itibaren beş iş günü içerisinde, okul müdürlüğü tarafından danışman öğretmen görevlendirmesi yapılır. Bu işlemler sırasında aday öğretmenin MEBBİS sisteminde de gerekli verileri işlenmektedir.
2. Aday öğretmenin göreve başladığı hafta sonrasındaki ilk Pazartesi gününden itibaren geçerli olmak üzere, okul müdürü ve danışman öğretmen tarafından haftalık olarak ‘Aday Öğretmen Çalışma Programı’ isimli form doldurulur. Bu plan dahilinde aday öğretmenlerin;
 - i. En az dört saat olmak üzere, ders Planlama / hazırlık / değerlendirme
 - ii. En az iki saat olmak üzere, ders uygulaması
 - iii. İki saat ders izleme
 - iv. En az dört saat olmak üzere, okul içi gözlem ve uygulamalar
 - v. Ayda bir kitap okuma
 - vi. Ayda iki film izleme
 çalışmalarını yapmaları gerekmektedir.
3. Göreve başlanan haftadan sonraki, ilk haftadan itibaren geçerli olmak üzere; ‘Aday Öğretmen Çalışma Programı’ formunda belirtilen çalışmaların yerine getirilip getirilmediğine yönelik olarak ‘Aday Öğretmen Haftalık Faaliyet Raporu’ formu doldurulmaktadır.
4. Aday öğretmenler Madde 2’de belirtilen çalışmaları yaparak bu çalışmalar ile ilgili gerekli formları doldurur.
5. Aday öğretmen İl Milli Eğitim Müdürlüğünce planlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılır.
6. İlk altmış iş günü sonunda aday öğretmenin performansının değerlendirilmesine yönelik olarak danışman öğretmen ve okul müdürü tarafından MEBBİS ‘Aday Performans Değerlendirme Modülü’ üzerinde birinci performans değerlendirmesi yapılır.
7. Altı ayın sonunda aday öğretmenin performansının değerlendirilmesine yönelik olarak danışman öğretmen ve okul müdürü tarafından MEBBİS ‘Aday Performans Değerlendirme Modülü’ üzerinde ikinci performans değerlendirmesi yapılır.
8. On iki ayın sonunda aday öğretmenin performansının değerlendirilmesine yönelik olarak danışman öğretmen, okul müdürü, maarif müfettişi veya şube müdürü tarafından MEBBİS üzerinden üçüncü performans değerlendirmesi yapılır.
9. Birinci, ikinci ve üçüncü performans değerlendirme puanları, her bir değerlendirme için değerlendiricilerin vermiş olduğu puanların aritmetik ortalaması alınarak ayrı ayrı belirlenmektedir. Nihai performans değerlendirme puanı; birinci performans

değerlendirme sonucunun %10'u, ikinci performans değerlendirme sonucunun %30'u, üçüncü performans değerlendirme sonucunun ise %60'ı dikkate alınarak belirlenmektedir. Nihai performans değerlendirme puanı 100 üzerinden en az 50 ve üzerinde olan aday öğretmenler performans değerlendirmesinde başarılı sayılır ve bakanlık tarafından yapılan yazılı sınava girmeye hak kazanır.

10. Yazılı sınav 100 puan üzerinden değerlendirilmektedir. 60 ve üzerinde puan alan öğretmenler başarılı sayılarak, adaylık sürecini tamamlamış olurlar. Sınavda başarılı olamayan aday öğretmenler ise Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği hükümleri gereğince il içinde aynı hizmet alanında başka bir eğitim kurumunda görevlendirilerek yeniden performans değerlendirmesi ve sınava tabi tutulmaktadır. Bu kapsamdaki aday öğretmenler ikinci kez sınavda başarısız olurlar ise öğretmenlik unvanını kaybetmektedir.

Ülkemizdeki aday öğretmenlik programının unsurlarından birisi de danışman öğretmenlerdir. Aday Öğretmen Yetiştirme Sürecine İlişkin Yönergede (MEB, 2016), danışman öğretmen “*Aday öğretmene adaylık yetiştirme sürecinde danışmanlık yapacak öğretmen*” şeklinde tanımlanmıştır. Danışman öğretmen belirleme esasları ise “*adaylık dâhil en az on yıl hizmet süresine sahip öğretmenler arasından, ulusal veya uluslararası projelerde koordinatör, danışman veya katılımcı öğretmen olarak görev almış olan, sosyal ve kültürel faaliyetlere (tiyatro gösterisi, şiir dinletisi, okul gazetesi, okul dergisi, okul gezileri, spor müsabakaları vb. etkinlikler) katılım sağlayan, iletişim becerisi ve temsil yeteneği güçlü ve mesleğinde temayüz etmiş ve aday öğretmenle aynı alanda olan öğretmenler*” şeklinde belirlenmiştir. İstisnai durumlar ise “*İl Millî Eğitim Müdürlüklerince, aday öğretmenin yetiştirilmek üzere atandığı ilde on yıllık hizmet süresine sahip öğretmen bulunamaması durumunda hizmet süresi on yıldan az olanlar arasından, aynı alandan öğretmen bulunamaması durumunda ise farklı alandan danışman öğretmen görevlendirilebilir.*” şeklinde açıklanmıştır.

Bu noktada aday öğretmenlerin ve danışman öğretmenlerin aday öğretmenlik programında en aktif rolü oluşturan öğeler olduğu ortadadır. Bu iki meslektaş özellikleri incelendiğinde; aday öğretmenlerin mesleğe yeni başlayan, sınırlı tecrübeye sahip kişilerden, danışman öğretmenlerin ise aday öğretmenlere nazaran daha uzun süreyle meslekte görevini ifa etmiş ve belirli bir tecrübe edinmiş kişilerden oluşmaktadır. Mentorlukta mentor ve mentilerin karşılıklı etkileşimleri her iki tarafa da fayda sağlamakla beraber mentorların aktardıkları deneyimleri ve sergiledikleri yol göstericilik rolleri sayesinde menti niteliği yükselmektedir (İşcan & Çakır, 2016). Bu özelliklerden yola çıkılarak; aday öğretmenlik programlarındaki aday öğretmen ve danışman öğretmen ilişkisi, mentorluk programlarındaki mentor ve menti ilişkisi şeklindedir (Naillioğlu-Kaymak, 2017).

2. 1. 1. 3. Aday Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar

Öğretmen yetiştirme kurumlarından mezun olarak öğretmenlik mesleğine ilk adımı atan aday öğretmenler, yeni bir hayatla yüz yüze gelmektedir. Kariyerlerinde önemli bir mesafe kaydederek yeni bir meslek, yeni bir kurum ve yeni bir çevreye adapte olacak olan aday öğretmenlerin bu süreçte karşılaştıkları sorunlar ile ilgili literatürde pek çok çalışma yapılmıştır. Aday öğretmenlerin karşılaştıkları bazı sorunlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Aday Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar

Çalışma	Aday Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar
Çiğil (2014)	Öğretmen-öğrenci ilişkisinin seviyesini belirleyememe
	Aileden uzak kalma
	Yaşam zorlukları
	Yöneticilerin adaletsiz davranmaları
Çoban, Duran ve Sezgin (2011)	Sınıf içi süreçlerin yönetimi
	Atanılan çevrenin sosyal yaşantısına ve kurum kültürüne uyum sağlama
Toker-Gökçe (2013)	Planlama yapma ve hedef davranış yazma
	Kalabalık sınıflarda öğretmenlik yapma
	Uygun yöntem ve tekniklerin kullanımı
	Yöneticilerden mesleki rehberlik ve destek alma
Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018)	Öğretimi ve zaman planlaması yapma
	Sınıf yönetimi
	Toplum ile ilişkiler
	Fiziksel çevreye uyum
Naillioğlu-Kaymak (2017)	Sınıf yönetimi ve iletişim
	Öğrenci ve veli ile ilişkiler
	Yönetim ve personel davranışları
Öztürk ve Yıldırım (2013)	Sınıf yönetimi
	Sosyal statü
	Müdür ya da müfettişler ile ilişki kurma
Sarıkaya, Samancı ve Yılar (2017)	Dışlanmış hissetme
	Aday öğretmenlerin okul deneyimi veya öğretmenlik uygulaması dersi alan bir lisans öğrencisi gibi görülmesi
	Okulda yapılan kurul ve veli toplantılarına alınmama
Yılmaz (2017)	Aday öğretmenin öğrenci ile yeteri kadar etkileşime girememesi
	Danışman öğretmenin aday öğretmeni işini kolaylaştıran kişi olarak görmesi
	Aday öğretmenlerin idari işleri gözlemleme fırsatı bulamaması

Tablo 1’de gösterilen aday öğretmenlerin yaşadıkları problemlerin üstesinden gelme noktasında mentorluk hizmetlerinin kullanılabilirliği alanyazında yer almış önerilerdendir (Balkar ve Şahin, 2015; Pala, 2017; Ulubey, 2018). Mentorluk programları aday öğretmenler için mesleğe

başlama ve meslekteki ilk yıllarda gelişimlerinin desteklenmesi noktasında kullanımı yaygınlaşan bir uygulama haline gelmiştir (Hobson, Ashby, Malderez, & Tomlinson, 2009).

2. 1. 2. Mentorluk

Mentorluk kavramı; Yunan mitolojisi eserlerinden birisi olan, Homeros'un kaleme aldığı Odysseus destanı'na dayanan bir kavramdır (Ceylan, 2004). 'Mentor' kavramı günümüzde mentorluk programı katılımcılarına verilen bir isim iken, Odysseus destanında direkt olarak bir kişinin ismidir. Bu destanda İthaka Kralı Odysseus'un uzun yıllar sürecektir olan Truva savaşına gittiği anlatılmaktadır. Kral kendisinin yokluğunda oğlu ve varisi Telemachus'u, zorluklarla başa çıkması, eğitimi ve gelişiminin sağlanması konusunda arkadaşı Mentor'a emanet etmektedir (Karaferiye, 2020). Telemachus'un yaşının küçük oluşu ve bu süreçte yaşayabileceği sorunların üstesinden gelmesi noktasında Mentor'un varlığı oldukça önem taşımaktadır (Colley, 2001). Oldukça köklü bu kavram günümüzde tecrübeli kişilerin kendisinden daha az deneyime sahip kişiler ile kurduğu koçluk veya danışmalık ilişkisi olarak tanımlanmaktadır (Shrestha, May, Edirisingha, Burke, & Linsey; 2009). Shea (1997) mentor kavramının günümüzde; güvenilir danışman, arkadaş, öğretmen, bilge danışman anlamlarına geldiğini ifade etmektedir. Çınar'ın (2010) mentorluk tanımı ise; deneyimlerini ve uzmanlıklarını paylaşan iki insanın gelişim amaçlı kurduğu yardımlaşma ve paylaşma ilişkisi şeklindedir. Tecrübe aktarımı ile gelişimi hedefleyen mentorluk uygulamaları zamanla pek çok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Eğitim başta olmak üzere, sağlık, işletme psikoloji gibi farklı alanlarda mentorluk örneklerine rastlamak mümkündür.

Mentorluk uygulamalarında 3 temel rol vardır. Bunlar; mentor, menti ve koordinatördür. Mentorluk uygulamalarında; deneyimi ile karşısındaki kişinin gelişimi için rehber konumundaki kişiler mentor, mentorun deneyimlerinden faydalanarak tecrübelenen kişiler ise menti olarak adlandırılmaktadır (Alemdağ, 2015; Öngöz, 2019). Koordinatörler ise süreci tasarlayan, yapılandıran ve sürece liderlik eden kişilerdir (Karaferiye, 2020).

Mentorluk programlarının başarıyla uygulanması için literatürde dört aşamalı bir süreçten bahsedilmektedir. Başlangıç, Yetiştirme, Ayrılık, Yeniden Tanımlama basamaklarından oluşan mentorluk programları için bu aşamalar şu şekilde tanımlanmıştır (Çınar, 2010; Şen & Alan, 2014):

1. *Başlatma*: Mentor ve mentinin tanışıp, birbirlerinin özelliklerini öğrendiği ve mentorluk programından beklentilerin belirlendiği aşamadır.
2. *Yetiştirme*: Mentor ve mentinin gelişmek adına deneyim ve bilginin paylaşımının yapıldığı aşamadır. Karşılıklı memnuniyetin ve ilişki dengesinin üst düzeyde olması beklenmektedir.
3. *Ayrılık*: Mentor ve menti arasındaki ilişkide iki taraf için de beklentilere ulaşıldığı ve karşılıklı olarak ilişkinin sonlandırıldığı aşamadır.

4. *Yeniden Tanımlama*: Bu aşamada iki taraf arasındaki ilişki artık kişisel ve mesleki gelişimi direkt olarak etkilememektedir. Taraflar arasında karşılıklı saygı ve minnet duygusu beslenmektedir.

Mesleki ve kişisel gelişim amacıyla planlanmış mentorluk programlarının katılımcılara sağladığı faydalar alanyazında belirtilmektedir (Hattingh, Coetzee, & Schreuder, 2005; Klasen & Clutterbuck, 2001; Single & Muller, 2001; Single & Single, 2005; Williams, Sunderman, & Kim; 2012). Mentorluk programlarının menti ve mentorlara sağladığı faydalardan bazıları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Mentorluk Programlarının Mentor ve Mentilere Faydaları

Mentorluk Programlarının Mentorlara Sunduğu Faydalar	Mentorluk Programlarının Mentilere Sunduğu Faydalar
Değer ve doyum	Yeterlilik
Öğrenme deneyimi	Hedef belirleme
Kişisel gelişim	Yönetim ve liderlik özelliği geliştirme
Kendi görüşlerini sorgulama	Farklı bakış açıları geliştirme
	Özgüven ve öz saygı gelişimi
	Motivasyon ve memnuniyet
İtibar sağlama	Psikolojik destek
	Yaratıcılık
	İş bağlantıları oluşturma
	Zamanı verimli kullanma

Zaman içerisinde mentorluk programlarında etkililiğin ve seçeneklerin artırılması amacıyla farklı mentorluk tür ve modelleri geliştirilmiştir. Öngöz (2019), mentorluk tür ve modellerini; süre, amaç/etkileşim, kişi sayısı/katılımcı rolü, örgüt yapısı, benimsenen eğitim anlayışı başlıkları altında sınıflandırmıştır. Bu tür ve modeller Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Mentorluk Tür ve Modelleri (Öngöz, 2019)

Sınıflandırma Kriteri	Mentorluk Tür ve Modelleri
Süre	Kısa Süreli
	Uzun Süreli
Amaç/Etkileşim	Durumsal
	Yönetimsel
	Elektronik
Kişi Sayısı/Katılımcı Rolü	Birebir
	Grup
	Çember Grup
	Akran

Tablo 3'ün devamı

Sınıflandırma Kriteri	Mentorluk Tür ve Modelleri
	Kendine
	Ters Yönde
	Kademeli
Örgüt Yapısı	Resmi
	Yarı Resmi
	Resmi Olmayan
Benimsenen Eğitim Anlayışı	İşbirlikçi
	Bilgi Aktarımı Odaklı
	Uygulamaya Dönük
	Teori ve Uygulamayı Birleştirici

Günümüze dek ulaşmış mentorluk türlerinin pek çoğu yüz yüze yürütülen uygulamalarda kullanılmaktadır. Geleneksel mentorluk uygulamalarının zaman içinde gelişimi ve dönüşümleriyle, mentor-menti arasında kurulan etkileşimde dijital teknolojilerden faydalanılması e-mentorluk kavramını doğurmuştur (Single & Single, 2005).

2. 1. 3. Elektronik Mentorluk (E-mentorluk)

Günümüzde her alanda kullanılmakta olan teknolojik araçların mentorluk uygulamalarına dahil olması ile e-mentorluk kavramı ortaya çıkmıştır (Single & Single 2005). Geleneksel biçimde yürütülen mentorluk uygulamalarında eşleştirmeye, zamanlamalara, coğrafi konumlara bağlı olarak sınırlılıklarla karşı karşıya kalınmakta; beklentilerin karşılanamaması ve programın ihmal edilmesi gibi sorunlar yaşanabilmektedir (Kuzu vd., 2012). Bu noktada geleneksel mentorluk türlerinden farklılaşan e-mentorluk; internet ve bilgisayar ortamlarında gerçekleşmekte, mentorluk sürecindeki katılımcıları zaman ve mekâna bağımlı olmaktan çıkarmakta, sınırları genişleterek sürece hız kazandırmaktadır. Alanyazında e-mentorluk için, tele-mentorluk, çevrimiçi mentorluk, sanal mentorluk ve sibermentorluk terimleri de kullanılmaktadır (Çobanoğlu & Ceylan, 2020).

Single ve Muller'in (2001) e-mentorluk tanımı *"uzman ve belirli bir deneyime sahip bireyler (mentor) ile daha az tecrübeye sahip kişiler (menti) arasında; mentilerde bilgi, beceri ve kendine güvenin artırılması amaçlanarak, elektronik iletişim araçları kullanılarak yürütülen ilişki"* şeklindedir. Bierema ve Merriam (2002) ise e-mentorluğu, *"bilgisayar tabanlı iletişim araçları ile gerçekleşen, yüz yüze mentorluğa göre zaman ve mekândan bağımsız olma imkânı sağlayan süreç"* şeklinde ifade etmiştir. Thompson, Jeffries ve Topping (2010) de bu tanıma yakın bir şekilde e-mentorluğu, *"öncelikli olarak elektronik iletişim araçlarının kullanıldığı ve mentinin gelişimine katkıda bulunulması amaçlanan ilişki"* şeklinde açıklamıştır. Öngöz'e (2019) göre e-mentorluk, *"mentorluk ilişkisini desteklemek için bilgisayar temelli iletişim araçlarının kullanımını"* ifade etmektedir.

Teknoloji kullanımını yüksek oranda içinde barındıran e-mentorluk programlarının verimliliğinin sağlanabilmesi ve başarıyla uygulanabilmesi için katılımcıların sahip olması gereken bazı özellikler vardır. Clutterbuck ve Lane'e (2004) göre bu özellikler; 'gerekli teknolojik araçlar ve donanımına sahip olma, bilgisayar okuryazarlığı, internet erişimi, ulaşılabilirlik, etkili biçimde yazılı iletişim kurma becerisi, geri dönüt verme noktasında hevesli olma, açık ve samimi paylaşım ortamı oluşturma' şeklindedir.

Geleneksel mentorlukta olduğu gibi e-mentorluk programlarında da süreci oluşturan aşamalar vardır. Single ve Single (2005) e-mentorluk aşamalarını; 'planlama, program yapısı ve değerlendirme' olmak üzere üç basamakta ele almıştır. Bu modelde planlama aşaması, katılımcıların çalışmaya katıldığı, beklentilerin belirlendiği ve mentor-menti eşleştirmelerinin yapıldığı ilk aşamadır. Program yapısı aşaması, e-mentorluk programı yürütülürken atılan adımları içermektedir. Değerlendirme aşamasında ise, program unsurlarının etkili olup olmadığı ve programın hedeflerine ulaşip ulaşmadığı konusunda araştırma ve değerlendirmeye odaklanılmaktadır.

Öngöz ve Timuçin (2020) ise bir e-mentorluk programının gerçekleştirilme sürecinin; 'planlama, eşleştirme, uygulama, değerlendirme' olmak üzere dört basamakta ilerlediğini ifade etmektedir. Planlama aşaması mentorluk sürecine dair hazırlıkların yapıldığı, katılımcılar için hedeflerin belirlendiği, muhtemel sorunlar için çözüm önerilerinin geliştirildiği aşamadır. Eşleştirme aşamasında eşleştirme yöntem ve kriterleri belirlenmekte, mentilerin mümkün olan en uygun mentorla eşleştirilmesi için çalışılmaktadır. Uygulama aşaması ise mentorluk etkinliklerini ve hizmetlerinin katılımcılara sunulduğu, bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanıldığı basamaktır. Bu basamağın ardından mentorların, mentilerin ve sürecin program açısından ele alındığı değerlendirme aşaması ile program sona ermektedir.

2. 1. 3. 1. E-mentorluk Programlarında Platform Seçimi

Teknolojik araçların mentorluk uygulamalarında kullanılmasıyla ortaya çıkan e-mentorluk kavramında, kullanılacak dijital platformlar oldukça yüksek bir öneme sahiptir. E-mentorluk programlarının başarılı olmaları için yürütücülerin planlama aşamasında katılımcı özelliklerine göre en uygun platformu seçmeleri gerekmektedir. Yaşadığımız teknoloji çağında her ne kadar yaygın iletişim araçları ile mentor-menti arasındaki etkileşimi kurmak mümkün olsa da program bazında e-mentorluğun gerektirdiği ihtiyaçlar yalnızca bu araçların kullanımıyla sağlanamamaktadır (Özdemir, Kör, & Şahin-Tekin, 2020). Kuzu vd. (2012) bir e-mentorluk programında kullanılacak platformu seçme noktasında yürütücülerin üç farklı seçeneğinin olduğunu ifade etmektedir. Bunlar; hali hazırdaki bir ticari mentorluk yazılımının kullanılması, öğretim yönetim sistemlerinin (ÖYS) uyarlanması ve programa özel üretilen yazılımların kullanılmasıdır (Kuzu vd., 2012).

2. 1. 3. 1. 1. E-mentorluk Sürecinde Kullanılan Ticari Yazılımlar

Dünya üzerindeki farklı meslek alanlarında e-mentorluk programları yaygınlaştıkça, bu hizmetleri sunmak adına kurulmuş olan pek çok ticari mentorluk yazılımı da ortaya çıkmıştır. Ticari mentorluk yazılımları, e-mentorluk programını bu ortamlar üzerinden yürütmek isteyen gruplar veya herhangi bir programa bağlı olmadan bireysel olarak mentorluk hizmeti satın almak isteyen kişiler için geliştirilmiş ortamlardır. Katılımcılar ticari mentorluk yazılımlarını kullanmak için bu yazılımlara kayıt olmakta ve genellikle belli bir ücret ödemek durumundadır. Ticari mentorluk yazılımlarına örnek olarak; Chorus, Gelecek Daha Net, Graduway, MentorcliQ, MentorNet verilebilir.

Chorus, Hindistan merkezli mentorluk hizmeti sunan ticari mentorluk yazılımlarından birisidir. Katılımcılara akran mentorluğu, kariyer mentorluğu, üst kademe öğrenciler ile alt kademe öğrenciler arasındaki mentorluk, kısa süreli mentorluk programları gibi farklı türde mentorluk hizmeti sunmaktadır. Chorus, akademik anlamdaki bu mentorluk programlarının haricinde, profesyonel kuruluş ve işyerlerine yönelik sunulan mentorluk programları da barındırmaktadır. Chorus e-mentorluk programlarını bu yazılım üzerinden yürütecek kişiler için; kayıt, eşleşme, mentorluk uygulamaları ve süreç içerisinde veriler sunmaktadır (Chorus, 2021).

Graduway, merkezi İngiltere olan bir ticari mentorluk yazılımıdır. Uzaktan eğitim öğrencilerine çeşitli kariyer fırsatları sağlamak fikriyle ortaya çıkan Graduway, günümüzde farklı kademedeki eğitim kurumları tarafından kullanılmaktadır. Yazılımın uluslararası anlamda pek çok ülkedeki katılımcıları ile mentorluk faaliyetleri bulunmaktadır. Web tabanlı versiyonunun yanında yazılıma ait mobil uygulamanın da olması, kullanıcılara birbirleri ile iletişim kurmakta farklı seçenekler sunmaktadır (Graduway, 2021).

MentorcliQ, ABD merkezli mentorluk hizmeti sunan ticari mentorluk yazılımlarından birisidir. Sağlık, bilgisayar yazılımı, bankacılık gibi farklı alanlarda mentorluk hizmetleri sunmaktadır. Yazılım üzerinde birebir mentorluk, grupla mentorluk, tersine mentorluk gibi farklı mentorluk türlerinde hizmetler sunulmaktadır. Yazılım katılımcılara eşleştirme, hedef belirleme, program tasarlama gibi e-mentorluk basamaklarında yardımcı olmaktadır (MentorcliQ, 2021).

Gelecek Daha Net, Türkiye'deki gençlerin doğru eğitim, meslek ve hayat seçimleri yapmalarını sağlayacak bilgi, beceri ve bağlantılara sahip olmaları amacıyla üretilen ticari mentorluk yazılımlarından birisidir. Profesyonel hayattaki bireyler ile genç nüfusu birleştiren program katılımcılara mentorluk hizmeti sunmaktadır. Yazılımda mühendislik, bankacılık, sağlık, grafik tasarım gibi farklı meslek alanlarında pek çok mentor bulunmaktadır. Kullanıcılar yazılıma kayıt olarak, yazılımdaki mentorların profillerini görebilmekte, istedikleri mentor ile iletişim kurabilme imkânı bulabilmektedir (Gelecek Daha Net, 2021).

MentorNet ABD merkezli kurulmuş bir mentorluk yazılımıdır. STEM eğitimi almakta olan ABD'li öğrencilere ve sağlık alanındaki bireylere mentorluk hizmeti sunmaktadır. Bunun haricinde

üniversitelerin, derneklerin ve işletmelerin yürütmek istediği yüz yüze veya e-mentorluk programları için güvenilir bir altyapı desteği sunmaktadır (Mentornet, 2021).

2. 1. 3. 1. 2. E-mentorluk Sürecinde Kullanılan Öğrenme Yönetim Sistemleri

Zaman ve mekân sınırlılıklarını ortadan kaldırarak öğrenme kavramının e-öğrenme kavramına dönüştüğü günümüzde; ÖYS (Learning Management System), e-öğrenme ortamlarına duyulan ihtiyaçlar doğrultusunda ortaya çıkmış, eğitim, sağlık, endüstri gibi alanlarda kullanımına rastlanan sistemlerdir (Ozan & Özarslan, 2010).

Bu sistemler için yapılmış tanımlamalara bakıldığında Özbay'ın (2015) ÖYS tanımı, eğitim uygulamalarının web tabanlı ortamlarda bulunmasını sağlayan sistemler şeklindedir. ÖYS'ler, e-öğrenme uygulamalarını sistematik ve planlı bir biçimde yapılmasını sağlamak ve öğrenme faaliyetlerinin kolaylaştırılması amacını taşımaktadır (Ozan & Özarslan, 2010). Ticari ve açık kaynak kodlu olmak üzere iki tür ÖYS vardır. Ticari amaçlı ÖYS'ler gizli kaynak kodları ve belirli lisans ücreti ödenerek kullanılabilen sistemlerdir. Açık kaynak kodlu ÖYS'ler ise lisans ücreti talep etmeyip, kaynak kodlarını kullanıcılar ile paylaşan sistemlerdir (Özbay, 2015). E-öğrenme ortamlarında örneklerine sık sık rastlayabileceğimiz bu sistemler e-mentorluk programlarında da kullanılmaktadır (Kuzu vd., 2012). Atutor, Docebo, Moodle ve Sakai e-mentorluk programlarında kullanılan bazı ÖYS'lere örnek olarak verilebilir.

Docebo İtalya merkezli kurulmuş açık kaynak kodlu ÖYS'lerden birisidir. Docebo, bir içerik yönetim standartı olan SCORM uyumluluğu ile kullanıcılara sunulmuştur (Özarslan, 2008; Wikipedia contributors, 2007a). Docebo web sitesi üzerinden demo versiyonunu kullanıcılara sunmaktadır. ÖYS'yi denemek isteyen kullanıcılar bu web site üzerinden Docebo'ya erişmesi mümkündür (Docebo, 2021). Docebo çeşitli ülkelerden erişecek kullanıcılar için farklı dil seçenekleri de sunmaktadır.

ATutor kullanıcılara, çevrimiçi kurs ve e-öğrenme ortamı sunan açık kaynak kodlu ÖYS'lerden birisidir. ATutor üzerinden e-öğrenme ortamı oluşturmak isteyen kullanıcılar çeşitli temalar kullanarak görünümü özelleştirebilir ve modüller kullanarak işlevsel bir ortam yaratabilir (Lengyel, Herdon, & Szilagyi; 2006). Sistem çeşitli dil seçeneklerini desteklemekte ve engelli bireyler için kullanım rahatlığı sağlamaktadır (ATutor, 2021).

İlk sürümü 2005 yılında çıkmış olan Sakai, başta ABD olmak üzere dünya çapında ülkelerce kullanılmakta olan açık kaynak kodlu bir ÖYS'dir (Wikipedia contributors, 2021). Kullanıcılara esneklik, kullanım kolaylığı, uyumluluk sağladığı için zamanla en çok kullanılan ÖYS'lerden birisi olma özelliği kazanmıştır (Dube & Scott, 2014). Apereo Vakfı tarafından geliştirilen Sakai, başta akademik kurumlar olmak üzere çeşitli kuruluşlara projeleri için kurumsal bir e-öğrenme ortamı sağlamaktadır (Wikipedia contributors, 2021).

Modüler Nesne Temelli Dinamik Öğrenme Ortamı'nın (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) kısaltması olan Moodle, 1990 yılında Martin Dougimas tarafından doktora çalışması olarak geliştirilmiştir. İnternet üzerinden kurslar ve e-öğrenme ortamları oluşturma noktasında kullanılan açık kaynak kodlu ÖYS'lerden birisidir. Moodle uzaktan eğitim faaliyetlerindeki pek çok etkinliğin yapılmasını sağlayabilen ve katılımcılar tarafından kolay şekilde kullanılabilen bir ÖYS'dir (Wikipedia contributors, 2006). Moodle başta ABD olmak üzere İspanya, Brezilya, Meksika, Almanya gibi dünyanın pek çok ülkesinde kullanılmaktadır. Kullanıcılara farklı dil seçenekleri ve moodle kütüphanesi üzerinden çeşitli eklentiler ekleme imkânı sunmaktadır. Moodle üzerinde kullanıcılara dair log kayıtlarının tutulması da yürütücüler için programa dair veriler sunmaktadır (Wikipedia contributors, 2006). 2021 Şubat itibariyle Moodle'ın dünya üzerinde kullanımına dair bazı istatistikler Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. 2021 Şubat İtibariyle Moodle Kullanım İstatistikleri (Moodle, 2021)

Moodle kullanan ülke sayısı	242
Moodle ile oluşturulan site sayısı	173.000
Moodle üzerinde açılan ders sayısı	34.000.000
Kullanıcı sayısı	251.000.000
Moodle için oluşturulmuş kaynak sayısı	274.000.000
Forum gönderileri	568.000.000

Moodle açık kaynak kodlu bir ÖYS olması sebebiyle kullanıcılar tarafından özelleştirilebilir ve geliştirilebilir bir yapıdadır. Özbay (2015) Moodle'ın sahip olduğu özellikleri şu şekilde açıklamıştır:

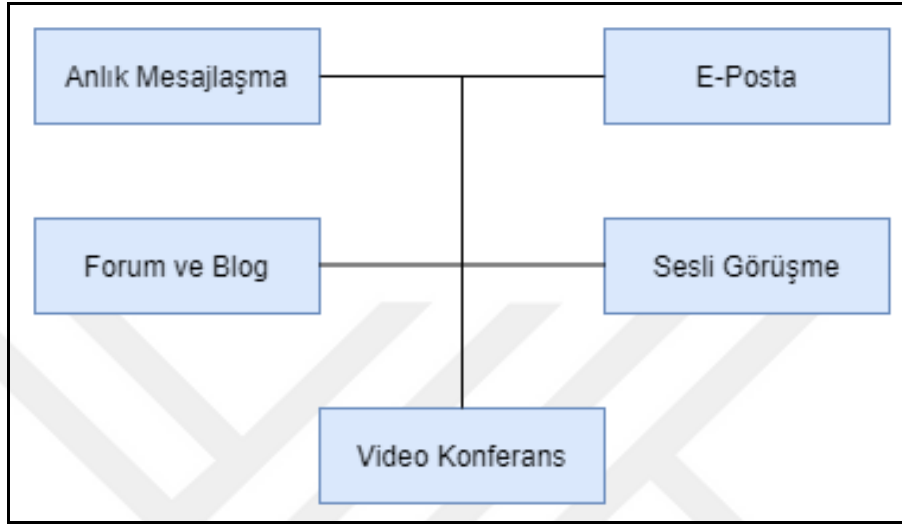
- Kullanımı ücretsizdir.
- Farklı işletim sistemleri ile kullanılmaktadır.
- Kullanıcılara farklı dil destekleri sunmakta ve dil paketlerini geliştirme imkânı sunmaktadır.
- Geliştiriciler tarafından sürekli güncellenmekte ve yeni özellikler eklenmektedir.

E-mentorluk programları için tüm sürece bizzat hâkim olmak isteyen ve kullanılacak her yazılım ve aracın bizzati kendisi tarafından belirlenmesini isteyen program yürütücüleri, ticari mentorluk yazılımı kullanmak veya ÖYS kullanmak seçenekleri dışında tamamen programa özel platformların oluşturulması yolunu seçebilirler.

Moodle'ın yukarıda anlatılan bu özelliklere sahip olması, kolay kullanılması, yürütücüler tarafından geliştirilebilirlik ve ÖYS'ler arasındaki en fazla kullanılan sistemlerden birisi olması, sürekli güncellenebilir ve farklı eklentiler eklenebilme imkanını sunması sebebiyle yürütülen bu çalışmadaki platform oluşturulurken Moodle ÖYS kullanılmıştır.

2. 1. 3. 2. E-mentorluk Platformlarında Etkileşim Amacıyla Kullanılan Araçlar

Platform oluşturma noktasında e-mentorluk ortamlarında kullanıcılar arasındaki etkileşimin sağlanması amacıyla kullanılan çeşitli vardır. Şekil 1 'de e-mentorluk programlarında etkileşim amacı ile en çok kullanılan araçlar verilmiştir.

Şekil 1. E-mentorluk programlarında etkileşim amacı ile en çok kullanılan araçlar (Kuzu vd., 2012)

Şekil 1'de gösterilen; anlık mesajlaşma, e-posta, forum ve blog, sesli görüşme, video konferans araçları e-mentorluk süreçlerinde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu araçlara yönelik tanımlamalar ve işlevleri ile ilgili bilgiler bu bölümde verilmiştir.

2. 1. 3. 2. 1. Anlık Mesajlaşma

Kişiler arasında gerçek zamanlı iletişimin kurulmasını sağlayan anlık mesajlaşma araçları, e-mentorluk programlarındaki kullanıcıları da birbirlerine bağlamaktadır. Kullanıcıların internet ortamlarında sohbet etme ve gecikme olmadan hızlı şekilde iletişim kurması noktasında anlık mesajlaşma araçları oldukça yaygın kullanılan araçlardır (Horzum, 2010). Günümüzde gelişmiş anlık mesajlaşma araçları, sesli ileti ve görüntülü görüşme imkânı da sunmaktadır.

2. 1. 3. 2. 2. E-posta

Single ve Single (2005), mentorluk uygulamalarının e-mentorluğa dönüşmesinin e-posta kullanımı ile başladığını ifade etmektedir. Teknolojinin günümüzdeki yaygın kullanımından önceye gidildiğinde, e-posta geleneksel mentorluk programlarında iletişimi desteklemek adına kullanılan ilk araçlardan birisidir (Purcell, 2004). Nitekim e-mentorluk uygulamalarında e-posta kullanımı hem

kullanıcılar arasında oluşturulan yeni bir iletişim kanalı hem de zaman ve mekân sınırlılığının kaldırmasını sağlamaktadır (Bierma & Merriam, 2002). Günümüzde yürütülen pek çok e-mentorluk programında da etkileşim amacı ile e-posta kullanılmaya devam etmektedir (Kuzu vd., 2012).

2. 1. 3. 2. 3. Forum ve Blog

Forumlar ve bloglar, internet kullanıcılarının elektronik ortamlardaki bilgi paylaşımı ve iletişimini sağlayan araçlardır (Cengiz & Aslan, 2014). Forum, kullanıcılara internet üzerinde tartışma alanları ve paylaşım ortamı sağlayan araçlardır. Kullanıcılar forum aracı üzerinde yeni bir konu oluşturarak diğer kullanıcıların fikirlerini alabilir, var olan bir konu üzerinde görüşünü belirtebilir, ihtiyaç duyulan bilgi hakkında destek alabilir (Wikipedia contributors, 2007b). Blog ise web ve log kelimelerinden ortaya çıkmış, anlamı internet üzerindeki seyir defterinin tutulması olan araçlardır. Zamanla ‘weblog’ kelimesindeki ‘we’ kısmı atılmış ve sadece blog şeklinde kullanılmaya devam edilmiştir (Atıcı & Yıldırım, 2010). Bloglar kullanıcıların çeşitli konular hakkında düşüncelerini ifade etmelerini sağlayan araçlardır.

2. 1. 3. 2. 4. Sesli Görüşme / Telefon

İnternet tabanlı sunulan e-mentorluk platformları kullanıcılarını yazılı iletişimle sınırlamamalıdır. Literatürde e-mentorluk programlarındaki kullanıcılara sesli görüşme imkanının sağlanmasıyla farklı bir iletişim kanalı oluşturma süreci olumlu anlamda destekleyeceği ifade edilmiştir (Berg, 2009). Anlık gelişen olaylar karşısında kullanıcıların birbirlerine anında erişim sağlaması adına e-mentorlukta telefon ve sesli görüşme araçlarının kullanılması oldukça önemlidir.

2. 1. 3. 2. 5. Video Konferans

E-mentorluk programlarında farklı mekanlarda ve kurumlarda görev yapan kişilerin birbirleri ile iletişim kurması adına kullanılan araçlardan birisi de video konferans araçlarıdır. Video konferans araçları *“farklı noktalardaki kullanıcıların sesli ve görüntülü olarak eş zamanlı haberleşme aracı”* şeklinde tanımlanmaktadır (Daş, 2002). Özellikle uzaktan eğitimde bireylerin bilgiye erişimleri noktasında video konferanslar yaygın şekilde kullanılmaktadır (Birişçi, 2013). Literatürde yapılmış çalışmalarda da e-öğrenme ortamlarında video konferans kullanılması motivasyon ve etkileşim konusunda olumlu sonuçlar vermiştir (Çandarlı & Yüksel, 2012). Hızla gelişmekte olan iletişim teknolojileri ile birlikte, e-öğrenme ortamlarında kullanılmak üzere pek çok video konferans aracı da üretilmiştir. Bu video konferans araçlarından birisi de BigBlueButton’dır. BigBlueButton açık kaynak kodlu, ÖYS ve Moodle entegrasyonuna imkân veren bir yazılımdır. Video konferans odasında kullanıcılara sohbet edebilme, beyaz tahta kullanabilme, ekran paylaşımı yapabilme, sunum

yapabilme, anket yapabilme gibi pek çok özelliği kullanabilme imkânı sunulmaktadır. Ayrıca BigBlueButton oturumları kaydedilip, yeniden izlenebilir (BigBlueButton, 2021).

2. 1. 3. 3. E-mentorluk Platformu Tasarımı ile İlgili Çalışmalar

Alemdağ (2015) çalışmasında bilişim teknolojileri (BT) öğretmenleri için çevrimiçi destek sağlayacak bir e-mentorluk süreci tasarlamıştır. Katılımcıların süreçte kullanacağı yazılımın oluşturulması noktasında Moodle, Blackboard, Ning gibi ÖYS'ler ve Elgg, Buddypress gibi sosyal ağ tabanlı yazılımlar incelenmiştir. Araştırmacı yazılımların ücretli olması, kullanım kolaylığı, arayüze aşinalık gibi kriterler ile Wordpress üzerine kurulan Buddypress yazılımına yönelmiştir. Eklenti destekleri ile ortamın işlevselliğinin artırılma imkânı sunan Buddypress ile profil sayfası, arkadaşlık bağlantıları, özel mesajlaşma, forum, blog, bildirim gibi bileşenleri bulunan bir e-mentorluk platformu oluşturulmuştur.

Alhadlaq, Kharrufa ve Olivier (2019) Suudi Arabistan'daki öğretmenler, öğrenciler ve ebeveynler arasında iletişim kurarak bir e-mentorluk süreci tasarlamıştır. Özellikle kadınlar özelinde e-mentorluk süreçlerinin çıktılarının olabileceğini belirten çalışmada, katılımcılar arasındaki etkileşimin sağlanması noktasında Edmodo kullanılmıştır. Araştırmacılar e-mentorluk programları için fazla kullanılmayan Edmodo için; mahremiyetin korunması, dil desteği sunması, ebeveynlerinde katılımının sağlanması ve güvenilirlik noktasında faydalı olduğu için kullanıldığını belirtmişlerdir. Kullanılan bu platform üzerinde mentor ve mentilerin gruplarda paylaşımlarda bulunabilmekte, gönderiler hakkında yorum yapılabilmekte ve ebeveynlerin de bu paylaşımları görebilmekte olduğu belirtilmiştir.

Culpepper, Hernandez-Gantes ve Blank (2015) tarafından yapılan çalışmada okulu bırakma derecesinde sorunlar yaşayan lise öğrencilerine yönelik e-mentorluk programı ile akademik ve psikolojik sonuçları araştırılmıştır. E-mentorluk sürecinde mentor ve menti eşleri etkileşim amacı ile sohbet odaları ve blog aracı kullanmışlardır. Araştırma sonucunda topluluk hissi oluşturma noktasında sohbet odalarının ve blogların kullanılması önerilmiştir.

Kahraman (2012) BT öğretmen adaylarının mesleki gelişiminde e-mentorluk programının nasıl uygulanabileceğinin betimlenmesi amacıyla bir çalışma yürütmüştür. Çalışmadaki e-mentorluk sürecinde Docebo yazılımının kullanılmasına karar verilmiştir. Docebo hakkında çalışma örneklerine bakılmış ve yazılım ile ilgili araştırmalarda bulunulmuştur. Sürecin devamında Docebo yazılımının e-mentorluk programlarına özel olarak geliştirilmiş bir yazılım olmaması ve süreci zorlaştırma durumunun söz konusu olabileceği düşünülerek ticari mentorluk yazılımlarından birisinin kullanılmasına karar verilmiştir. Yazılım forum, blog, video paylaşım imkânı, özel mesajlaşma gibi çeşitli bileşenlere sahiptir. Araştırma sonucunda yazılım üzerindeki bileşenlerde, chat veya video konferans gibi gerçek zamanlı iletişim araçlarının olmayışı kullanıcılar tarafından bir eksiklik olarak belirtilmiştir.

Dahalan, Hassan ve Atan (2011) çalışmasında öğrenenlerin sosyal becerilerinin e-mentorluk süreci üzerinde nasıl bir etki oluşturduğu araştırılmıştır. Çalışmadaki e-mentorluk etkileşimleri forum ortamlarında gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda sosyal becerilerin e-mentorluk süreci üzerinde önemli bir etkisinin olduğu ifade edilmiştir.

Öngöz (2019) çalışmasında Bilişim Teknolojileri alanında lisansüstü eğitim alan öğrenciler ile aynı alandaki lisans öğrencilerinin, çoklu ortam geliştirme sürecinde iletişimde bulunduğu ve katılımcılar arasında mentorluk uygulaması yapıldığı görülmektedir. Bu mentorluk sürecinde iletişimi ve etkileşimi sağlamak amacı ile, e-posta, anlık mesajlaşma, sosyal ağ, yüzyüze görüşme, çevrimiçi depolama, telekonferans, ÖYS gibi araçlar kullanılmıştır.

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

Mesleğe ilk adımlarını atarak göreve başlayan aday öğretmenlerin, adaylık süreçleri boyunca başta mesleki ve kişisel gelişimleri olmak üzere buna benzer çeşitli konularda desteklenmesi gerekmektedir. Bu noktada ülkemizde ve dünya çapında geliştirilmiş eğitim politikaları ve uygulamalara rastlanmaktadır. Ülkemizdeki aday öğretmenlik sürecindeki faaliyet ve uygulamaların, mentorluk kavramı ve amaçları ile benzer olduğu görülmektedir. Alanyazında bu doğrultuda gerçekleştirilmiş çalışmalar bulunmaktadır. Aday öğretmenlerin gelişimlerini desteklemekte mentorluk uygulamalarının bir türü olan e-mentorluk programları da kullanılmaktadır.

E-mentorluk programları dijital ortamlar üzerinde zaman ve mekândan bağımsız şekilde yürütülmektedir. Dolayısıyla e-mentorluk sürecinde kullanılan dijital ortamların tasarlanma süreci oldukça önemlidir. Bugüne kadar e-mentorluk programlarında dijital ortam olarak kullanılmak üzere pek çok teknoloji ve yazılım ürünü geliştirilmiştir. Bu ortamların arasından program ve amaca hizmet edecek dijital ortamı seçmek veya geliştirmek oldukça önemlidir. Bu ortamların sorunsuz olması, hatadan arınık olması, tasarım ve kullanılabilirliği, direkt olarak programın başarısını etkilemektedir. Uygun dijital ortamlarda gerçekleştirilecek e-mentorluk uygulamaları, aday öğretmenlerin gelişimlerini destekleme noktasında mevcut programlara güçlü bir alternatif yol sunacaktır.

E-mentorluk ile ilgili alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde seçilen platformlarda sınırlı araçların kullanıldığı ve platformun geliştirilmesinde katılımcıların düşüncesi alınmaksızın tasarım yapıldığı görülmektedir. Alanyazındaki e-mentorluk ile ilgili çalışmalarda kullanılan dijital ortamların e-mentorluk uygulamalarına yönelik olmadığı ve bu durumun e-mentorluk süreci için sınırlılık olduğu görülmüştür. Bu noktada tasarımı yapılacak dijital ortamların tamamen e-mentorluk için uygun bir yapıda olması gerekmektedir. Özellikle hali hazırda var olan bir ticari mentorluk yazılımı kullanan çalışmalarda ve ÖYS kullanılan çalışmalarda bu sınırlılıklar ile karşılaşıldığı görülmektedir. E-mentorluk sürecinde katılımcılara sunulan araçların oldukça önemli olduğu görülmektedir ve katılımcı özelliklerine göre kullanılacak araçlar belirlenmelidir. Uygulamalar için gerekli olan araçların eksikliği katılımcıların programa yönelik olumsuz düşünce geliştirmesine

neden olmaktadır. Bu noktada başarılı bir e-mentorluk ortamı için sistem katılımcıların özellikleri ve görüşlerine göre tasarlanmalıdır. Yürüttüğümüz çalışmada tasarım tabanlı araştırma yöntemi ile oluşturulan dijital ortamlar bu sınırlılıklar dikkate alınarak geliştirilmiştir.

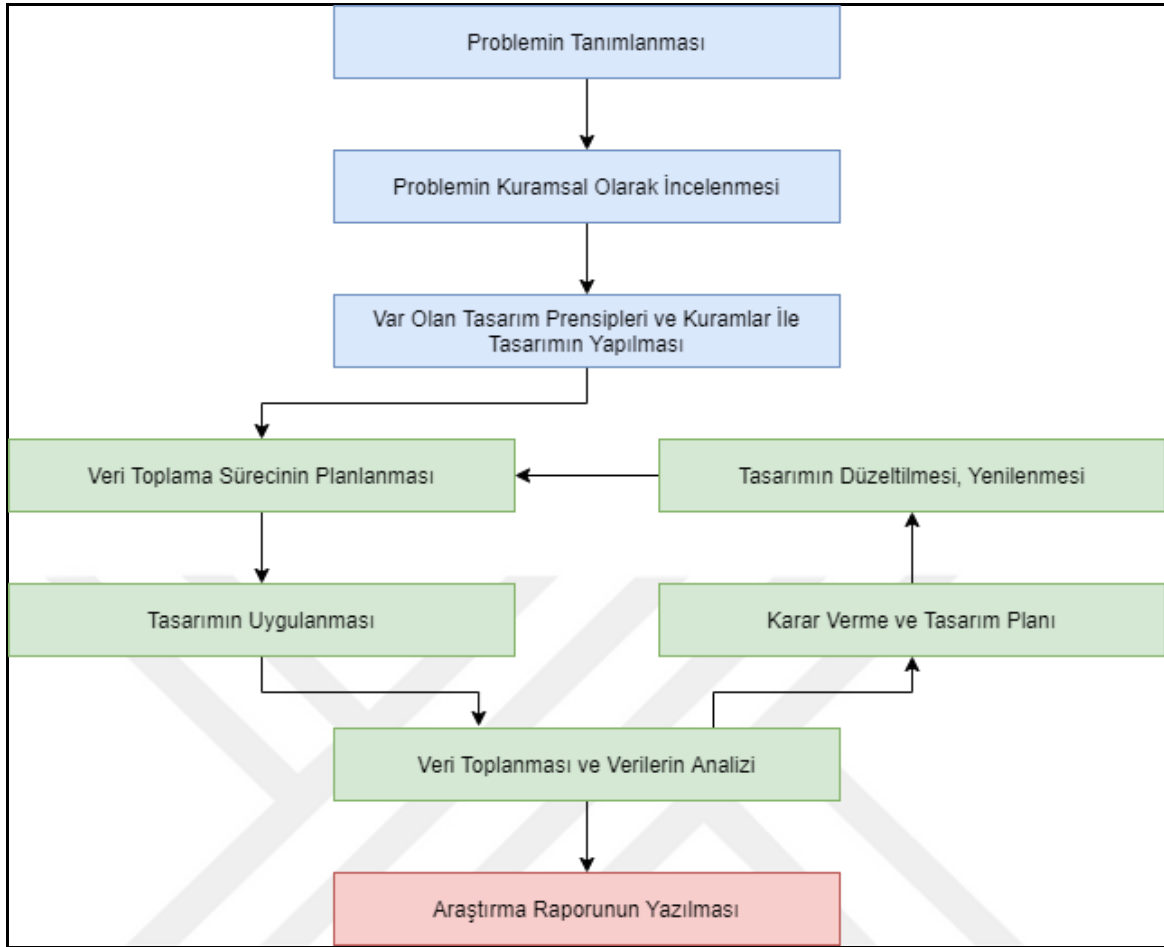

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, araştırma kapsamında aday öğretmenlere yönelik olarak oluşturulan e-mentorluk platformlarının tasarım süreçleri, veri toplama araçları, çalışmanın ve veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliği, verilerin analizi sunulmuştur.

3. 1. Araştırma Modeli / Deseni

Bu çalışmada yöntem olarak tasarım tabanlı araştırma yöntemi seçilmiştir. Tasarım tabanlı araştırma; tasarım-kuram-uygulama etkileşiminin gelişmesi ihtiyacı sonucunda ortaya çıkmış, öğretim stratejileri ve araçlarının sistemli olarak tasarımılanması ile öğrenmeye odaklanan, eğitim uygulamalarını iyileştirme amacı güden bir araştırma yöntemidir (Brown, 1992; Collins, 1992; Wang & Hannafin, 2005; Cobb, Confrey, DiSessa, Lehrer, & Schauble, 2003). Tasarım tabanlı araştırma sürecinde ilk olarak tasarıma yönelik bir prototip geliştirilir ve uygulamaya koyulur. Tasarımın uygulamadaki çalışması sürecine bakılır. Uygulamadan elde edilen veriler ile tasarım gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır. Döngüsel şekilde yapılan bu işlemler sonucunda hatalardan arınmış, verimli bir şekilde çalışan tasarım ortaya çıkarılmaya çalışılır. Son olarak da araştırma raporu yazılır (Kuzu, Çankaya, & Mısırlı, 2011). Tasarım tabanlı araştırmanın uygulama basamakları Şekil 2'deki gibidir.

Şekil 2. Tasarım tabanlı araştırmanın uygulama basamakları (Kuzu vd., 2011)

Araştırmanın gerekçesi, amacı ve ön görülen sonuçları düşünüldüğünde; yürütülen bu çalışmanın bilimsel araştırma yöntemlerinden tasarım tabanlı araştırma yöntemine uygun olduğu görülmektedir. Tasarım tabanlı araştırma için literatürde sürecin anlatıldığı uygulama basamakları ile bu çalışmadaki platformların oluşturulması sırasında atılan adımlar karşılaştırılarak Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci Bağlamında AÖEMP Tasarımı

Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci	AÖEMP Platformlarının Tasarım Süreçleri
Problemin tanımlanması	Literatürde yapılmış ilgili çalışmalar ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda araştırma amacının ve problemlerinin belirlenmesi
Problemin kuramsal olarak incelenmesi	Aday öğretmenlik sistemleri, mentorluk/e-mentorluk programları ve mevcut e-mentorluk programlarında kullanılan dijital platformlara yönelik literatür taraması ve incelemeler yapılması
Var olan tasarım prensipleri ve kuramlar ile tasarımın yapılması	Yapılan literatür taramalarından elde edilen veriler doğrultusunda, araştırma problemine yönelik oluşturulacak dijital platformların tasarımının yapılması

Tablo 5'in devamı

Tasarım Tabanlı Araştırma Süreci	AÖEMP Platformlarının Tasarım Süreçleri
Veri toplama sürecinin planlanması	Katılımcıların tasarımı yapılmış platformları kullanması ve e-mentorluk kapsamında mesleki ve psikososyal etkinliklerin planlanması.
Tasarımın uygulanması	Oluşturulan platformların katılımcılara sunularak kullanıma açılması süreci
Verilerin toplanması ve analizi	Katılımcıların tasarımı yapılmış platformları kullanması ve veri toplama araçları ile platformlara yönelik görüşlerin alınması, analiz edilmesi İkinci döngü ile platformlarda gerekli düzenlemelerin yapılarak katılımcılara sunulması ve veri toplama araçları ile platformlara yönelik görüşlerin alınması, analiz edilmesi
Karar verme ve tasarım planı	Katılımcılardan alınan görüşler ile tasarım hakkında kararların alınması
Tasarımın düzeltilmesi ve yenilenmesi	Katılımcıların görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin döngüler halinde yapılarak platformların güncellenmesi
Araştırma raporunun yazılması	Nihai raporun yazılması

Tablo 5'te görüldüğü gibi çalışma süreci Kuzu vd. (2011) çalışmasında belirtilen tasarım tabanlı araştırma yönteminin uygulama basamaklarına göre döngüsel biçimde gerçekleştirilmiştir. Süreç boyunca hem uzman hem katılımcıların görüşleri alınarak tasarım nihai şekline getirilmiştir.

3. 2. Evren ve Örneklem / Tasarım Ekibi / Tasarım Değerlendirme Ekibi

Bu çalışma; TÜBİTAK desteğiyle yürütülen 120K280 kodlu 'Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi' başlıklı proje kapsamında düzenlenen Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı (AÖEMP) içerisinde yürütülmüştür. Araştırma grubu da bu çalışmanın içerisinde yer alan 23 mentor ve 34 menti olmak üzere toplam 57 kişilik bir gruptan oluşmaktadır. E-mentorluk programının hedef kitlesi ortaokul kademesindeki Beden Eğitimi, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilgisi, Görsel Sanatlar, İngilizce, Matematik, Müzik, Rehberlik, Sosyal Bilgiler ve Türkçe branşlarında görev yapmakta olan öğretmenlere yöneliktir. Bu branşlarda görev yapmakta olan ve e-mentorluk programına dahil olmak isteyen katılımcılar gönüllülük esasıyla bir çevrimiçi başvuru formu doldurmuştur. Başvuru formunu dolduran ve program komisyonu tarafından sürece katılmasında bir engel görülmeyen kişiler programa kabul edilmiştir. Tablo 6 ve Tablo 7'de çalışmada yer alan katılımcılara dair demografik bilgiler verilmiştir.

Tablo 6. Mentorlara Dair Demografik Bilgiler

Özellik	n	n toplam	
Yaş	25-30	2	
	31-35	7	
	36-40	7	
	41-45	3	
	46-50	3	
	50 üzeri	1	
Cinsiyet	Erkek	12	
	Kadın	11	
Meslekteki çalışma süresi	5-10 yıl	8	
	11-15 yıl	7	
	16-20 yıl	3	
	20 yıl üzeri	6	
Lisansüstü eğitim durumu	Lisansüstü eğitim yok	17	
	Yüksek Lisans	Devam ediyor	0
		Mezun	4
	Doktora	Devam ediyor	1
		Mezun	1

Tablo 6 incelendiğinde programa mentor rolü ile katılan kişilerin tamamı 25 yaşın üzerindedir. Mentorların 12'si erkek, 11'i ise kadındır. Beş ile 10 yıl arasında deneyime sahip mentor sayısı sekiz, 11 ile 15 yıl arasında deneyimi olan mentor sayısı yedi, 16 ile 20 yıl arasında deneyime sahip mentor sayısı üç, 20 yıl ve üzerinde deneyime sahip mentor sayısı ise altıdır. Mentorların 17'si lisansüstü eğitim almamış, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde eğitim almış mentor sayısı ise altıdır. Mentilere dair demografik bilgiler ise Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7. Mentilere Dair Demografik Bilgiler

Özellik	n	n toplam		
Yaş	23	5		
	24	10		
	25	5		
	26	5		
	27-30	5		
Yaş	31-35	4		
Cinsiyet	Erkek	10		
	Kadın	24		
Lisansüstü eğitim durumu	Lisansüstü eğitim yok	22		
	Yüksek Lisans	Devam ediyor	10	12
		Mezun	2	
	Doktora		0	

Tablo 7 incelendiğinde programa menti rolü ile katılan mentiler 23 ile 35 yaşları arasındadır. Mentilerin 10'u erkek, 24'ü ise kadındır. 22 menti lisansüstü eğitim almazken, lisansüstü eğitim alan menti sayısı ise 12'dir. Katılımcıların branş bazında bilgileri Tablo 8 ile gösterilmektedir.

Tablo 8. Branş Bazında Katılımcı Bilgileri

Branş	Rol	n	Toplam
Beden Eğitimi	Mentor	1	2
	Menti	1	
Bilişim Teknolojileri ve Yazılım	Mentor	2	7
	Menti	5	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Mentor	2	5
	Menti	3	
Fen Bilimleri	Mentor	4	9
	Menti	5	
Görsel Sanatlar	Mentor	1	2
	Menti	1	
İngilizce	Mentor	2	4
	Menti	2	
Matematik	Mentor	2	5
	Menti	3	
Müzik	Mentor	2	6
	Menti	4	
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	Mentor	1	3
	Menti	2	
Sosyal Bilgiler	Mentor	3	7
	Menti	4	
Türkçe	Mentor	3	7
	Menti	4	

Tasarım grubu, TÜBİTAK desteğiyle yürütülen 120K280 kodlu projede görev alan üç bursiyerden oluşmaktadır ve bursiyerler proje sürecinde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimi almaktadır. Bu bursiyerlerin birisi araştırmacının kendisidir. Araştırmacı ve bir bursiyer proje sürecinde tam zamanlı, bir bursiyer ise yarı zamanlı olarak görev yapmıştır.

Tasarım değerlendirme grubu beş akademisyenden oluşmaktadır. Tablo 9'da tasarım değerlendirme grubunda yer alan kişilere dair bilgiler verilmektedir.

Tablo 9. Tasarım Değerlendirme Ekibine Dair Bilgiler

Tasarım Değerlendirme Ekibi	Kurum, Bölüm	Unvan	Tecrübe Yılı
Akademisyen 1	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	Doçent Doktor	12
Akademisyen 2	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	Doçent Doktor	19

Tablo 9'un devamı

Tasarım Değerlendirme Ekibi	Kurum, Bölüm	Unvan	Tecrübe Yılı
Akademisyen 3	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	Dr. Öğr. Üyesi	6
Akademisyen 4	Dijital Dönüşüm ve Yazılım Koordinatörlüğü	Öğretim Görevlisi	14
Akademisyen 5	Dijital Dönüşüm ve Yazılım Koordinatörlüğü	Araştırma Görevlisi	14

Tablo 9'a göre, tasarım değerlendirme grubunda yer alan akademisyenlerin iki doçent ve bir doktor öğretim üyesi olarak Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde görev yapmaktadır. Bir öğretim görevlisi ve bir araştırma görevlisi akademisyen de Trabzon Üniversitesi Dijital Dönüşüm ve Yazılım Koordinatörlüğü bünyesinde görev yapmaktadır.

3. 3. Verilerin Toplanması

Yürütülen çalışmada farklı veri toplama yöntemleri uygulanmıştır. Araştırmanın hazırlık süreci ve tasarımı yapılan dijital ortamlara dair prototiplerin oluşturulması dört hafta sürmüştür. Bu sürecin ardından bu dijital ortamların kullanıcılara sunulması ve araştırmanın ilk aşamasındaki uygulama süreci sekiz hafta devam etmiştir. Katılımcıların sisteme ve e-mentorluk sürecinin işleyişine alışması için birinci aşamadaki bu süre sekiz hafta olarak belirlenmiştir. Bu sürecin ardından dijital ortamlara yönelik görüşlerin alınması amacıyla tüm kullanıcılara yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir. Beş mentor ve üç menti olmak üzere sekiz kullanıcı ile görüşlerin derinleştirilmesi adına yarı yapılandırılmış mülakat yapılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasındaki uygulama süreci sekiz haftalık süre ile gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada yenilenmiş tasarımları kullanacak olan katılımcıların sistemdeki değişimleri fark edebilmesi ve tasarım unsurlarının belirlenebilmesi adına katılımcılara süre tanınması için ikinci aşamadaki süre sekiz hafta olarak belirlenmiştir. Bu sürecin ardından tasarımı yenilenmiş dijital ortamlara yönelik görüşlerin alınması amacıyla tüm kullanıcılara yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir. Dört mentor ve üç menti olmak üzere yedi kullanıcı ile görüşlerin derinleştirilmesi adına yarı yapılandırılmış mülakat yapılmıştır. Yine bu aşamada tasarım unsurlarının belirlenmesi adına tüm kullanıcılara yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir.

3. 3. 1. Veri Toplama Araçları

Çalışma sürecinde, katılımcılardan verilerin alınması amacıyla farklı veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın problemlerine yönelik olarak kullanılan veri toplama araçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırma problemleri	Veri Toplama Araçları
1. Aday öğretmenlerin eğitime yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarımlarına yönelik görüşler nelerdir?	Yapılandırılmış Görüşme Formu Yarı Yapılandırılmış Mülakat Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği
2. Aday öğretmenlerin eğitime yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin kullanışlılıklarına yönelik görüşler nelerdir?	Yapılandırılmış Görüşme Formu Yarı Yapılandırılmış Mülakat Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği
3. Aday öğretmenlerin eğitime yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarım unsurları nelerdir?	Doküman analizi Yapılandırılmış Görüşme Formu

3. 3. 1. 1. Doküman Analizi

Karasar (2005) doküman analizini, araştırma amacına yönelik önemli bilgi kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerinden oluşan süreç şeklinde açıklamıştır. Sak, Şahin-Sak, Öneren-Şendil ve Nas'a (2021) göre ise doküman analizi, var olan kayıt ve belgelerin incelenmesi yolu ile veri elde edilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada tasarım unsurlarının belirlenmesi amacıyla alanyazındaki ilgili çalışmalar incelenerek doküman analizi yapılmıştır.

3. 3. 1. 2. Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği

Eş zamanlı sesli düşünme tekniği; araştırmaya katılan örnekleme çeşitli görevlerin verilmesi ve bu görevlerin gerçekleştirilmesi sürecindeki anlık fikir beyanına dayanmaktadır (Akgün, 2010). Bu çalışmada oluşturulan sistemin tasarımının ve kullanışlılığının değerlendirilmesi noktasında eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılmıştır. Kullanıcılara tasarıma ve kullanışlılığa yönelik görevler verilmiş ve bu görevler yerine getirildiği sırada görüşlerinin belirtilmesi istenmiştir. Görevlerin yerine getirilmesi esnasında ekran, ses ve kullanıcı kamerası kayıt altına alınmıştır. Eş zamanlı sesli düşünme tekniği ile oluşturulan veri toplama aracı Ek-1 ile verilmiştir.

3. 3. 1. 3. Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bu çalışmada döngüsel olarak gerçekleştirilen ve oluşturulan platformlara yönelik kullanıcı görüşlerinin alınması noktasında yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu, önceden belirlenen sorular ve yanıtları içeren görüşme türüdür. Bu türdeki görüşme formları yanıtlar arasındaki benzer ve ayrı noktaların saptanması amacı ile kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu çalışmadaki yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından görüşme sorularının hazırlanması ve alan uzmanlarının gerekli düzenlemeleri ile son haline getirilmesiyle oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından tasarım ve kullanışlılığa dair verilerin alınması için 49 soruluk bir form hazırlanmıştır, alınan uzman görüşleri ile bu formdaki soru sayısı mentorlar için 17,

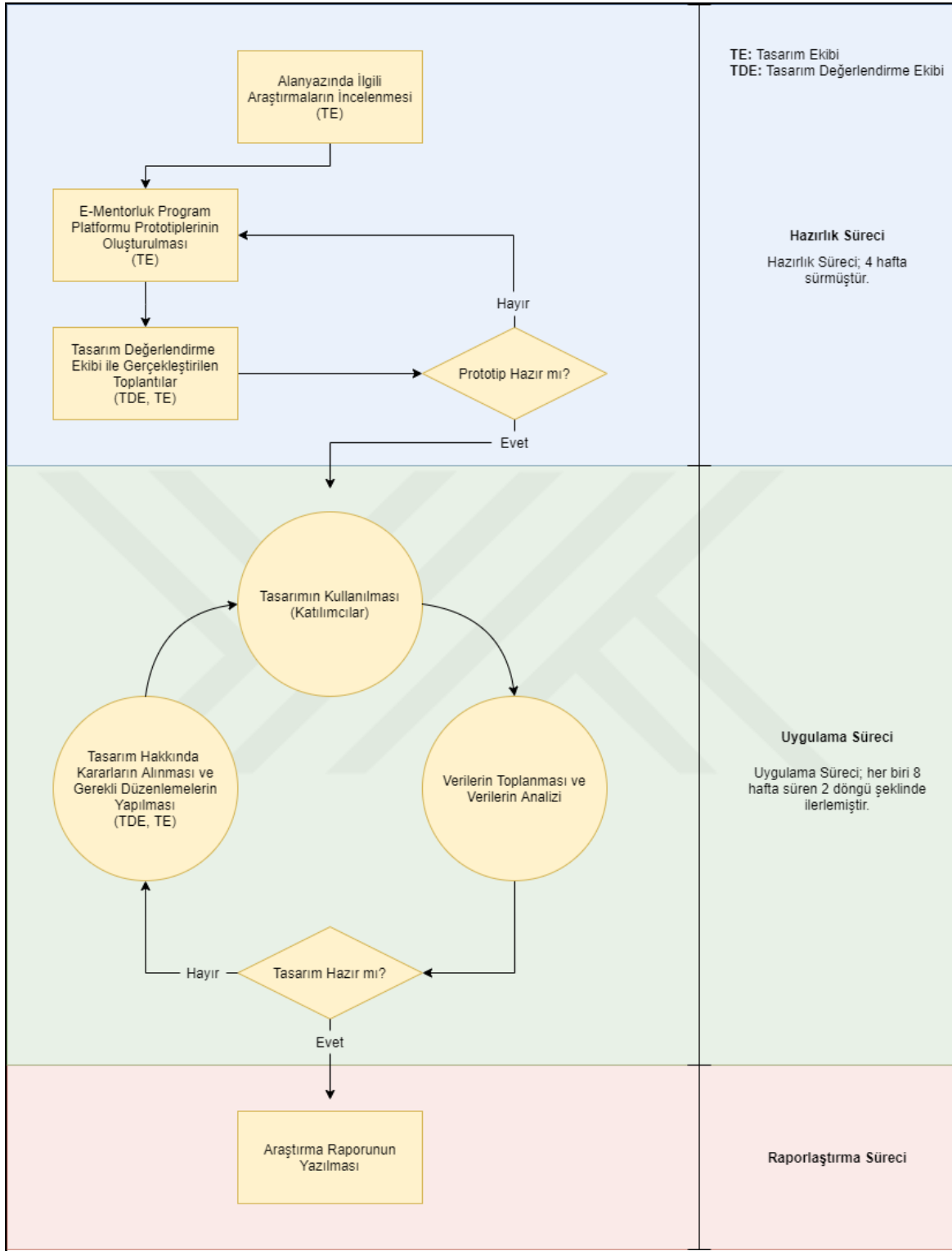
mentiler için 16'ya düşürülmüştür. Hazırlanan yapılandırılmış görüşme formları Ek-2, Ek-3, Ek-6 ile verilmiştir.

3. 3. 1. 4. Yarı Yapılandırılmış Mülakat

Bu çalışmada döngüsel olarak gerçekleştirilen ve oluşturulan platformlara yönelik görüşlerin derinlemesine alınması için yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat, araştırmacıların yanıt almak istediği konularda sorular hazırlayarak görüşmenin çerçevesini belirlediği, alınan yanıtlara bağlı olarak da ek soruların sorulabileceği bir veri toplama aracıdır (Türnüklü, 2000). Araştırma problemlerine yönelik sorular hazırlanarak alan uzmanlarına sunulmuş, incelemeler ve gerekli düzeltmeler yapılmasının ardından yarı yapılandırılmış mülakatta yer alacak bu soruların son hali belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış mülakat aracı Ek-4 ve Ek-5 ile verilmiştir.

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci / Deneysel İşlem / Uygulama Akışı

E-mentorluk program platformunun tasarım süreci ve tasarım tabanlı araştırma yöntemi ile yürütülen araştırma süreci Şekil 3'de gösterilmiştir.

Şekil 3. E-mentorluk program platformunun oluşturulma süreci

Şekil 3 incelendiğinde araştırmanın; hazırlık, uygulama, raporlaştırma olmak üzere üç aşamalı süreçten oluştuğu görülmektedir. Hazırlık sürecinde ilk olarak doküman analizi yapılarak alanyazındaki ilgili araştırmalar incelenmiştir. Daha sonra e-mentorluk program platformu

prototiplerinin oluşturulmasına başlanmıştır. Bu noktada tasarım değerlendirme ekibi ile toplantılar gerçekleştirilerek prototipler hakkında görüşler ifade edilmiştir. Prototiplerin hazır hale gelmesiyle uygulama sürecine geçilmiştir.

Uygulama süreci, e-mentorluk süreci ve hazırlanan prototiplerin katılımcılar tarafından kullanılması ile başlamıştır. E-mentorluk süreci 18 haftadır. Bu 18 haftalık süreç için 22 zorunlu, 31 seçmeli olmak üzere toplam 53 etkinlik planlanmıştır. Bu etkinlikler katılımcıların mesleki ve psikososyal gelişimlerini desteklemeye yönelik olarak planlanmıştır. AÖEMP Etkinlik Listesi Ek-7 ile verilmektedir. Bu etkinliklerin haricinde katılımcılar dilerse etkinlik önerisi yapabilmektedirler. Ek-7’de sunulan bu etkinlikler ile katılımcılardan aylık olarak yapacakları etkinlik takvimi hazırlamaları istenmiş ve bu doğrultuda 18 hafta (dört ay) için dört farklı aylık etkinlik takvimi formu oluşturulmuştur. Her bir mentor-menti eşi, aylık olarak yapmak istedikleri etkinlikleri ortak çalışma yaparak belirlemiş ve doldurdıkları bu formlar ile haftalık olarak hangi etkinliği hangi tarihte yapacağını program koordinatörüne bildirmişlerdir. Etkinlik seçiminde dikkate alınması gereken kurallar Ek-8 ile verilmektedir.

Uygulama sürecinin ilk sekiz haftası sona erdiğinde veri toplama araçları ile birinci aşamada kullanılan platform hakkında katılımcılardan veriler toplanmıştır. Toplanan verilerin analiz edilmesi, tasarım değerlendirme ekibi ile toplantıların yapılması, tasarım hakkında kararların alınması ile platform üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu süreç iki hafta sürmüştür. Bu iki haftalık süre içerisinde platformun kullanımı noktasında bir kısıtlama olmamış, katılımcılar ilk sekiz hafta olduğu gibi platformu kullanmaya devam etmişlerdir. Gerekli düzenlemelerin yapılması ile, ikinci aşamada platform tekrar katılımcıların kullanımına sunulmuştur. Bu noktada tasarım tabanlı araştırma yönteminin doğasıyla uyumlu bir şekilde, döngüsel bir uygulama süreci işe koşulmuştur. Uygulama sürecinde analizi yapılan verilerin, tasarımın hazır hale geldiğini ifade etmesiyle raporlaştırma sürecine geçilmiştir. Araştırma süreci; tüm detaylarının bilimsel bir şekilde açıklandığı raporlaştırma süreci ile son bulmuştur.

3. 4. Verilerin Analizi

Veri toplama araçları ile elde edilen verilerin analizinde, nitel veri analizi tekniklerinden birisi olan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde tümevarımcı bir anlayış ile, toplanan verilerden kodlamalar yapılarak bir sonuca ulaşmak amaçlanır (Baltacı, 2019). Bu araştırmada katılımcılardan elde yazılı ve sesli veriler yazı diline çevrilmiştir. Araştırmacı tarafından analizi yapılan veriler tasarım değerlendirme ekibine sunulmuş, tasarımın nihai haline gelene kadar yapılması gereken düzenlemelere karar verilmiştir.

3. 5. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bilimsel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliliğin sağlanması oldukça önemlidir (Başkale, 2016). Çalışmanın hazırlık, uygulama ve veri toplama süreci 22 hafta sürmüştür. Programda yer alan katılımcılar ile uzun süreli etkileşim sağlanmıştır. Katılımcılar ile tasarım ekibi arasındaki iletişim ve kendilerini ifade etme noktasında açık olma düzeyi artmıştır. Verilerin toplanması sırasında katılımcılara görüşlerini ayrıntılı biçimde ifade etmeleri için yeterli süre tanınmıştır. Katılımcılardan toplanan verilerin araştırma sorularına cevap sağlayacak nitelikte olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama araçları üç BT uzmanının değerlendirmeleri alınarak son haline getirilmiştir. Araştırma problemlerine yönelik görüşler birden fazla veri toplama aracı kullanılarak alınmış ve bu veriler birbirini destekleyecek şekilde verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formları, Google Formlar kullanılarak oluşturulmuştur ve katılımcılar bu formları dijital ortamda yanıtlamışlardır. Yapılandırılmış görüşme formu ile alınan görüşlerin derinleştirilmesi için birinci aşamada sekiz, ikinci aşamada yedi katılımcı ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu katılımcılar bir başka veri toplama aracı olan eş zamanlı sesli düşünme tekniği ile kendilerine verilen yönergeleri gerçekleştirmiştir. Örneklem farklı branşlarda görev yapmakta olan aday öğretmenler ve öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu noktada tasarımı yapılan e-mentorluk sistemi farklı grupların uygulama süreçlerinde kullanılabileceği bir ortam olma niteliği ile geliştirilmiştir. Toplanan veriler doğrultusunda sistem üzerinde yapılacak düzenlemelere ilişkin kararlar tasarım değerlendirme ekibinin görüşleri alınarak belirlenmiştir. E-mentorluk sisteminde yapılan değişikliklerin temalandırılması noktasında tasarım değerlendirme ekibinde yer alan Akademisyen 1 ile araştırmacı bir araya gelerek temalar belirlenmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma problemlerine bağlı olarak elde edilen veriler ve veri analizleri sonucunda ulaşılan bulgular yer almaktadır. Bulgular araştırma sorularıyla paralel şekilde verilmiştir. Bulgular bölümü ile tasarımı yapılan e-mentorluk program platformunun tasarımı, kullanılabilirliği ve tasarım unsurlarına yönelik verilerin analizi bu bölümde verilmiştir. Araştırma problemine yönelik olarak alanyazındaki çalışmaların incelenmesi ile başlayan prototip oluşturulma süreci, tasarım değerlendirme ekibinin görüşleri doğrultusunda geliştirilerek, dört haftalık bir süreç sonunda prototipin hazır hale getirilmesi ile son bulmuştur. Tasarım tabanlı araştırma yöntemi ile yürütülen bu çalışmadaki platformun hazırlanması, her biri sekiz hafta süren iki döngüsel aşamadan oluşmaktadır. Bu iki aşamanın arasında iki haftalık verilerin toplandığı, analiz edildiği ve gerekli düzenlemelerin yapıldığı bir süre bulunmaktadır. Bu süre boyunca platformların kullanımı noktasında bir kesinti olmamıştır ve katılımcılar platformu kullanmaya devam etmişlerdir. Her iki aşamada elde edilen bulgular bu bölümde sırasıyla sunulmuştur.

4. 1. Prototip Hazırlama Aşaması

Araştırma sürecinde oluşturulan dijital ortamlar; TÜBİTAK desteği ile yürütülen 120K280 kodlu ‘Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi’ başlıklı proje kapsamında, Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı (AÖEMP) sürecinde kullanılmak üzere oluşturulmuştur. Bu dijital ortamlar, programın hedef kitlesi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokul kademesindeki okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin kullanımına yönelik olarak hazırlanmıştır.

TÜBİTAK projesi kapsamındaki AÖEMP süreci 01 Temmuz – 31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki altı ay boyunca yürütülmüştür. Programın ilk ayı hazırlık sürecini kapsamaktadır. Programın bu hazırlık aşamasında; programın içeriği ve amacı, hedef kitlenin özellikleri, e-mentorluk sürecindeki etkinliklerin yürütülmesi için dijital ortamların sahip olacağı gereksinimler vb. kriterler düşünülerek, oluşturulacak dijital ortamların özellikleri analiz edilmiştir. Alanyazında yer alan ilgili çalışmalar incelenmiş, Tasarım Değerlendirme Ekibinde yer alan tasarım uzmanlarının görüşleri alınarak e-mentorluk program platformunun ‘AÖEMP Web Sitesi’ ve ‘AÖEMP Etkileşim Platformu’ndan oluşturulmasına karar verilmiştir.

Hazırlık aşamasında TDE içerisindeki akademisyenler ile yapılan birebir görüşmeler sonucu belirli görüşler ortaya çıkmıştır. Bu görüşmelerden alınan bazı örnek görüşler aşağıda verilmiştir.

AÖEMP Web Sitesinin oluşturulması için Akademisyen 5: “Domain ve hosting için X firmasından Wordpress destekli paket seçilebilir.” görüşünü bildirmiştir.

AÖEMP Etkileşim Platformu Moodle ÖYS ücretli tema satın alımına karar verilmesi sırasında Akademisyen 4: “Edwiser Remui kullanıldığında anasayfa tasarımına imkân veriyor, güzel bir Moodle teması.” görüşünü bildirmiştir.

AÖEMP Web Sitesi prototipi hazırlanırken Akademisyen 2: “Ana sayfadaki duyuru bölümü sabit bir renk olsun.” görüşünü bildirmiştir.

4. 1. 1. AÖEMP Web Sitesi Prototipi

AÖEMP Web Sitesi genel itibariyle; program tanıtımının yapıldığı, program için başvuruların alındığı, AÖEMP komisyonu ve program hakkındaki detaylı bilgilerin yer aldığı, program başlangıcı ile birlikte süreç içerisindeki duyuruların paylaşıldığı, katılımcıların erişmesi gereken belgelerin paylaşıldığı bir web site olarak tasarlanmıştır. Kullanıcıların program ve e-mentorluk sürecini yürütmeye kendisine gerekli olan tüm belge ve bağlantılara bu web site üzerinden erişmesi amaçlanmıştır. Bu web site için ilk olarak alan adı (domain) ve barındırma hizmeti (hosting) satın alımları yapılmıştır. Web sitenin alan adı için kullanıma uygun adresler aranmış ve AÖEMP komisyonu tarafından alan adının ementorluk.com olmasına karar verilmiştir. Bu alan adı ile birlikte barındırma hizmetine dair performans özellikleri Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. AÖEMP Web Sitesi İçin Sağlanan Altyapı Özellikleri ve Performans Bilgileri

<i>Hosting Özellik Adı</i>	<i>Sağlanan Performans</i>
Disk Alanı	Sınırsız
Bant Genişliği	Sınırsız
E-Posta Oluşturma	Sınırsız
RAM	3072 Megabyte
CPU	2 Çekirdek
Inode	150.000
Desteklenen Programlama Dili ve Veri Tabanı	Php, MySQL

AÖEMP Web Sitesi Wordpress İçerik Yönetim Sistemi kullanılarak oluşturulmuştur. Bu tercih, Wordpress’in pek çok hazır tema sunması, tasarım, kullanılabilirlik noktasında etkililiği ve zaman açısından avantaj sunması sebebiyle yapılmıştır. Tasarım Değerlendirme Ekibi ile gerçekleştirilen toplantılar doğrultusunda web site tasarımına yönelik fikirler alınmış ve oluşturulacak sayfaların yapısı belirlenmiştir. Gerekli Wordpress tema ve eklentileri yüklenerek web sitenin ilk prototipi oluşturulmuştur. İlk prototipe yönelik görseller Ek-9 ile verilmiştir.

AÖEMP Web Sitesinde yer alan sayfaların içerikleri şu şekildedir: ‘Ana Sayfa’, Program hakkında genel bilgiler, sosyal medya adreslerine bağlanmış butonların ve duyuruların paylaşıldığı,

web site açıldığında kullanıcıların ilk karşılaştığı sayfadır. ‘Proje Hakkında’ sayfası yürütülen projenin amacını ve süreci açıklamakta, ‘Proje Ekibi’ ile ‘Program Kitapçığı’ şeklinde iki alt sayfadan oluşmaktadır. ‘Proje Ekibi’ sayfasında AÖEMP komisyon ekibini tanıtan kısa özgeçmişler ve fotoğraflar yer almaktadır. ‘Program Kitapçığı’ sayfasında ise programın hedefleri, katılım şartları, süreç ve işleyiş bilgilerine yer verilmiştir. ‘Formlar’, ‘Menti Formları’ ve ‘Mentor Formları’ olmak üzere rollere göre iki alt sayfadan oluşan ve katılımcıların süreç içerisinde dolduracağı formların yer aldığı sayfalar. ‘Başvuru Formları’, programa katılmak isteyen kişilerin gerekli başvuru bilgilerine erişebilecekleri ve işlemlerini yapacakları sayfadır. ‘İletişim’ sayfası program ile ilgili eksik görülen ve merak edilen konularda kullanıcıların ilgili birim ile ilgili iletişime geçmesini sağlayan bilgilerin yer aldığı sayfadır. ‘AÖEMP Etkileşim Platformu’ sekmesi, e-mentorluk sürecinde yer alan mentor ve mentilerin etkinlik ve toplantılarını yürütecekleri etkileşim platformunun adresine bağlıdır.

4. 1. 2. AÖEMP Etkileşim Platformu Prototipi

AÖEMP Etkileşim Platformu genel itibarıyla; programa katılan mentor ve menti eşlerinin e-mentorluk kapsamında gerçekleştirecekleri tüm etkinliklerin yapılmasına olanak sunan, katılımcılar ve komisyon ekibinin katılımı ile aylık değerlendirme toplantılarının yapıldığı, program dışından konukların katılımı ile mesleki, kişisel, psikososyal gelişimi hedefleyen ve çeşitli seminerlerin düzenlendiği bir dijital ortam olarak tasarlanmıştır. Etkileşim platformu, Moodle Öğrenme Yönetim Sistemi kullanılarak oluşturulmuştur. Moodle Öğrenme Yönetim Sistemi içerisindeki tasarım, ücretli bir tema satın alınarak hazırlanmıştır. Satın alımı yapılarak kullanılan tema ‘Edwiser RemUI’ isimlidir. Bu temanın seçiminde; kurumsal görünümün sağlanması adına, TÜBİTAK projesinin Trabzon Üniversitesi bünyesinde yapılması ve Trabzon Üniversitesinin de uzaktan eğitim ortamlarında bu temanın kullanılması etkili olmuştur. Ayrıca bu tema dünyanın çeşitli bölgelerinde, Moodle Öğrenme Yönetim Sistemleri üzerinde yaygın şekilde kullanılması, sade bir görünüme sahip olması, farklı tasarımlarda kurs formatları hazırlama imkânı sunması, ana sayfa tasarımı yapabilme imkânı sunması sebebiyle tercih edilmiştir. Tema satın alındıktan sonra gerekli düzenlemeler yapılmış ve moodle araçlarının içerisine harici bir eklenti olarak ‘BigBlueButton’ isimli video konferans aracı eklenmiştir. Etkileşim platformu üzerinde yürütülen mentorluk süreci boyunca da video konferans etkinlikleri için bu araç kullanılmıştır.

Programa katılan mentor ve mentiler için etkileşim platformu üzerinde mail adresleri ve şifreleri ile giriş yapabilecekleri kullanıcı hesapları oluşturulmuştur. Platform üzerinde kullanıcılara etkileşim amacı ile kullanmaları için video konferans, forum, blog, anlık mesajlaşma aracı, takvim gibi araçlar sunulmuştur. Katılımcıların etkileşim platformunu etkili kullanması adına çeşitli kaynaklar hazırlanmış ve kendilerine sunulmuştur. Mentor ve mentiler için ayrı ayrı komisyon ekibi ile etkileşimi sağlayan sayfalar, mentor ve menti eşleri için sadece kendilerinin yer aldığı etkileşim

sayfaları, tüm katılımcıların yer aldığı ve genel etkinliklerin gerçekleştirildiği sayfalar oluşturulmuştur. Kullanıcılar için özel profil sayfaları oluşturulmuştur. Kullanıcılara istekleri doğrultusunda bu sayfalarda kendilerine ait profil fotoğrafı ekleme ve kendilerine ait bilgileri paylaşabilme imkânı verilmiştir.

AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan sayfaların içerikleri şu şekildedir: ‘Anasayfam’, mentorluk sürecinde kullanılan etkileşim platformunun ana sayfasıdır. Etkileşim platformu açıldığında kullanıcıların ilk karşılaştığı sayfadır. ‘Platform Sayfası’ forum, blog ve duyuruların yer aldığı, katılımcıların topluluk halinde etkileşime geçebildiği sayfadır. ‘Takvim’ sayfasında etkileşim ve etkinlik tarihlerinin belirtildiği takvim yer almaktadır. ‘Etkileşimlerim’ sayfasında ise katılımcıların atandığı etkileşim sayfaları bulunmaktadır. Bu sayfalar içerisinde mentorluk süreçleri sürdürülmektedir.

4. 2. Birinci Aşamada Elde Edilen Bulgular

Tasarım tabanlı araştırma yönteminin doğası gereği döngüsel şekilde gerçekleştirilecek olan araştırmanın birinci aşaması, hazırlanan prototipler katılımcıların kullanımına sunulması ile başlamıştır ve bu aşama sekiz hafta sürmüştür. Bu süreçte verilerin toplanması amacıyla katılımcılara, Google formlar aracılığı ile oluşturulmuş yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir. Katılımcılar içerisinde seçilen sekiz katılımcı ile görüşlerin derinleştirilmesi adına yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir.

4. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Mesleki ve Psikososyal Gelişimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımına Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk program platformunun tasarımına yönelik katılımcılardan alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Mentor ve menti rolü ile programda yer alan katılımcılardan elde edilen bulgular, katılımcı rolüne göre sırasıyla verilmiştir.

4. 2. 1. 1. Aday Öğretmenlerin Mesleki ve Psikososyal Gelişimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk programına mentor rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun tasarımına yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa mentor rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 20 mentor bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Gayet başarılı, uygun’, ‘Sade, kullanışlı’, ‘Renklendirmelerde düzenleme gerekli’, ‘Daha iyi olabilir’, ‘Menü düzenlemesi yapılmalı’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 12’de AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı hakkındaki mentor görüşleri verilmiştir

Tablo 12. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Gayet başarılı, uygun	9
Sade, kullanışlı	4
Tasarım daha iyi olabilir	3
Menü düzenlemesi yapılmalı	2
Duyuru bölümü kullanışsız.	1
Renklendirmelerde düzenleme gerekli	1
Logo boyutları düzenlenmeli	1
Bazen aradığımı bulamıyorum	1

Tablo 12 incelendiğinde, AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı hakkında 13 olumlu görüş bildirilmiştir. Olumlu görüşlerin yanı sıra ortaya çıkan ifadeler incelendiğinde arayüz tasarımında çeşitli düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu ifade eden yorumların olduğu da görülmüştür. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M14: “Gayet uygun göze hitap edici aradığımı bulduran tasarım mevcut.”

M9: “Daha açıklayıcı ve kolay ulaşılabilir olmalı.”

M8: “Menüler arasında daha pratik geçişler sağlanabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Herhangi bir sıkıntı yaşamadım. Güzel bir site olmuş.”

M7: “Web sitede beni direkt siteye bağlayan bir şey göremedim. Slaytlar üst kısımda olmalı. Diğer sitelerde genelde bu şekilde. Metin biraz çok. Yazı çok kapsamış. Sosyal medya logolarının yeri orası mı olmalı? Başvuru formları ile formlar yan yana duruyor, başvuru formlarının işlevi bitti, orada durmasının bir anlamı yok. İletişim bölümünde katılımcılar sizi nasıl bulacak, üniversite nerede, harita koyulabilirdi. Telefon numarası olabilirdi. Üst bölüm hareketli olabilirdi. Slider’daki arkaplan ile yazı fontunu çok uyumlu bulamadım, farklılığı hissedemedim. Üst bölüm donuk, alt taraf canlı. Görselden çok metin olması kötü. Logo başarılı ama e-

mentorluk vurgulanırsa daha iyi olurdu. Alt bölümde tübitak logosunun yanında üniversite logosu da olabilirdi.”

M8: “Web site ile ilgili bir sorun yok. Bazı şeyler kullandıkça oturdu.”

M16: “Güzel hazırlanmış, amaca uygun. Çok detaylı değil ama basit arayüzle işlevsel hazırlanmış. Ben sade görüntüyü tercih ediyorum, çok renkli olunca dikkati dağıtıyor bana göre.”

M19: “Görüşlerim olumlu ama biz amaca yönelik kullanıyoruz. İlk başta her yerden her yere ulaşmıyor gibi olmuştu ama sonradan bizim tecrübesizliğimiz olduğunu anladım. İlk başta formları bulamamıştım. Genel görünüş, yazı fontu ile ilgili herhangi bir sorun çekmedim. Duyurular güzeldi.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesinde tasarım açısından geliştirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Menti-Mentor kısımları karışık’, ‘Kullanışlılık açısından düzenlemeler yapılmalı’, ‘Tasarımsal öneriler’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 13’de AÖEMP Web Sitesinin geliştirilmesine yönelik mentorların tasarım önerileri verilmiştir.

Tablo 13. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri

Görüşler (n=20)	f
Önerim yok	9
Tasarımsal öneriler	7
Kullanışlılık açısından düzenlemeler yapılmalı	4
Menti-Mentor kısımları karışık	1

Tablo 13 incelendiğinde, AÖEMP Web Sitesinin geliştirilmesine yönelik tasarım önerileri sorulduğunda web sitenin bu hali ile uygun olduğunu bildiren dokuz görüş alınmıştır. Bu görüşlerin yanı sıra web sitenin geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu belirten görüşler de alınmıştır. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M4: “Bu şekilde de iyi bence.”

M8: “Ana sayfaya etkileşim logoları eklenebilir.”

M24: “Telefondan kullanım konusunda biraz daha basite indirgenmiş olmasını tercih ederdim.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Bence işlevine uygun, kullanımı uygun.”

M7: “Menü çubuğuna farklı şeyler de eklenebilir.”

M8: “Şu an itibarıyla bana yeterli geliyor. Çok fazla bir eksik bulamıyorum.”

M16: “Yazı karakterleri biraz daha büyük olabilir. Bunun dışında amaca uygun olması benim için önemli, benim için de uygun.”

M19: “Daha renkli olabilir, Grafikler eklenebilir. Animasyon gibi şeylere çok gerek yok. Hedef belli.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Evet getiriyor’ ve ‘Getirmiyor’ görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 14 ile bu soruya verilen yanıtların dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 14. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Evet, getiriyor	17
Getirmiyor	3

Tablo 14 incelendiğinde, mentorların 17’si AÖEMP Web Sitesindeki unsurların kendisinden beklenen işlevi yerine getirdiğini, üçü ise unsurların işlevini yerine getirmediğini bildirmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Evet herhangi bir sorun yok.”

M11: “Tam olarak değil. Forum bölümlerinde herhangi bir şey göremedim. Ayrıca takvimde yapmış olduğumuz etkinlikler haftalık formlar doldurulduktan sonra yapıldı şeklinde renk değiştirmeli.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Benim beklentimi karşıladı, programın beklentisini de karşıladı. Gayet kolay bir şekilde bağlandık, ulaşımı kolay, bir sorun yaşamadık.”

M7: “Kullanırken herhangi bir problem yaşamadım. Bağlantı yanlış bir yere gitmedi. Gayet yerindeydi.”

M8: “Evet, getiriyor.”

M16: “Ben yeterince faydalı buldum. Gayet güzeldi.”

M19: “Evet, getiriyor. Her tarafını araştırdığım bir web sitesi değil ama bize yansıyan bir problem yoktu.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Sade’, ‘Kullanışlı’, ‘Gayet iyi, güzel, uyumlu’, ‘Daha iyi olabilir’, ‘Farklı renkler kullanılabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 15 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 15. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Gayet iyi, güzel, uyumlu	11
Farklı renkler kullanılabilir	3
Yazı boyutu daha büyük olabilir	2
Daha iyi olabilir.	2
Sade	1
Kullanışlı	1
Tasarımı beğeniyorum	1
Görsellerle zenginleştirilebilir	1
Çok fazla menü var.	1

Tablo 15 incelendiğinde mentorlar, AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı hakkında tasarımın uygun olduğunu belirten görüşlerini ve düzenlemenin gerekli olduğunun belirlendiği görüşlerini bildirmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M15: “Çalışmalarımız için çok uygun özelliklere sahipler.”

M13: “Etkileşim kısmında renkler düzenlenebilmeli ve oradaki yazı rengi açık renkler üzerine beyaz olduğu için okunaklılığı zorlaşıyor.”

M7: “Platforma giriş yaptıktan sonra karışımıza çok fazla menü bulunuyor.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Burası için de aynı şekilde uygun olduğunu düşünüyorum.”

M7: “Karışık ama bu sizden kaynaklı değil. Üniversite sitesi daha kurumsal olduğu için burası bana karışık geldi. İstatistikler noktasında anlamıyorum pek. Beni tekrarlar yordu, birkaç yerde aynı ifadeler ve tekrarlar var. Araçların kullanımı noktasında serbest olduğumuz için whatsapp gibi araçlar kullandık, o yüzden ihmal ettik. Mecbur olsaydık yapardık.”

M8: “Ben burayı kullanıyorum, buradaki araçları kullanıyorum. Sade, çok şatafatlı değil, direkt aylık takvime ulaşabiliyorum. Sade olması güzel. Sağ menü güzel, sonradan buldum. Sade ve güzel.”

M16: “Sadeliği güzel, karmaşık olursa kullanıcı için zorlaşıyor. Amaca hizmet etmesi benim için yeterlidir.”

M19: “Tasarım gayet profesyonelce hazırlanmış. Bizi tedirgin eden şey çok fazla ayrıntının olması ama o biraz oranın doğası gereği. İlk başta çok fazla uğraşıyordum. İlk bakışta karmaşık gözüküyor ama sonra hedefi belirleyince daha kolay oluyor.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformunun tasarım açısından geliştirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Karışık’, ‘Menü ve yönlendirmeler düzenlenmeli’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 16 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 16. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri

Görüşler (n=20)	f
Önerim yok	9
Menüler ve yönlendirmeler düzenlenmeli	4
Karışık	3
Etkileşim sayfası daha pratik olmalı	3
Doldurulan formları hemen görebilmeliyiz	1

Tablo 16 incelendiğinde dokuz mentor AÖEMP Etkileşim Platformunun geliştirilmesine yönelik önerisi olmadığını belirtmiştir. Öneri belirten 11 görüş alınmıştır. Mentorların bu soruya verdikleri yanıtlar yönlendirme ve pratiklik noktasında yoğunlaşmıştır. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M7: “Platform için kullanılan arayüz sade gibi gözüküyor fakat kullanım noktasında çok kafa karıştırıcı.”

M24: “Düzenleme ihtiyacı hissetmiyorum.”

M12: “Mentilerin doldurdukları formu hemen görebilsek iyi olurdu.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Hayır, öyle bir düşüncem yok.”

M7: “Tekrarlar azaltılmalı, karışıklıklar giderilmeli ama kullanıcı olarak biz sorumluyuz çünkü kaynaklarda anlatılmış, adım adım her şey var. Bu sizin ile ilgili bir sorun değil. Sol menü beni yordu. İçerikler anlaşılıyor ama soldaki ifadeler biraz karışık geliyor bana.”

M8: “Yok gibi. Bu sayfa üzerinde yapılabilecek şeyler ile, yaptıklarımızla yola devam edebiliyoruz.”

M16: “Zorlandığım bir kısım olmadı. Etkileşim sayfasında bazı İngilizce terimler oluyordu.”

M19: “İstatistikleri bilmiyorum. Belki karışıklık biraz azaltılarak daha basite indirgenebilir.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformundaki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Evet, getiriyor’, ‘Kısmen’, ‘Hayır’, ‘Fikrim yok’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 17 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 17. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformundaki Unsurların Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Evet, getiriyor.	15
Kısmen	3
Hayır	1
Fikrim yok	1

Tablo 17 incelendiğinde AÖEMP Etkileşim Platformundaki unsurların kendisinden beklenen işlevi yerine getirip getirmediği sorulduğunda; 15 mentor unsurların işlevini yerine getirdiğini, dört mentordan alınan görüşler ise unsurların işlevini yerine getirmediğini bildirmiştir. Bir mentor ise bu soruda görüş beyan etmemiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M16: “Evet getiriyor.”

M9: “Yaklaşık olarak getiriyor.”

M22: “Hepsini kullanmadığım için tam bir şey diyemeyeceğim.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Evet, getiriyor. Benim beklentimi karşılıyor.”

M8: “Evet, benim ihtiyacım olan etkileşim sayfası, takvim sayfası işimi görüyor.”

M16: “Getiriyor. Daha çok video konferans aracını kullandık, kullanımı kolay.”

M19: “Video konferans aracında ses sorunları oldu. Kesik kesik geliyordu. Mentimin bağlantı sorunları vardı.”

Mentorlar ile eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılarak yapılan görüşmelerde “AÖEMP Web Sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.” ve “AÖEMP Etkileşim Platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini

değerlendirin.” yönergesi yöneltilmiştir. Mentorlardan bu sorulara yönelik alınan görüşler Tablo 18 ile verilmiştir.

Tablo 18. Birinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Mentor Görüşleri

Katılımcılar	Dijital Ortamlar AÖEMP Web Sitesi					AÖEMP Etkileşim Platformu
	Ana sayfa	Proje Hakkında Sayfası	Formlar Sayfası	Başvuru Formu Sayfası	İletişim Sayfası	
M5	Daha renkli olabilirdi. Bilgiler güncelliğini yitirmiş. Güncelliğini yitirenleri kaldırırsak daha iyi olur.	Resim biraz daha renkli olabilirdi. İçerik uygun, sadece resim biraz daha canlı olabilirdi.	Çok fazla form görüyorum, süresi geçenler buradan kaldırılabilir. Tereddüt yaşıyorum bana. Sayfa kullanımı kolay.	Bunlar da artık sona erdi, kaldırılabilir. Resim canlı olabilirdi.	Koordinatörün mail adresi var, numarası da olabilirdi. Resim daha canlı olabilirdi.	Ben karışık buluyorum ama bunun kişisel olduğunu düşünüyorum. Çok fazla inceleme fırsatım olmadı. İstatistikleri anlayamıyorum. Bu sayfayı çok da kullanmıyorum.
M7	Evet, tüm içerikleri görebiliyorum.	Tüm bilgiler var.	Formlar sekmesi açık geliyor. Sırası değiştirilebilir, yoğun kullanılan formlar üste alınabilir. Haftalara ayrılması güzel.	İlk başta önemli bir sayfaydı ama artık kalkabilir.	Daha iyi olabilir. Daha dinamik olabilir. Sayfanın dinamizminde biraz eksiklik var gibi geldi, harita eklenebilir.	Sol menüyü çok beğenmiyorum ama genel tasarımı seviyorum. İstatistikler ile ilgili kaynakları inceleyince nasıl çalıştığını anladım.
M8	Proje hakkında bir açıklama var. Giriş butonu var. Tasarım güzel, ilk bakışta proje hakkında bir bilgilendirme sayfası geliyor. Sosyal medya bağlantıları ve duyurular var. Güzel.	Daha önce incelemiştim. Tanıtıcı olmuş, Tasarım olarak güzel, Kısa ve açıklayıcı bir bilgi var, tasarım da iyi görünüyor.	Güzel, biz bunu etkileşim platformunda kullanıyoruz. Güzel hazırlanmış. Formlara buradan ulaşabiliyorsunuz.	Güzel hazırlanmış.	Olmazsa olmaz bir sayfa, mail adresi var. Güzel.	Tasarım güzel, beğendim. İçerikler de uygun.

Tablo 18'in devamı

Katılımcılar	Dijital Ortamlar AÖEMP Web Sitesi					AÖEMP Etkileşim Platformu
	Ana sayfa	Proje Hakkında Sayfası	Formlar Sayfası	Başvuru Formu Sayfası	İletişim Sayfası	
M16	Programla ilgili açıklama var, buraya ilk kez girecek kişi ne olduğunu anlayabilir. Sosyal medya ve bağlantılar var. Duyurular var ve tıklayınca okunabiliyor. Bu sayfada çok bir problem yok. Yazı daha koyu olabilir, onun dışında bir problem görmüyorum.	Bilgiler verilmiş. Burada da sade bir arayüz var, amaca uygun. Yazılar belki koyulaşabilir.	Güzel, tasarımın bu şekilde yapılması güzel olmuş. Dış çizgi kalınlaştırılabilir. Bir problem görmüyorum.	Yazı karakteri biraz küçük. Benim gibi miyop olanlar biraz zorluk çekebilir. Onun dışında bir sorun göremedim.	Projede yer alan diğer kişilerin mail adresi de verilebilir, gerçi herkese açık bir ortam olduğu için mahremiyet sorunu olabilir.	Sol menü biraz daha renkli olabilir. Onun dışında işlevsel bir problem yok.
M19	Daha renkli olabilir. Ama yorum yapmamı istediğiniz için yorum yapıyorum bunlar pek eleştiri değil.	Yazı biraz soluk gibi geldi. Ama okunabiliyor.	İlk başta bulmakta zorluk çekmiştim. Biraz düzenlenebilir.	Burası uygun. İnsanların ilk kez görecekları bir yer, bir proje için resmi olması uygun.	Görseli pek beğenmedim.	Web siteden daha iyi. Boyutlar güzel, kullanışlı. Görsel olarak bir sorun yok.

Tablo 18 ile programa mentor rolü ile katılan katılımcıların platform hakkındaki görüşleri belirtilmiştir. Mentorların platform tasarımı hakkında genel olarak işlevini yitiren sayfaların kaldırılması, yazı ile ilgili tasarımsal düzenlemelerin yapılması, renklendirme konusunda düzenleme yapılması noktasında görüşler bildirdikleri görülmektedir.

4. 2. 1. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk programına menti rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun tasarımına yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 29 menti bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentilere “*AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanımı kolay’, ‘Güzel, uygun’, ‘Renklendirmelerde düzenleme gerekli’, ‘Yönlendirme eksikliği’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 19’da bu soruya verilen yanıtlar ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 19. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Güzel, uygun	11
Kullanımı kolay	8
Açık, sade, anlaşılır	6
İlgi çekici, göze hitap ediyor	4
Renklendirmelerde düzenleme gerekli	2
Yönlendirme eksikliği var	2
Yazılar tasarımsal olarak düzenlenmeli	2
Farklı seçenekler sunulabilir	1

Tablo 19 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesi ile ilgili menti görüşleri çoğunlukla olumlu yöndedir. Bunun yanı sıra yönlendirme, renklendirme ve tasarım noktasında olumsuz menti görüşü alınmıştır. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ22: “*Web sitesinin arayüz tasarımının gayet güzel ve kullanışlı olduğunu düşünüyorum. Yazı boyutu ve kullanılan görseller tamamen uygun.*”

AÖ20: “*...daha anlaşılır alt menüler ve yönlendirmeler olabilir.*”

AÖ19: “Giriş bölümünde verilen yazı düzeni sağ bölümü girintili olmamalı, sol üst aday öğretmen punto küçük kalmış”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Menü yerleri güzel, yazı renkleri silik, renkler göze çarpıcı değil. Dikkat çekici değil. Menüler daha kalın yazı puntosu kullanılabilir.”

AÖ4: “Aradıklarımı bulmakta zorlanıyorum. Renkler rahatlatıcı, güzel, birçok web sitede de aynı, sorun yok bu konuda. Pek sorun yok. Başarılı buluyorum”

AÖ8: “Renkler güzel, canlı. Butonların karışık olduğunu düşünüyorum. Bir sekmenin içinde çok fazla şey var. Biraz karışık buluyorum. Onun haricinde beğeniyorum.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesinde tasarım açısından geliştirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Kullanışlılık açısından düzenlenmeli’, ‘Görsellerle zenginleştirilebilir’, ‘Yönlendirme eksikliği’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 20 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 20. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri

Görüşler (n=29)	f
Önerim yok	18
Kullanışlılık açısından düzenlenmeli (aranan belgelere erişim, menü yapılandırmaları, yönlendirmeler vb.)	5
Görsellerle zenginleştirilebilir	4
Daha dikkat çekici olabilir	2
Renklendirmeler	2

Tablo 20 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesinin geliştirilmesine yönelik olarak mentiler, kullanışlılık, görseller ile zenginleştirme, daha dikkat çekici hale getirilme ve renklendirme ile ilgili tasarım önerileri belirtmiştir. 18 menti ise öneride bulunmamıştır. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ14: “Sitenin basit ve kullanımının rahat olması noktasında bir sıkıntı yaşamıyorum. Bu yüzden tasarımın bu şekilde olmasından yanayım.

AÖ31: “Biraz daha aradığımı kolayca bulabilsem daha iyi olur.”

AÖ24: “Daha farklı tarz dikkat çekici görseller ile zenginleştirilebilir.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Tasarım güzel, fotoğraflar güzel. Sadece dikkat çekici değil.”

AÖ4: “Daha fazla görsel ve grafik eklenebilir. Zenginleştirilebilir. Fazla resmi gibi. Mottolar olabilir, Renkler biraz daha kullanılabilir. Daha fazla vakit geçirmemiz sağlanabilir. Site ile ilgili okuryazarlık oluşt mu bilmiyorum. Görsel anlamda zenginleştirilebilir.”

AÖ8: “Sıkıntı olduğunu düşünmüyorum. Ben iyi buluyorum.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Evet getiriyor’, ‘Kısmen’ ve ‘Duyuru bölümü ayrıca ulaşılabilen bir yerde olabilir’ görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 21 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 21. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentilerin Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Evet, getiriyor.	27
Kısmen	1
Duyuru bölümü ayrıca ulaşılabilen bir yerde olabilir	1

Tablo 21 incelendiğinde 29 mentinin 27’si AÖEMP Web Sitesinde yer alan unsurların kendisinden beklenen işlevi yerine getirdiğini ifade etmiştir. Bu görüşün haricinde bir menti “kısmen”, bir menti ise “getirmiyor” yanıtını vermiştir.

AÖ9: “Evet tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevi yerine getiriyor.”

AÖ31: “Getiriyor diyebiliriz kısmen.”

AÖ19: “Tasarım olarak bilgi amaçlı verilen duyuru bölümü ayrıca ulaşılabilen bir yerde olabilir.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Uygun.”

AÖ4: “Evet. Daha hızlı kullanabilirsek iyi olur.”

AÖ8: “Evet, getiriyor.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Güzel, iyi’, ‘Kullanışlı’, ‘Renk Uyumu Başarılı, göze hitap ediyor’, ‘Yazı boyutu düzenlenmeli’, ‘Farklı renkler kullanılabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 22 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 22. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Güzel, iyi, memnunum	10
Kullanışlı, uyumlu	6
Açık, sade, anlaşılır	6
Renk uyumu başarılı, göze hitap ediyor	3
Farklı renkler kullanılabilir	3
Yazı boyutu daha büyük olabilir	2
Rahatsız eden özellik yok	1
Etkileşim verilerini anlayamadım	1
Giriş ekranındaki sağ taraf daha büyük olabilir	1
Daha sade renkler olabilir	1
Menü yerleri biraz karışık	1

Tablo 22 incelendiğinde mentiler AÖEMP Etkileşim Platformu arayüz tasarımı hakkında çoğunluklu olarak olumlu görüşler bildirseler de bu görüşlerin yanı sıra olumsuz yönde görüşler de alınmıştır. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ9: “Göze hoş gelen kullanım açısından basit ve kolay bir arayüze sahip olduğunu düşünüyorum.”

AÖ22: “Renkler ve yazı boyutlarına biraz daha canlılık kazandırılabilir.”

AÖ32: “Menü yerleri biraz karışık gibi”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Platformu beğenmiyorum. Ben aradığımı buluyorum ama bence arkadaşlar bulamıyor.”

AÖ4: “Daha renkli olabilir, Daha canlı olabilir. Tasarım olarak geliştirilebilir.”

AÖ8: “Çok güzel, sade olduğu için, karışık olmadığı için “off’yine açtık” demiyoruz.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Formlara erişim ve yönlendirmeler geliştirilmeli’, ‘Arama çubuğu getirilebilir’, ‘Daha renkli olabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 23 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 23. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri

Görüşler (n=29)	f
Önerim yok	15
Formlara erişim ve yönlendirmeler geliştirilmeli	5
Arama çubuğu getirilebilir	1
Daha renkli olabilir	1
Sesli uyarı sistemi eklenebilir	1
Arayüz zenginleştirilmeli	1
Daha açık ve net olmalı	1

Tablo 23 incelendiğinde 15 menti AÖEMP Etkileşim Platformunun geliştirilmesine yönelik öneride bulunmamıştır. Beş menti formlara erişim ve yönlendirmeler geliştirilmeli görüşünü, bir menti arama çubuğu getirilebilir, bir menti daha renkli olabilir, bir menti sesli uyarı sistemi eklenebilir, bir menti arayüz zenginleştirilebilir, bir menti daha açık ve net olmalı görüşünde bulunmuştur. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ29: “Düzenleme olması yönünde bir görüşüm yoktur.”

AÖ4: “Daha renkli ve görsel içerik bakımından zengin bir site olabilir.”

AÖ25: “Formlar daha erişilebilir olmalı.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Renklendirilebilir. Menü sayısı az, anketleri kolay kolay bulunmuyor. Daha kısa bir yol olabilirdi. Kısaca karışık. Kullanışlı bulmuyorum.”

AÖ4: “Katılımcı fotoğrafları içerik olarak yer alabilirdi. Kişiye özel görseller eklenebilir.”

AÖ8: “Önerim yok.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformundaki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların tamamı bu soruya ‘evet, getiriyor’ cevabını vermiştir.

Mentiler ile eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılarak yapılan görüşmelerde “AÖEMP web sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.” ve “AÖEMP Etkileşim Platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini değerlendirin.” yönergesi verilmiştir. Mentilerden bu sorulara yönelik alınan görüşler Tablo 24 ile verilmiştir.

Tablo 24. Birinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Menti Görüşleri

Katılımcılar	Dijital Ortamlar					AÖEMP Etkileşim Platformu
	AÖEMP Web Sitesi					
	Anasayfa	Proje Ekibi Sayfası	Formlar Sayfası	Başvuru Formu Sayfası	İletişim Sayfası	
AÖ11	Güzel, bilgilendirici, metin rengi soluk. Problem yok, sadece yazı rengi soluk.	Güzel bir problem yok.	Formların burada olduğunu bilmiyordum	Bir sıkıntı yok	Klasik, bir problem yok	İyi, güzel. Kolaylıkla erişim sağlayabiliyorum. Anasayfası güzel.
AÖ4	Etkileşim platformu butonu daha farklı bir yerde olabilirdi. Yeşil olması güzel, olumlu bir renk. Daha renkli olabilirdi. Yazının üstte olması pek iyi değil, biz genelde yazıyı bölüyoruz, burada yazı biraz fazla.	Gayet iyi, bu sayfanın olması güvenilir hissettiriyor. Çok resmi gözüküyor, daha renkli olabilir.	Sorun yok bu sayfada. Güzel bir sıkıntı yok.	Bir sıkıntı gözüküyor. Özellikle söyleyebileceğim bir şey yok	Bir sorun yok. Sosyal ağlar da var, belki biraz artırılabilirdi.	İstatistikler bölümünü anlayamıyorum. Bu alanda benim de fotoğrafım olabilirdi.
AÖ8	Gayet güzel.	Bu sayfa da genel olarak güzel.	Bu sayfa da gayet güzel.	Görseller güzel, burası da gayet güzel.	Burası da gayet güzel, başarılı.	Keşke isminizin olduğu yerde haftalık değerlendirme formu sekmesi olsaydı. Yoksa güzel ama öyle olması çok daha kolaylaştırırdı diye düşünüyorum.

Tablo 24 ile programa menti rolü ile katılan katılımcıların platform hakkındaki görüşleri belirtilmiştir. Mentilerin platform tasarımı hakkında genel olarak renklendirme konusunda düzenleme gerektiren görüşler bildirdikleri görülmektedir.

4. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk program platformunun kullanılabilirliğine yönelik katılımcılardan alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Mentor ve menti rolü ile programda yer alan katılımcılardan elde edilen bulgular, katılımcı rolüne göre sırasıyla verilmiştir.

4. 2. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk programına mentor rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun kullanılabilirliğine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 29 menti bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentorlara “*AÖEMP Web Sitesinde teknik olarak sıkıntı yaşadığınız bir durum oldu mu?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘İnternet Sorunları’, ‘Kamera açılmadı’, ‘Doldurulan formları hemen görebilsek iyi olur’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 25 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 25. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentorların Yaşadığı Teknik Sorunlar

Görüşler(n=20)	f
Olmadı	16
İnternet sorunları (Bağlantı kopukluğu, yavaşlama vb.)	1
Formları bulmakta zorlandım	1
Kamera açılmadı	1
Doldurulan formları hemen görebilsek iyi olur	1

Tablo 25 incelendiğinde 16 mentor AÖEMP Web Sitesinde teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. Bir mentor internet sorunlarından kaynaklı problemler ile karşılaştığını, bir mentor formları bulmakta zorlandığını, bir mentor kamera problemi yaşadığını ve bir mentor ise doldurulan formların hemen görülebilmesinin iyi olacağını ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M14: “Henüz olmadı.”

M8: “Etkileşimlere etkinlik ve kaynak ekleme modülü gayet uzmanca hazırlanmış. Ancak buradaki menüler. Çok detaylı geldi bana.”

M4: “Sadece mentilerin internet erişimi ile ilgili sıkıntı yaşadım. Onun dışında bir sıkıntı olmadı.”

M12: “Mentilerin doldurduğu formları hemen görebilsek iyi olurdu.”

M22: “Dosya yüklerken kamera açılmadı aynı anda.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Ben de mentim de bir sorunla karşılaşmadık.”

M7: “Yaşanmadı.”

M8: “Web sitesinde sorun yok. Eksiklik görmüyorum.”

M16: “Hiçbir problem yaşamadım. Gayet rahat kullandık.”

M19: “Yok, öyle bir sorun yaşamadım. Benim bir süredir internetim sorunlu. O durumlarda bile bir sorun olmadı.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kolay, kullanışlı’, ‘Menü daha ayrıntılı tasarlanabilir’, ‘Kolay değil, daha kullanışlı olabilir’, ‘Kullanmadığım çok bölümleri var’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 26 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 26. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Mentor Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kolay, kullanışlı	14
Kolay değil, daha kullanışlı olabilir	3
Menü daha ayrıntılı tasarlanabilir	1
Kullanmadığım çok bölümleri var	1

Tablo 26 incelendiğinde 14 mentor AÖEMP Web Sitesinin kullanımı için kolay olduğunu ifade etmiştir. Üç mentor web sitenin kolay olmadığını ve daha kullanışlı olabileceğini, bir mentor menü’nün daha ayrıntılı tasarlanabileceğini ve bir mentor da web site için kullanmadığı çok bölümün olduğunu ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M15: “Hiçbir sorun yaşamadan kullanıyorum.”

M2: “Menü bölümü biraz daha ayrıntılı tasarlanabilirdi.”

M9: “Çok da kolay değil istediğim başlığa hemen ulaşamıyorum.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Kullanımı kolay, kullanışlı.”

M7: “Yorucu değil, içerik noktasında tartışabiliriz ama onun dışında kullanım konusunda problem yaşanacağını sanmıyorum.”

M8: “Kullanışlılık açısından kullanımı kolay. İlk başta çok kullanamayacağımı düşündüm. Video konferans aracını kullanıyoruz, profesyonelce hazırlanmış bir sayfa. İlk başta zor gelmişti ama sonra baktım ki daha basit yollarla mentim ile görüşebiliyorum.”

M16: “İlk gördüğümüzde biraz yabancı geliyor ama alışınca her şeyin yerini biliyorsunuz. Sadece bu site için değil her site için böyle karışıklık oluyor. Alıştıktan sonra bir problem yaşamadık.”

M19: “Kullanılabilir buluyorum kesinlikle, yeterince sade, tasarım gayet güzel hedefe yönelik. Belirli noktalara dikkat ettikten sonra ulaşacağınız yere ulaşıyorsunuz.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Sayfalar iyi oluşturulmuş’, ‘Kullanımı kolay’, ‘Sade, anlaşılır’, ‘Tasarımsal eksikler’, ‘Aradığımı bulamıyorum’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 27 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 27. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kullanımı kolay	6
Sade, anlaşılır	4
Sayfalar iyi oluşturulmuş	2
İletişimde sorun yaşamadım	1
Tasarımın başarılı olması	1
Her şey Türkçe	1
Tasarımsal eksiklikler	1
Kaynakların menüde olmaması	1
Aradığımı bulamıyorum	1
Alt başlıklara erişim zor	1
Formlara erişmeme sorunu	1
Arayüz kullanışlı değil	1

Tablo 27 incelendiğinde mentorlar AÖEMP Web Sitesinin kullanımını kolaylaştıran öğelerin sayfaların iyi oluşturulması, içeriklerin Türkçe olması, sorunsuz iletişimin sağlanması, tasarımın başarılı, sade ve anlaşılır olduğunu ifade etmiştir. Mentorlar için kullanımı zorlaştıran öğeler ise tasarımsal eksikler, kaynakların menüde olmaması, aranan içeriklerin bulunamaması, alt başlıklara erişim zorluğu, formlara erişememe ve arayüzün kullanışlı olmaması olarak belirtilmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir:

M4: “Her şeyin Türkçe olması kesinlikle işimizi kolaylaştırıyor.”

M9: “Alt başlıklara ulaşırken zorlanıyorum.”

M5: “Arayüzü kullanışlı değil.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Telefondan biraz daha zor oluyor ama bu benden kaynaklı veya telefonumdan kaynaklı olabilir.”

M7: “Formlara erişim noktasında kolaylaştırma olabilir.”

M16: “Basit bir arayüzü var. Menüler basit. Gireceğimiz yerler belli, çok detaylı olmasına da gerek yok.”

M19: “Özellikle belirtebileceğim bir şey yok. Hedefe ulaşmaya çalışıyorum, ona da ulaşıyorum sorun yok.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Yok’, ‘Padlet gibi bir sayfa eklenebilir’, ‘Kaynak eksikliği var’, ‘Duyuru bölümü hatalı’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 28 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 28. Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Web Sitesi İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler (n=20)	f
Yok	16
Padlet gibi bir sayfa eklenebilir	1
Duyuru bölümü hatalı	1
Kaynak eksikliği var	1

Tablo 28 incelendiğinde mentorların 16’sı AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğü bir özelliğin olmadığını bildirmiştir. Bir mentor kaynak eksikliği olduğunu, bir mentor

duyuru bölümünün hatalı olduğunu ve bir mentor da padlet tarzında bir sayfanın eklenebileceğini belirtmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M5: “İçerik uygun.”

M7: “Eski program takvimi ile yeni program takvimi aynı duyuruda yer alıyor.”

M13: “Padlet tarzında bir ortak sayfa olabilir mentilerimiz ile iletişim ve fikir paylaşımı noktasında.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Uygun olmayan içerik yok.”

M8: “Yok.”

M16: “Aklımda kalan öyle bir özellik yok.”

M19: “Hayır yok.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘Kamera ve ses sorunları’, ‘etkileşim sayfasına kaynak ekleme’, ‘Etkinliği silemedim’, ‘İçeriklere ulaşım’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 29 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir:

Tablo 29. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=20)	f
Olmadı	15
Kamera ve ses sorunları	2
Etkileşim sayfasına kaynak ekleme	1
Etkinliği silemedim.	1
İçeriklere ulaşım	1

Tablo 29 incelendiğinde mentorların 15’i AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik bir sorun ile karşılaşmadığını belirtmiştir. İki mentor kamera ve ses sorunu, bir mentor etkileşim sayfasına kaynak ekleme ve bir mentor etkinliği silemediğini ve bir mentor da içeriklere ulaşmada sorunla karşılaştığını belirtmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M10: “Herhangi bir sıkıntı yaşamadım.”

M7: “...düzenlenen çevrimiçi toplantılarda bazen kamera ile bağlantı problemi yaşıyorum.”

M16: “Oluşturulan bir etkinlikten daha sonra vazgeçildiğinde, o hafta içerisinde tamamen silinmiyor. Ya da ben silemedim.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Çok yetenekli değilim ama kullanırken de sorun yaşamadım.”

M7: “Yok, deneme yanılma sonucu aradığım şeye ulaştım. Sizin içerikleriniz amaca hizmet etti. İlk çevrimiçi söyleşiye nereden gireceğimizi bilememiştik ama sonradan bir problem olmadı.”

M8: “Olmadı, mentim de bu sayfayı özellikle kullanmak istiyor.”

M16: “Bazen internet ile ilgili sorunlar yaşadık. Sistemsel hatalar değildi. Görüşmelerin yüzde 80’i sorunsuz bitti. Genel itibarıyla problemsiz bir süreç yaşadık.”

M19: “İlk başta video konferans etkinliği eklemekte problem vardı. Arayüz belki geliştirilebilir.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımını kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanımı kolay, Zorlaştıran özellik yok’, ‘Menü ve arayüzün sade olması’, ‘Arama motorunda çıkmıyor’, ‘Kısa yollar olabilirdi’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 30 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 30. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kullanımı kolay, zorlaştıran özellik yok	6
Etkinlik eklemek çok ayrıntılı	2
Menü ve arayüzün sade olması	1
Platformu kullanmaya başlamadan önce kullanımının anlatılması işimizi çok kolaylaştırdı.	1
Değerlendirme raporlarına erişim zor	1
Arama motorunda çıkmıyor.	1
Karışık	1
Açıklama kısmında ki terimleri bilmemem	1
Aylık takvim de tarih kısımları daha basit olabilirdi.	1
Çevrimi platform ve takvimden etkinlik ekleme kullanım kolaylığı sağlıyor.	1
Kısa yollar olabilirdi	1
Menülerin işlevlerini kavrayamadım	1

Tablo 30 incelendiğinde, sekiz mentor görüşü AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı kolaylaştıran özelliklerden, 10 görüş ise kullanımı zorlaştıran özelliklerden bahsetmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M10: “Kullanımı gayet kolay..Zorlaştıran bir özelliğinin olduğunu düşünmüyorum.”

M18: “Etkinlik ekleme arayüzü kullanımı biraz zorlaştırıyor. Çok fazla detay bilgi isteniyor etkinlik eklerken.”

M7: “Menülerin işlevlerini kavrayamamam, arayüz tasarımına alışamamam ve çoğu kez tekrar niteliğindeki menü ifadeleri platformu kullanmamı zorlaştırıyor.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Zorlaştıran bir özellik yok.”

M7: “Yaşanan eksiklikler bizden kaynaklanıyor. Platformu yoğun kullansak daha iyi olabilirdi.”

M8: “Kullanışlılık açısından kullanımı kolay. İlk başta çok kullanamayacağımı düşündüm.

Video konferans aracını kullanıyoruz, profesyonelce hazırlanmış bir sayfa. İlk başta zor gelmişti ama sonra baktım ki daha basit yollarla mentim ile görüşebiliyorum..”

M16: “Özel bir durumla karşılaşmadım. Biraz internet, bilgisayar kullanıcısı olan birisi rahatlıkla kullanabilir sistemi.”

M19: “Öyle bir özellik yok.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Yok’, ‘Etkinlik eklemek fazla ayrıntılı’, ‘İstatistik bölümünü anlayamadım’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 31 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 31. Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler (n=20)	f
Yok	17
Tam olarak belirtemiyorum	1
Etkinlik eklemek fazla ayrıntılı	1
İstatistik bölümünü anlayamadım	1
Son giriş saatini gösteren bölüm	1

Tablo 31 incelendiğinde mentorların 17’si AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğü bir içeriğin olmadığını belirtmiştir. Bir mentor son giriş saatini gösteren bölümün, bir mentor istatistik bölümünün, bir mentor etkinlik eklemenin fazla ayrıntılı olduğunu ve bir mentor da tam olarak belirtemediğini ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M7: “Ana sayfada sayfanın altında yer alan etkileşim ve etkinliklerle ilgili sayı ve % ler içeren bölüm ve tamamlanacak etkinlikler bölümünün fonksiyonunu anlayamadım.”

M19: “Uygun olmayan özellik yok.”

M8: “Etkileşim sayfasında etkinlik ekleme sürecinde fazlalık ayarlar var gibi. Halbuki zaman ve saat eklemek bir etkinliği yapmak için yeterli”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M7: “Hayır yok zaten biz burayı hakkıyla kullansak her şey çok iyi olacak.”

M8: “Yok.”

M19: “Öyle bir özellik yok.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformu etkileşim sayfalarını kullanışlılık (içerik ekleme, etkinlik veya kaynak ekleme, etkinliklere katılım vb.) açısından değerlendirir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanışlı, kolay, sade’, ‘Amaca uygun’, ‘Kaynak ekleme özelliği güzel’, ‘Orta yeterlilikte’, ‘Çok ayrıntılı’, ‘Mobil uygulama daha gelişmiş olabilirdi’, gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 32 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir:

Tablo 32. Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Etkileşim Sayfalarının Kullanışlılığına Yönelik Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kullanışlı, kolay, sade	11
Amaca uygun	2
Kaynak ekleme özelliği güzel	1
Orta yeterlilikte	1
Çok ayrıntılı	1
Mobil uygulama daha gelişmiş olabilirdi	1
Kaynak ekleme kısmı verimli olmadı	1
Platformda Etkinlik Listesine ulaşamadım	1
Fikrim yok	1

Tablo 32 incelendiğinde mentorların çoğunluğu, AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanışlı olduğunu ifade etmiştir. Bir mentor fikir beyan etmezken, bir mentor çok ayrıntılı olduğunu, bir mentor mobil uygulamanın daha gelişmiş olabileceğini, bir mentor kaynak ekleme kısmının verimli olmadığını, bir mentor platformda etkinlik listesine ulaşamadığını belirtmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M18: “Genel manada kullanışlılığı güzel.”

M13: “İçerik ekleme veya kaynak ekleme noktasında online olarak telefon üzerinden daha rahat kullanabileceğimiz bir arayüz daha iyi olabilirdi.”

M7: “Platform içerisinde AÖEMP Etkinlik Listesine ulaşamadım. Ayrıca platformun verimli kullanımı için bizlere sizlerin uygulamalı video çekimi ile (içerik ekleme, etkinlik veya kaynak ekleme) destek vermeniz daha yararlı olacaktır.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “Orayı çok fazla kullanmadık, daha çok harici araçlar ile yürüttük.”

M8: “Gayet güzel, ayarları düzenli bir şekilde yaptığımız sürece bu sayfa güzel, ekleme çıkarma silme yapabiliyorum.”

M19: “Etkinlik eklemek biraz zor.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kaynaklar yeterli’, ‘Kısmen’, ‘Önden bilgilendirme olmalı’, ‘Hayır’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 33 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir:

Tablo 33. Birinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kaynaklar yeterli	16
Kısmen	2
Önden bilgilendirme olmalı	1
Hayır	1

Tablo 33 incelendiğinde mentorların 16’sı AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı için kaynakların yeterli olduğunu belirtmiştir. İki mentor bu soruda kısmen yanıtını vermiş, bir mentor önden bilgilendirme olmalı, bir mentor da hayır yanıtını vermiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M19: “Evet şu an sadece video konferans eklemeye bakabildim. O olmasa ekleyemezdim.”

M13: “Hayır. Daha detaylı anlatılan bir pdf iyi olabilirdi.”

M22: “Önden bilgilendirme olsaydı güzel olurdu sorun oldukça bilgi veriliyor.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M5: “O kaynaklardan bihaberim şu anda.”

M7: “Yazılı kaynaklar çok güzel.”

M8: “Nasıl etkinlik eklenir gibi kaynaklar var, bunları kullandım. Yeterli.”

M16: “Bilgi olarak amaca uygun hazırlanmış. Bu tür paylaşımlar belki video ile anlatılabilirdi, animasyon şeklinde de olabilirdi.”

M19: “Kaynaklar yeterliydi.”

Mentorlar ile yapılan mülakatlarda görev tabanlı bazı sorular sorulmuştur. Bu sorular sırasıyla şöyledir;

- Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
- Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
- Mentiniz ile olan etkileşim platformunda etkileşim sayfanıza bir etkinlik veya kaynak ekleyin.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda ‘TRABZON Uzem’ isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Katılımcıların bu sorulara ilişkin görev başarımları süreleri Tablo 34’de gösterilmiştir.

Tablo 34. Birinci Aşama - Mentorların Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri

Katılımcı	Süre				
	Forum Görevi	Blog Görevi	Etkinlik Ekleme Görevi	Mesaj Görevi	Bildirim Görevi
M5	00:25	00:12	01:15	00:14	00:04
M7	00:43	00:36	03:10	01:20	00:20
M8	00:35	00:20	02:20	03:00	00:30
M16	Başarısız olundu	Başarısız olundu	00:55	00:45	00:05
M19	03:28	01:50	02:20	00:50	00:30
Ortalama süre	01:17	00:44	02:00	01:13	00:17

Tablo 34 incelendiğinde forum görevi için dört mentor görevi yerine getirirken bir mentor başarısız olmuştur. Bu görev için ortalama süre bir dakika 17 saniyedir. Blog görevi için dört mentor görevi yerine getirirken bir mentor başarısız olmuştur. Bu görev için ortalama süre 44 saniyedir. Etkinlik ekleme görevini beş mentor da görevi yerine getirmiştir. Bu görev için ortalama süre iki

dakikadır. Mesaj görevini beş mentor da görevi yerine getirmiştir. Bu görev için ortalama süre bir dakika 13 saniyedir. Bildirim görevini beş mentor da yerine getirmiştir. Bu görev için ortalama süre 17 saniyedir.

4. 2. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın birinci aşamasında, e-mentorluk programına menti rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun kullanılabilirliğine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 29 menti bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentilere “*AÖEMP Web Sitesinde teknik olarak sıkıntı yaşadığınız bir durum oldu mu?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘İnternet Sorunları’, ‘Aranan Belgeye Ulaşım’ görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 35 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 35. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=29)	f
Olmadı	25
Aradığım belgeye zor ulaştım	2
İnternet sorunları (Bağlantı kopukluğu, yavaşlama vb.)	2

Tablo 35 incelendiğinde 25 menti AÖEMP Web Sitesinde teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. İki menti internet sorunlarından kaynaklı problemler ile karşılaştığını, iki menti ise aradıkları belgeye erişmekte zorlandığını ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ22: “*Teknik olarak bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum.*”

AÖ27: “*Teknik anlamda değil de internetle ilgili sıkıntı oluyor.*”

AÖ20: “*Bazı alt başlıklara zor ulaştım.*”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “*Sıkıntı yaşamadım.*”

AÖ4: “*Bulamadığım şeyler oldu sadece. Formları bulamadım. Bağlantı problemleri yaşadım.*”

AÖ8: “*Yaşanmadı. Formları bulmakta zorlandım.*”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kolay, kullanışlı’, ‘Arama butonu eklenebilir’, ‘Link ve yönlendirmeler daha iyi olabilir’, ‘Daha sade olabilir’ görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 36 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 36. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Kolay, kullanışlı	23
Arama butonu eklenebilir	2
Link ve yönlendirmeler daha iyi olabilir	1
Daha sade olabilir	1

Tablo 36 incelendiğinde 23 menti AÖEMP Web Sitesinin kullanımı için kolay olduğunu ifade etmiştir. İki menti arama butonunu eklenmesinin yerinde olacağını, bir menti web sitenin yönlendirme noktasında daha iyi olabileceğini ve bir menti de web sitenin daha sade olabileceğini ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ9: “Kullanım açısından basit ve kolay bir web sitesi olduğunu düşünüyorum.”

AÖ11: “Bazen toplantı veya anket linklerini bulmakta zorlanabiliyorum.”

AÖ31: “Biraz daha sade olabilir.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Web sitede problem yok, kullanım kolay.”

AÖ4: “Yüzde 70’lerde kullanım kolaylığı.”

AÖ8: “10 üzerinden dokuz. Haftalık formları bulmakta zorlanıyorum bu yüzden dokuz.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Açık, net olması’, ‘Kullanımı kolay’, ‘Yönlendirmeler başarılı’, ‘Zorlaştıran bir özellik yok’, ‘İstediğim belgelere erişmekte zorlanıyorum’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 37 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 37. Birinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Zorlaştıran bir özellik yok	19
Kullanımı kolay	10
Açık, net olması	5
Sade, anlaşılır	5
İstediğim belgelere erişmekte zorlanıyorum	4
Yönlendirmeler başarılı	3
İhtiyaç duyulan butonlar ulaşılabilir yerde	1
Dikkat çekici değil	1

Tablo 37 incelendiğinde 19 menti AÖEMP Web Sitesinde kullanımı zorlaştıran bir özelliğin bulunmadığını belirtmiştir. 10 menti ise web site için kullanımın kolay olduğu yanıtını vermiştir. Kullanımı zorlaştıran özellik olarak ise mentiler, dikkat çekici olmama ve istenen belgelere erişim noktasında görüş bildirmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ1: “Zorlaştıran bir özelliği yok. Kolaylaştırırsa dilinin basit olması, kategori isimlerinin açık ve net olması.”

AÖ11: “Arayüzü basit kolay kullanılabilir gibi duruyor ama bazen aradığımı bulmakta zorlanabiliyorum.”

AÖ28: “Bazı yerler dikkat çekici değil zor gördüm.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Menüler üstte, kullanımı kolaylaştırıyor. Renkler zorlaştırıyor.”

AÖ4: “Belirtebileceğim bir özellik yok.”

AÖ8: “Zorlaştıran bir özellik yok.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların tamamı bu soruda sorulduğu gibi bir özelliğin web sitede bulunmadığını ifade etmiştir.

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘İnternet sorunları’, ‘İçeriklere ulaşım’, ‘Telefon ile görüntülü toplantıya katılamama’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 38 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 38. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=29)	f
Olmadı	24
İnternet sorunları (Bağlantı kopukluğu, yavaşlama vb.)	1
Formları bulmakta zorlandım	1
Telefon ile görüntülü toplantıya katılamadım	1
Kamera ve ses sorunları	1
İçeriklere ulaşım	1

Tablo 38 incelendiğinde 24 menti AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. Bir menti internet sorunlarından kaynaklı problemler ile karşılaştığını, bir menti formları bulmakta zorlandığını, bir menti telefon ile görüntülü toplantıya katılamadığını, bir menti kamera ve ses sorunları yaşadığını, bir menti ise içeriklere erişim noktasında problem yaşadığını ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ22: “Teknik anlamda bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum.”

AÖ4: “Formları bulmakta zorluk çektim.”

AÖ7: “Telefondan görüntülü toplantıya katılamadım.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Sıkıntı yaşamadım.”

AÖ4: “Problem yaşamadım.”

AÖ8: “Dosya yükleme ile ilgili bir sorun yaşandı, teknik destek ile çözüldü. Bunun haricinde bir sorun yaşamadım.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımını kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Erişim kolay’, ‘Yakın zamanda yapılacak etkinliklerin anasayfada gözükmesi’, ‘Kullanışlı’, ‘Arama butonu eklenebilir’, ‘Telefondan görüntülü toplantıya katılamamak’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 39 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 39. Birinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Kullanışlı	5
Erişim kolay	4
Sade, anlaşılır	3
Arama butonu eklenebilir	2
Yakın zamanda yapılacak etkinliklerin anasayfada gözükmesi	1
Diğer video konferans uygulamaları ile benzer olması	1
Telefondan görüntülü toplantıya katılamamak	1
İçerik yönlendirme	1
İçerik az	1
Resmi kuruluş olduğu bilgisi verilmeli.	1
Daha açık olabilir	1
İnternet problemleri yaşadım	1
Gereksiz unsurlar mevcut	1

Tablo 39 incelendiğinde mentilerden AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı kolaylaştıran 14 görüş alınmıştır. Dokuz menti ise AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı zorlaştıran özellikleri belirtmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ1: “Diğer görüntülü sohbet yapabildiğimiz uygulamalarla benzer özellikler taşıması kullanımı kolaylaştırıyor.”

AÖ28: “İnternet konusunda sıkıntı yaşandığı için etkileşim zor oluyor.”

AÖ12: “Kullanışlı ve kolay. Fakat gereksiz unsurlar mevcut diye düşünüyorum ya da her unsurun kullanım amacı açık değil.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Daha açık olabilirdi. Aradığımı buluyorum ama kolay olmuyor.”

AÖ4: “Çok sevimli bir platform değil. Soluk geliyor. Renklerin soğuk bir yüzü var.”

AÖ8: “Hep sesli katıldım toplantılara ancak, mikrofon açamayanlar için sohbet ekranı güzel.

Ben sürekli bakıyorum. Kolaylık sağlayan bir şey bence. Zorlaştıran bir şey yok.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Yok’, ‘Arayüze ulaşım zor’, ‘Etkileşimler daha dikkat çekici olmalı’,

‘Sol menü açıklamalı olmalı’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 40 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 40. Birinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler (n=29)	f
Yok	27
Arayüze ulaşım zor	1
Etkileşimler daha dikkat çekici olmalı	1
Sol menü açıklamalı olmalı	1

Tablo 40 incelendiğinde 27 menti AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğü bir içeriğin bulunmadığını belirtmiştir. Bir menti arayüze ulaşımın zor olduğunu, bir menti etkileşimlerin daha dikkat çekici olması gerektiğini ve sol tarafta yer alan menünün açıklamalı olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ22: “İçerik ve arayüzün uygun olduğunu düşünüyorum.”

AÖ23: “Yok gayet muntazam”

AÖ19: “Etkileşimler bölümü daha dikkat çekici ve açıklamalı olmalı. Sol üst çizgi açılır menüsü içinde en alt bölümde çöp kutusu gibi olan bölüm açıklamalı olmalı.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ4: “Hayır, böyle bir özellik yok.”

AÖ8: “Toplantıya katılan ve kamerayı açan herkesi görebilsek keşke. Yaratıcı drama etkinliğinde kendi mentorumu görmek isterdim. Keşke birbirimizi görebilseydik diye konuştuk. Bunun olmasını isterdim.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kaynaklar yeterli’, ‘Kaynaklardan haberim yok’, ‘Yeterli ama zenginleştirilebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 41 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir:

Tablo 41. Birinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri

Görüşler (n=29)	f
Kaynaklar yeterli	27
Kaynaklardan haberim yok	1
Zenginleştirilebilir	1

Tablo 41 incelendiğinde 27 menti AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı için sunulan kaynakların yeterli olduğunu ifade etmiştir. Bir menti ise kaynaklardan haberi olmadığını, bir menti ise kaynakların zenginleştirilebileceğini ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ9: “Evet yeterli olduğunu düşünüyorum.”

AÖ5: “Yeterli ama zenginleştirilebilir.”

AÖ12: “Platformun kullanımı konusunda sunulan kaynaklardan haberim yok. Sadece program koordinatörünün ilk toplantıda yaptığı bir tanıtımı dinlemiştim.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Kaynaklar yeterli.”

AÖ4: “Ben kaynaklara hiç bakmadım.”

AÖ8: “Yeterliydi. 15 yaşından büyük herkesin rahatlıkla anlayabileceği tarzda bir şeydi.”

Mentiler ile yapılan mülakatlarda görev tabanlı bazı sorular sorulmuştur. Bu sorular sırasıyla şöyledir;

- Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
- Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda ‘TRABZON Uzem’ isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Katılımcıların bu sorulara ilişkin görev başarımları süreleri Tablo 42’de gösterilmiştir.

Tablo 42. Birinci Aşama - Mentilerin Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri

Katılımcı	Süre			
	Forum Görevi	Blog Görevi	Mesaj Görevi	Bildirim Görevi
AÖ11	1 dakika 20 saniye	1 dakika 34 saniye	15 saniye	4 saniye
AÖ4	4 dakika	1 dakika 20 saniye	1 dakika 25 saniye	3 saniye
AÖ8	Başarısız olundu	Başarısız olundu	3 saniye	2 saniye
Ortalama süre	2 dakika 40 saniye	1 dakika 27 saniye	34,33 saniye	3 saniye

Tablo 42 incelendiğinde forum görevi için iki menti görevi yerine getirirken bir menti başarısız olmuştur. Bu görev için ortalama süre iki dakika 40 saniyedir. Blog görevi için iki menti görevi yerine getirirken bir menti başarısız olmuştur. Bu görev için ortalama süre bir dakika 27 saniyedir. Mesaj görevini üç menti de yerine getirmiştir. Bu görev için ortalama süre 34,33 saniyedir. Bildirim görevini üç menti de yerine getirmiştir. Bu görev için ortalama süre üç saniyedir.

4. 2. 3. Birinci Aşama ile Elde Edilen Bulgular ve Alınan Kararlar

Araştırmanın birinci aşamasında katılımcılar, program dahilindeki e-mentorluk uygulamalarını gerçekleştirmiştir. Birinci aşama sonunda katılımcılara, program için hazırlanmış dijital ortamların tasarımlarına ve kullanılabilirliklerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Katılımcı görüşleri ve tasarım değerlendirme ekibi ile yapılan görüşmeler doğrultusunda dijital ortamlar için gerekli olduğu ifade edilen güncelleme ve düzenlemeler yapılmıştır.

Birinci aşama sonunda elde edilen verilerin analizinin ardından TDE içerisindeki akademisyenler ile yapılan birebir görüşmeler sonucu belirli görüşler ortaya çıkmıştır. Bu görüşmelerden alınan bazı örnek görüşler aşağıda verilmiştir.

AÖEMP Web Sitesinin anasayfa tasarımına yönelik katılımcılardan alınan düzenleme gerektiren görüşler doğrultusunda Akademisyen 1: “Duyuru bölümünün yerini değiştirelim, sayfanın üst bölümüne alınabilir.” görüşünü bildirmiştir.

Birinci aşama sonunda Akademisyen 2: “Yaptığımız etkinliklerin video kayıtlarını Etkileşim Platformuna ekleyelim.” görüşünü bildirmiştir.

Birinci aşama sonunda dijital ortamlarda yapılması kararlaştırılan düzenlemeler ve güncellemeler Tablo 43’deki gibidir.

Tablo 43. Birinci Aşama Sonunda Düzenleme Gerektiren Hususlar ve Yapılan Düzenlemeler

Dijital ortam	Tasarıma İlişkin Görüşler	İkinci Aşama İçin Yapılan Düzenlemeler
AÖEMP Web Sitesi	Web site çok sade hazırlanmıştır, daha renkli olabilir.	Renklendirme ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.
	Ulaşılmak istenen belgelere erişmekte zorlanılmaktadır.	‘Kısayollar Butonu’ eklenmiştir.
	İşlevini kaybeden içerikler	Ana menü düzenlenerek işlevini kaybeden sayfalar kaldırılmıştır.
	Yazı yoğunluğunun yüksek oluşu	Anasayfadaki içerikler arttırılmış ve yazı yoğunluğu düşürülmüştür.
	Görsel içerik ve düzenlemeler ile daha modern görünüme ulaşılabilir	Web sitedeki sayfalarda yer alan logo, banner ve görseller yeniden düzenlenmiştir.
AÖEMP Etkileşim Platformu		İletişim sayfasına ‘mail gönderme alanı’ ve ‘harita bilgisi’ eklenmiştir.
	Süreçte doldurulacak formlara daha hızlı ve kolay şekilde erişilmelidir.	Üst menü düzenlenmiştir ve formlara bağlı linkler buraya eklenmiştir.
	Bazı sayfaların isimlendirmeleri içerik ile örtüşmemekte.	‘Platform Sayfası’ olarak isimlendirilen sayfanın adı ‘Forum ve Blog’ şeklinde değiştirilmiştir.
	Renklendirme ile ilgili düzenlemeler yapılabilir.	Renklendirme ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.
	İstatistikler bölümü kullanıcılar tarafından anlaşılamamaktadır.	İstatistikler ile ilgili kaynak eklenmiştir.

Birinci aşama sürecinde toplanan verilerin analizi ile birlikte AÖEMP Web Sitesi ve AÖEMP Etkileşim Platformunda yapılan düzenlemeler Tablo 43’de verilmiştir. AÖEMP Web Sitesine ilişkin görüşler; web sitenin çok sade hazırlandığı, istenen belgelere erişmekte zorlandığı, işlevini kaybeden içeriklerin bulunduğu, yüksek yazı yoğunluğu, görsel içerik ve düzenleme gerektirdiği yönünde olmuştur. Birinci aşamanın sonunda toplanan bu görüşler doğrultusunda, ikinci aşamanın öncesinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. AÖEMP Web Sitesindeki yazı tipinde düzenlemelere gidilmiştir. Birinci aşamadaki yazı tipi, 16 punto, sola yaslı, ‘Roboto’ yazı türünde ve ‘#7A7A7A’ web rengindedir. İkinci aşama için hazırlanan yazı tipi, 16 punto, iki yana yaslı, ‘Arial’ yazı türünde ve ‘#000000’ web rengindedir. Web Sitenin sağ alt bölümüne ‘Kısayollar Butonu’ eklenmiştir ve bu buton altında gerekli bağlantılara hızlı ulaşılması amacıyla linkler eklenmiştir. Ana menü düzenlenmiştir ve süreç içerisinde işlevini kaybeden sayfalar bu menüden kaldırılmıştır. Anasayfadaki içerikler arttırılmıştır ve yazı yoğunluğu azaltılmıştır. Anasayfada yer alan duyuru bölümü ile etkinlik haberleri ayrılmıştır. ‘Etkinlik haberleri’ sayfanın üst bölümüne, ‘AÖEMP hakkındaki açıklayıcı metin’ etkinlik haberleri bölümünün altına, metnin altına ‘duyurular’, duyuruların altında ‘programdan görseller’, görsellerin altında ‘sosyal medya’ ve proje ortaklarının logoları yer almıştır. Her bir bölümün başlığı eklenmiştir. Başlıklar 30 punto, ‘Source Sans Pro’ yazı tipinde ve ‘#FFFFFF’ web rengindedir. Başlıkların arkaplan rengi ise ‘#0088C5’ ile ‘#D70014’ web

renkleri arasında geçişli bir şekilde yapılmıştır. Sitede bulunan alt sayfalardaki banner ve görsellerin tasarımı yeniden yapılmıştır. İletişim sayfasına mail gönderme alanı ve harita bilgisi eklenmiştir. Birinci aşamada içerikler ‘1000px’ genişliğinde iken ikinci aşama için iki yana doğru ‘100 px’ daha genişletilmiştir. Bu noktada yapılan değişikliklerin ardından AÖEMP Web Sitesinde yer alan yazı türlerine yönelik ilk aşama ve ikinci aşama karşılaştırmalı görseli Şekil 4 ile gösterilmektedir.

Şekil 4. AÖEMP web sitesi yazı türü birinci aşama ve ikinci aşama karşılaştırmalı görüntüsü

AÖEMP Etkileşim Platformuna ilişkin görüşler; süreçte doldurulacak formlara daha hızlı ve kolay şekilde erişilmesi, bazı sayfaların isimlendirmeleri ile sayfa içerikleri örtüşmemekte, renklendirme noktasında düzenlemelerin gerektiği yönünde olmuştur. Birinci aşamanın sonunda toplanan bu görüşler doğrultusunda, ikinci aşamanın öncesinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. AÖEMP Etkileşim Platformu'nun üst menüsü düzenlenmiştir. Beyaz renkteki üst menü, kırmızı renk olmuştur. Mentor ve menti formlarına bağlı linkler bu sekmeye eklenmiştir. 'Platform Sayfası' olarak adlandırılan sayfanın ismi 'Forum ve Blog' şeklinde değiştirilmiştir. Kaynaklar bölümüne istatistikler ile ilgili kaynak eklenmiştir. Renklendirme noktasında çeşitli tasarımsal düzenlemeler yapılmıştır.

Birinci aşamanın sonucunda toplanan verilerin ışığında ikinci aşamada kullanılmak üzere gerekli düzenlemelerin yapıldığı e-mentorluk program platformunda ait ekran görüntüleri Ek-11 ve Ek-12 ile verilmektedir. Ek-14 ile her iki aşamada kullanılan platform tasarımının karşılaştırmalı görselleri verilmiştir.

4. 3. İkinci Aşamada Elde Edilen Bulgular

Tasarım tabanlı araştırma yönteminin doğası gereği döngüsel şekilde gerçekleştirilen araştırmanın ikinci aşaması, birinci aşamanın ardından platform üzerinde yapılan düzenlemeler ile başlamıştır ve bu aşama sekiz hafta sürmüştür. Bu süreçte verilerin toplanması amacıyla katılımcılara, Google formlar aracılığı ile oluşturulmuş yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir. Katılımcılar içerisinde seçilen yedi katılımcı ile görüşlerin derinleştirilmesi adına yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir.

4. 3. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk program platformunun tasarımına yönelik katılımcılardan alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Mentor ve menti rolü ile programda yer alan katılımcılardan elde edilen bulgular, katılımcı rolüne göre sırasıyla verilmiştir.

4. 3. 1. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentörlardan Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programına mentor rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun düzenlemesi yapılmış tasarımına yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 21 mentor bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentorlara *“Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?”* sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Sade, kullanışlı, iyi olmuş’, ‘İçerikler olması gerektiği yerde’, ‘Renklendirme daha başarılı’, ‘Daha anlaşılır ve kolaylaştırıcı’ ‘Bu düzenlemeler motive edici’, ‘Tasarımsal olarak güzel’, ‘Renklendirmelerde düzenleme gerekli’, ‘Yazı yoğunluğu düşürülebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 44 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 44. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Sade, kullanışlı, iyi olmuş	13
İçerikler olması gerektiği yerde	3
Renklendirme daha başarılı	3

Tablo 44'ün devamı

Görüşler (n=21)	f
Tasarımsal olarak güzel	2
Daha anlaşılır ve kolaylaştırıcı	2
Bu düzenlemeler motive edici	1
Renklendirmelerde düzenleme gerekli	1
Yazı yoğunluğu düşürülebilir	1

Tablo 44 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı hakkında 24 olumlu görüş bildirilmiştir. Olumlu görüşlerin yanı sıra iki olumsuz görüş alınmıştır. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M3: "Dikkat çeken renklerin kullanılmasını öncekinden daha iyi buldum. Daha düzenli bir yerleştirme mevcut. Olumlu yönde bir değişim fark ediliyor."

M13: "Güncelleme sonrasında daha kullanışlı hale geldi."

M21: "Daha işlevsel olmuş ama yine ortada bulunan yazı büyük bir alan kaplamış ve yoruyor gözleri."

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: "Daha işlevsel olmuş. Tasarım güzel, ortadaki yazı biraz büyük bir alan kaplamış."

M8: "Görsel bir zenginlik var. Olumlu yönde görüşlerim. Başarılı buluyorum."

M16: "Daha renkli bir görünümü var, öncekine göre daha güzel olduğunu söyleyebilirim."

M19: "Görüşlerim olumlu, ikonlar büyümüş. Daha işlevli hale geldi. Butonlar da iyi olmuş. Ben beğendim. Önceki halini de yeterli buluyordum, bu hali estetik olmuş."

Programda yer alan mentorlara "Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinde (ementorluk.com) tasarım açısından geliştirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde 'Önerim yok', 'Menü ulaşımı daha kolay olabilir', 'Her şey iyi, yeterli', 'Tasarımsal öneriler' gibi görüşler çıkmıştır. Tablo 45 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 45. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri

Görüşler (n=21)	f
Önerim yok	11
Tasarımsal öneriler	6

Tablo 45'in devamı

Görüşler (n=21)	f
Her şey iyi, yeterli	5
Menü ulaşımı daha kolay olabilir	1

Tablo 45 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesinin geliştirilmesine yönelik tasarım önerileri sorulduğunda; 11 mentor öneride bulunmamış, beş mentor her şeyin iyi ve yeterli olduğunu ifade etmiştir. Bu görüşlerin yanı sıra web sitenin geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu belirten görüşler de alınmıştır. Web sitenin geliştirilmesine yönelik öneriler tasarımsal yönde olmuştur. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M12: "Her şey iyi olduğu için yok."

M18: "Sosyal medya bölümü biraz daha küçültülebilir."

M16: "Üyelik, giriş kısmı sayfanın en üst sol kısmına da eklenebilir."

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: "Ortak yazının bölünmesi olabilir."

M8: "Belki tübitak logosuna bağlantı eklenebilir."

M16: "Anasayfa gayet yeterli, bilgiler yeterli, Görsellere belki açıklama yazılabilir."

M19: "İşimize yarasın yeter bizim için. Bizim tüm ihtiyaçlarımızı karşıladı. Yüzde 80 oranında dengeyi yakaladı diyebilirim."

Programda yer alan mentorlara "Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesindeki (ementorluk.com) tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde 'Evet getiriyor' ve 'Kısmen' görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 46 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 46. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesi Unsurlarının Beklenen İşlevi Yerine Getirmesine Yönelik Mentorların Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Evet, getiriyor	19
Kısmen	2

Tablo 46 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesindeki unsurların kendisinden beklenen işlevi yerine getirip getirmediği sorulduğunda; 19 mentor unsurların işlevini yerine getirdiğini, iki mentor

ise unsurların kısmen işlevini yerine getirmediğini bildirmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M19: “Evet, önceden de getiriyordu.”

M9: “Çok da yeterli değil.”

M1: “Kısmen.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Evet getiriyor.”

M8: “Getiriyor, evet.”

M16: “Gayet iyi olmuş benim standartlarıma göre.”

M19: “Evet, getiriyor.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Sade’, ‘Gayet iyi, güzel, uyumlu’, ‘yazı fontları düzenlenebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 47 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 47. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Mentor Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Gayet iyi, güzel, uyumlu	11
Sade	3
Fikrim yok	3
Kullanışlı, açık, anlaşılır	2
Yazı fontları düzenlenebilir	1
Renkler daha canlı olabilir	1

Tablo 47 incelendiğinde mentorlar; AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı hakkında, tasarımın uygun olduğunu belirten görüşlerini ve düzenlemenin gerekli olduğunu belirlediği görüşlerini bildirmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M7: “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP etkileşim platformunun arayüz tasarımı genel olarak eskisine göre daha sadeleştirilmiş (Sol menü özelliği).”

M21: “Tavsiyeler doğrultusunda daha da güzel olmuş.”

M16: “Sol menü içindeki yazı boyutu daha okunaklı olabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Tavsiyelerimiz doğrultusunda daha da güzel olmuş. Tasarımı beğeniyorum.”

M8: “Başarılı buluyorum. Tasarım güzel, bazı değişiklikler yapılmış. Bence güzel.”

M16: “Daha kullanışlı, materyalleri rahatlıkla bulmak önemliydi. Formlar bağlantıları iyi olmuş.”

M19: “Genel tasarım başarılı. Bizim verdiğimiz bildirimler doğrultusunda geliştirilmiş, fark edebiliyorum. Şu an oldukça estetik.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Fikrim yok’, ‘Menü renklendirmeleri düzenlenebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 48 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 48. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentorların Tasarım Önerileri

Görüşler (n=21)	f
Önerim yok	16
Fikrim yok	3
“Bizi takip edin” bölümü düzenlenebilir	1
Menüler renklendirmeleri düzenlenebilir	1

Tablo 48 incelendiğinde 16 mentor AÖEMP Etkileşim Platformunun geliştirilmesine yönelik önerisi olmadığını belirtmiştir. Üç mentor ise bu konuda fikir beyan etmemiştir. Bir mentor “Bizi takip edin” bölümünün düzenlenebileceğini, bir mentor ise menülerdeki renklendirmelerin düzenlenebileceğini ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M11: “Herhangi bir düzeltmeye gereksinim duymuyorum.”

M7: “Ana sayfanın en alt bölümünde yer alan “Bizi takip edin” ekranda çok fazla bölümü kaplıyor.”

M8: “Menü içeriğindeki başlıkların renk artırımı olabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Önerebileceğim bir şey yok.”

M8: “Bir önerim yok açıkçası, işlerimizi bu haliyle halledebiliyoruz.”

M16: “Sınırlılıklar belli olduğu için ancak bu kadar olabilirdi. Söyleyebileceğim pek bir şey yok.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Forma yanıt veren 21 mentordan 20 tanesi, AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan tüm unsurların kendisinden beklenen işlevi yerine getirdiğini ifade etmiştir. Bir mentor ise bu soruya görüş bildirmemiştir.

Mentorlar ile eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılarak yapılan görüşmelerde “AÖEMP Web Sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.” ve “AÖEMP Etkileşim Platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini değerlendirin.” yönergeleri verilmiştir. Mentorlardan bu sorulara yönelik alınan görüşler Tablo 49 ile verilmiştir.

Tablo 49. İkinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Mentor Görüşleri

Katılımcılar	Dijital Ortamlar					AÖEMP Etkileşim Platformu
	AÖEMP Web Sitesi					
	Anasayfa	Proje Ekibi Sayfası	Formlar Sayfası	Yayınlar Sayfası	İletişim Sayfası	
M21	Rahat bir şekilde aradığımı bulabiliyorum. Tasarım güzel, belki yazı bölünebilir.	Görseller değişmiş, güzel gözüküyor.	Bu sayfa önemli, tasarımsal bir sorun yok, güzel gözüküyor.	Evet böyle bir sayfanın olması güzel.	Yeni araçlar eklenmiş, güzel gözüküyor sayfa.	Sekmeler, menüler güzel, açık ve anlaşılır gözüküyor.
M8	Güzel, görsel açıdan geliştirilmiş. Beğendim bu haliyle.	Bu sayfada da düzenlemeler yapılmış, değişiklikler güzel.	Bu sayfanın görseli değişmiş. İşlevsel duruyor.	Evet buradan çıkan yayınları takip edebileceğiz, güzel düşünülmüş.	Yenilikler göze çarpıyor. Tasarımı beğendim.	Tamamlama oranlarını anlamamıştım başta. Ama artık anlayabiliyorum. Tasarım güzel beğeniyorum.
M16	Güzel, tasarım baya değişmiş. Renkli bir yüze kavuşmuş site.	Bu sayfa için de aynı şekilde görseller değişmiş. Tasarım yenilenmiş gözüküyor.	Formlarımız burada, istediğimizde ulaşabiliyoruz. Güzel.	Evet bu sayfayı görmüştüm. Güzel, böyle bir sayfanın olması güzel.	Yeni içerikler var. Bu sayfa için de görüşlerim olumlu yönde.	Bu sayfaya formların eklenmesi güzel olmuş. Daha hızlı gidebiliyoruz formlara. Genel olarak değişikliklerden memnunum.
M19	Tasarımda bütünlük yakalanmış. İçerikler ikonlar güzel gözüküyor.	Yine burası da düzenlenmiş. Buradaki içerik aynı ama tasarım düzenlenmiş, güzel.	Burası da aynı şekilde, güzel olmuş genel itibariyle.	Bu sayfa yeni, olması güzel.	Yenilenmiş burası da tasarım olarak. Yeni şeyler eklenmiş, dediğim gibi ben beğendim.	Önceye göre daha iyi. Bana göre istatistik verileri olmasa da olurdu.

Tablo 49 ile merntorların platformda yer alan sayfalar için görüşleri verilmiştir. Eş zamanlı sesli düşünme tekniği ile alınan görüşlerde, Mentor görüşlerinin genellikle olumlu yönde olduğu ve yapılan değişikliklerden memnun kaldığını ifade eden görüşler alınmıştır.

4. 3. 1. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Tasarımlarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programına menti rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun düzenlemesi yapılmış tasarımına yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 20 menti bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentilere “*Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanışlı ve kolay’, ‘Gayet güzel’, ‘İlgi çekici’, ‘Göze hitap ediyor’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 50 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 50. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Gayet güzel	8
İlgi çekici, göze hitap ediyor	7
Kullanışlı ve kolay	6
Rahat kullanıyorum	1
Logo büyütülebilir	1

Tablo 50 incelendiğinde, bir menti logonun büyütülebileceğini ifade etmiştir. Bu görüşün dışında mentiler AÖEMP Web Sitesinin arayüz tasarımı hakkında olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ4: “Siteye girer girmez bir şeylerin değiştiğini anlayabildim. Çok daha renkli, canlı, insanda olumlu hisler uyandıran, projenin aktifliği hakkında fikir veren bir site olmuş. Başarılı buldum.”

AÖ14: “Yapılan değişiklikler ardında proje ile ilgili sosyal medya hesaplarına rahatlıkla ulaşabiliyorum. Aradığım her şeyi rahatlıkla bulabiliyorum.”

AÖ12: “...logo biraz daha büyük olması, göze çarpması gerek diye düşünüyorum.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Arayüz tasarımının kullanımı kolay. Renk uyumu ve tasarımı, menü ve butonların yeri güzel.”

AÖ4: “Kısayollar güzel oldu. Gözüme ilk o çarpıyor. Formlara erişmek ilk başta zordu ama kısayollar butonu iyi oldu o noktada. Renkli olması daha iyi. İçerik de arttırılmış, belki yeni içerikler, kısa filmler eklenebilir.”

AÖ8: “Kısayollar eklenmesi güzel olmuş, işimizi kolaylaştırıyor. Sade olması güzel. Renklendirmişsiniz, güzel olmuş.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinde (ementorluk.com) tasarım açısından geliştirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘İçerikler zenginleştirilebilir’, ‘Logo ve görsel düzenlemeleri’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 51 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 51. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri

Görüşler (n=20)	f
Önerim yok	14
İçerikler zenginleştirilebilir	4
Logo ve görsel düzenlemeleri	1
Yönlendirmeler geliştirilebilir	1

Tablo 51 incelendiğinde AÖEMP Web Sitesinin geliştirilmesine yönelik olarak mentiler, içerik zenginleştirilmesi, logo ve görsel düzenlemeleri, yönlendirme noktasında önerilerde bulunmuştur. 14 menti tasarım önerisinde bulunmazken, dört menti içeriklerin zenginleştirilebileceğin, bir menti logo ve görsel düzenlemeleri, bir kişi ise yönlendirme noktasında öneri bildirmiştir. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ23: “Bu konuda yeterli bilgim olmadığından bana göre gayet iyi görünüyor bir önerim yok.”

AÖ7: “Daha sıcak renkli arka plan kullanılabilir.”

AÖ20: “Yönlendirmeler daha açık olabilir ve arttırılabilir.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Tasarımda rahatsız olduğum bir nokta yok.”

AÖ4: “Dediğim gibi içerikler arttırılabilir.”

AÖ8: “Ben bir sorunla karşılaşmadım.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesindeki (ementorluk.com) tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Formu dolduran tüm mentiler bu soruya olumlu yönde görüş bildirmiştir.

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Güzel, iyi’, ‘Kullanışlı’, ‘İlgi çekici’, ‘Renk ve görsellerde düzenleme yapılabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 52 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 52. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformu Arayüz Tasarımı Hakkında Menti Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Güzel, iyi	9
İlgi çekici	3
Kullanışlı	2
Renk ve görsellerde düzenleme yapılabilir	2
Pek fazla değişiklik fark etmedim	2
Hızlı ve pratik oldu	1
Kullanılan renkler iyi	1
Dosyalara rahatlıkla ulaşabiliyorum	1
Karışık	1

Tablo 52 incelendiğinde mentiler, AÖEMP Etkileşim Platformu arayüz tasarımı hakkında çoğunluklu olarak olumlu görüşler bildirmişlerdir. Bu görüşlerin yanı sıra olumsuz yönde üç görüş alınmıştır. İki menti ise yapılan değişiklikleri fark etmediklerini belirtmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ26: “Değişikliklerin ardından AÖEMP etkileşim platformu gerçekten daha kullanışlı bir hale geldi. Çok güzel oldu, ellerinize sağlık.”

AÖ9: “Gayet kolay, hızlı ve pratik bir etkileşim platformu olmuş.”

AÖ12: “Menü yerleri uygun, açık ve anlaşılır; renk uyumunun sağlanabildiğini pek düşünmüyorum, yazı boyutları okunabilirlik açısından uygun; içerik yerleri pek bir değişiklik fark edemedim.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Genel olarak renkler birbirleriyle uyumlu, butonların yeri güzel.”

AÖ4: “Biraz soğuk renkler var. Daha canlı olabilir.”

AÖ8: “Renklendirmeler ile ilgili bir problem yok, tasarım güzel. Ben sorun olduğunu düşünmüyorum.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Önerim yok’, ‘Görsel ve içeriklerle zenginleştirilebilir’, ‘Daha renkli olabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 53 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 53. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Geliştirilmesine Yönelik Mentilerin Tasarım Önerileri

Görüşler (n=20)	f
Önerim yok	15
Görsel ve içerikler zenginleştirilebilir	3
Daha renkli olabilir	1
Sayfa şeması eklenebilir	1

Tablo 53 incelendiğinde 14 menti AÖEMP Etkileşim Platformunun geliştirilmesine yönelik öneride bulunmamıştır. Üç menti görsel ve içerikler ile zenginleştirilebileceği görüşünü, bir menti daha renkli olabilir, bir menti sayfa şeması eklenebileceği görüşünde bulunmuştur. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ9: “Şu an gayet amaca uygun bir değişiklik aklıma gelmiyor.”

AÖ4: “Bana hâlâ soğuk bir yüzü var gibi geliyor daha canlı olabilir. Önceki sayfada bunu kesinlikle hissettim.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Belki sol taraftaki menüdeki butonların yazısı daha canlı olabilir.”

AÖ4: “Aklıma öyle bir düzenleme gelmiyor.”

AÖ8: “Kullanıma alıştık, aklıma bir düzenleme gelmiyor açıkçası”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların tamamı bu soruya ‘Evet, getiriyor’ cevabını vermiştir.

Mentiler ile eş zamanlı sesli düşünme tekniği kullanılarak yapılan görüşmelerde “AÖEMP Web Sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.” ve “AÖEMP Etkileşim Platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini değerlendirin.” yönergeleri verilmiştir. Mentilerden bu sorulara yönelik alınan görüşler Tablo 54 ile verilmiştir.

Tablo 54. İkinci Aşama - Platform Hakkında Eş Zamanlı Düşünme Tekniği ile Alınan Menti Görüşleri

Katılımcılar	Dijital Ortamlar					AÖEMP Etkileşim Platformu
	AÖEMP Web Sitesi					
	Anasayfa	Proje Ekibi Sayfası	Formlar Sayfası	Yayınlar Sayfası	İletişim Sayfası	
AÖ11	Güzel gözüküyor, ilk tasarıma göre daha iyi bir görünümü var.	Görseller güncellenmiş, güzel, bir sorun yok.	Bu sayfa da güzel.	Güzel, yeni eklenmiş burası sanırım.	Bu sayfanın tasarımı da iyi, güzel.	Güzel, tasarım sade. Kullanışlı buluyorum. Belki sol menü düzenlenebilir.
AÖ4	Daha renkli önceki versiyona göre, sayfa içerikleri de artmış. Görüşlerim olumlu öncekine göre.	Burası da güzel olmuş. Değişmiş biraz.	Görseller değişmiş, güzel olmuş.	Bu sayfayı da iyi düşünmüştünüz, yeni eklendi sanırım. Artık buradan takip ederiz çalışmalarını.	Tasarımı güzel bu sayfanın da.	Tasarım olarak güzel. Bağlantılar eklenmiş. Güzel.
AÖ8	Gayet güzel, önceki görünüme göre daha iyi tasarlanmış.	Güzel. Fotoğraflar konulabilir buraya.	Formlar sayfası güzel, zaten burayı çok kullanıyoruz. Tasarım güzel.	Bu sayfa yeni eklenmiş, yeni görüyorum. Güzel olmuş tasarımı.	Bu sayfa da gayet başarılı.	Ulaşılabilir bir sayfa olmuş. Kolaylaştıran özellikler gelmiş buraya.

Tablo 54 ile mentilerin platformda yer alan sayfalar için görüşleri verilmiştir. Eş zamanlı sesli düşünme tekniği ile alınan görüşlerde, Menti görüşlerinin platform hakkındaki görüşlerinin genellikle olumlu yönde olduğu ve birinci aşamada kullanılan platform üzerinde yapılan değişikliklerden memnun kaldığını ifade eden görüşler alınmıştır.

4. 3. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk program platformunun kullanılabilirliğine yönelik katılımcılardan alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Mentor ve menti rolü ile programda yer alan katılımcılardan elde edilen bulgular, katılımcı rolüne göre sırasıyla verilmiştir.

4. 3. 2. 1. Aday Öğretmenlerin Eğitime Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentorlardan Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programına mentor rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun düzenlemesi yapılmış kullanılabilirliğine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 21 mentor bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinde (ementorluk.com) teknik olarak sıkıntı yaşadığınız bir durum oldu mu?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘İlk günler karmaşa yaşadım’, ‘Ulaşım çok kolay değil’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 55 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 55. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=21)	f
Olmadı	19
İlk günler karmaşa yaşadım	1
Ulaşım çok kolay değil	1

Tablo 55 incelendiğinde 19 mentor AÖEMP Web Sitesinde teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. Bir mentor ilk günlerde problem ile karşılaştığını, bir mentor ise ulaşımın kolay olmadığı görüşünü bildirmiştir. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Herhangi bir sıkıntı olmadı.”

M3: “İlk günler siteyi keşifte karmaşa yaşadım.”

M9: “Ulaşım çok kolay değildi.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Hayır, olmadı.”

M8: “Bir sorunla yaşamadım, hayır.”

M16: “Bir sorun yaşamadım.”

M19: “Bir sorunla karşılaşmadım.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kolay, kullanışlı, güzel olmuş’, ‘Ne yapacağımı daha iyi anladım’, ‘Daha kolay olabilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 56 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 56. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Mentor Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Kolay, kullanışlı, güzel olmuş	19
Ne yapacağımı daha iyi anladım	1
Daha kolay olabilir	1

Tablo 56 incelendiğinde 20 mentor AÖEMP Web Sitesi için olumlu yönde görüş belirtmiştir. Bir mentor ise web sitenin daha kolay olabileceği yorumunda bulunmuştur. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M22: “Kısa yol eklenmesi güzel olmuş. Yapılan etkinlikler paylaşılmış yapılan seminerler böyle bir ekran olması güzel.”

M8: “Site erişilebilir nitelikte. Projenin çıkış noktasını anlatan metin hemen göze çarpıyor. Programla ilgili detaylara kolay erişim sağlanabiliyor.”

M9: “Daha kolay olabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Aradığım her şeyi kolaylıkla bulabiliyorum.”

M8: “Kullanımı kolay, yani oran versem yüzde 100’e yakın.”

M16: “Kolay, eksik formlar yüklenmiş. İlk başta hepsi yoktu. Çok karmaşık değil. Basit işleri severim ben, basit ve işlevsel olması güzel. Tasarıma 10 üzerinden 8-9 verebilirim.”

M19: “Kullanımı kolay, %75 diyebilirim. Geri kalan oran da benden kaynaklı.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanımı kolay’, ‘Menü ve sekmeler kullanışlı’, ‘Mobil için geliştirilebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 57 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 57. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Mentor Görüşleri

Görüşler(n=21)	f
Kullanımı kolay	7
Menü ve sekmeler kullanışlı	3
Eklenen kısa yol butonu kolaylaştırıcı	2
İletişim bölümü işlevsel olmuş	1
Fikrim yok	2
Bilgisayar ortamı, mobil kullanıma göre daha kolay	1
Amaca uygun	1
Düzenleme öncesi ile pek fark yok	1
Duyuru bölümünde yazı boyutu büyütülebilir	1
Duyuru ve haberler ayrılabilir	1
İlk zamanlar zorlandım	1
Mobil için geliştirilebilir	1

Tablo 57 incelendiğinde mentorlar çoğunlukla olumlu yönde görüş bildirilmiştir. Mentorlar AÖEMP Web Sitesinin kullanımını kolaylaştıran öğeler için; kullanımın kolay oluşu, menü ve sekmelerin kullanışlı oluşu, iletişim bölümünün işlevsel hale gelmesi, kısayollar butonunun kolaylaştırıcı oluşu, bilgisayar ortamının mobile göre daha kolay oluşu ve amaca uygun oluşu ifade etmiştir. Mentorlar için kullanımı zorlaştıran öğeler noktasında, duyuru bölümündeki yazı boyutunun büyütülmesi, duyuru ve haberler bölümlerinin ayrılabilmesi, ilk zamanlarda zorlanıldığı ve mobil için geliştirilebilir oluşu olarak belirtilmiştir. Mentorların ikisi fikrinin olmadığını, biri ise düzenleme öncesi ile pek farkın olmadığını belirtmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M6: “Kolay kullanılıyor sayfaya girdiğimizde dosyaları bulmamız kolay ve görünür. Zor kullanımı yok.”

M1: “Bir önceki ile pek fark yok.”

M13: “Mobil için daha kullanışlı hale gelebilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Sekmelerin gizli olmaması kolaylaştıran ve hızlandıran bir özellik.”

M8: “Zorlaştıran bir özellik yok. Canlı renkler olması kolaylaştırıcı. Olumsuz görüşüm yok.”

M16: “Menü içerisinde fazla seçenek olması iyi değil, sorun oluyor. Ayrı olması daha iyi olmuş.”

Kullanımı kolaylaştıran bir özellik açık olunması.”

M19: “Kısayollar kolaylaştıran özelliklerden birisi oldu.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Hayır, yok’, ‘Arayüz geliştirilebilir’, ‘İnfoğrafikler ile desteklenebilir’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 58 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 58. İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Web Sitesi İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler(n=21)	f
Hayır, yok	19
Arayüz geliştirilebilir	1
İnfoğrafikler ile desteklenebilir	1

Tablo 58 incelendiğinde 19 mentor AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğü bir özelliğin olmadığını bildirmiştir. Bir mentor arayüzün geliştirilebileceğini, bir mentor ise infografikler ile desteklenebilir görüşünü bildirmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Uygun olmayan bir içerik olmadığını düşünüyorum.”

M17: “Arayüz biraz daha geliştirilebilir örnek Facebook kullanıcıları için mesajlaşma biçimi ile herkesin ortak bir alanda buluşarak sohbet edebilir. Tartışma formları ortak alanda herkesin göreceği ve kullanıcılar için bildirimler ile uyarı verebilir.”

M21: “İnfoğrafikler ile desteklense daha güzel olabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Uygun olmayan bir içerik yok. Belki infografikler ile desteklenebilir.”

M8: “Uygun olmayan bir şey yok.”

M16: “Göremedim. Her şey program ile ilgili, gereksiz değil.”

M19: “Yok, öyle bir özellik olduğunu düşünmüyorum.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Web Sitesi için bu sorular haricinde belirtmek istediklerinizi bu soru altında yazabilirsiniz.” sorusu yöneltilmiştir. Forma yanıt veren 21 mentor içerisinde yalnızca üçü bu soru altında görüş bildirmiştir. Bu görüşler aşağıdaki gibidir.

M3: “Mentor menti tanıtımı yapılabilir. Her hafta farklı bir menti -mentor etkileşimi paylaşılabilir. Fark yaratan mentorlar, yaşanan ilginç ya da olumlu durumlar paylaşılabilir.”

M8: “TÜBİTAK 1001 projesi hakkında bir kısa bilgi ve logosu web arayüzde yer alabilir”

M19: “Mevcut proje deneyimiyle bir daha benzerini yaparsanız çok daha iyi olacağına eminim...”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘İlk başta keşifte zorlandım’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 59 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 59. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentorların Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=21)	f
Olmadı	20
İlk başta keşifte zorlandım	1

Tablo 59 incelendiğinde 20 mentor AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik bir sorun ile karşılaşmadığını belirtmiştir. Bir mentor ise ilk başta keşifte zorlandığını ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Herhangi bir sıkıntı olmadı.”

M3: “İlk günler siteyi keşifte zorlandım.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Hayır öyle bir sorun olmadı.”

M8: “Olmadı.”

M16: “Yok, sorun olmadı.”

M19: “Platformun başından bu yana işlevsel bir sorun ile karşılaşmadım.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımını kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanımı kolay, zorlaştıran özellik yok’, ‘Raporların sayfada yer alması’, ‘Menülerin sade ve basit olması’, ‘Sade ve ulaşılabilirlik’, ‘Eylemler menüsünde açıklayıcı bir metin olmaması’, ‘Menü daha kolay olabilirdi’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 60 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 60. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Mentor Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Kullanımı kolay, zorlaştıran özellik yok	8
Menülerin sade ve basit olması	3
Fikrim yok	3
Sade ve ulaşılabilirlik	2
Eklenen kısa yollar	1
Bilgisayar ortamı mobile göre daha işlevsel	1
Mobil araçlar ile toplantıya girmek	1
Raporların sayfada yer alması	1
Renklendirilmeler gelişebilir	1
Eylemler menüsünde açıklayıcı bir metin olmaması	1
Menü daha kolay olabilirdi	1

Tablo 60 incelendiğinde 17 mentor AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı kolaylaştıran özellikler, üç mentor ise kullanımı zorlaştıran özellikler ile ilgili görüşler bildirmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M11: “Her anlamda çok kolay aranılan şey hemen bulunuyor.”

M19: “Eklenen kısa yollar. Estetik ve işlevsel. Daha önce bazı bölümlere ulaşmakta problem yaşıyordum. Bu şekilde halletmiş olduk.”

M9: “Menü daha kolay olabilirdi.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Sekmelere kolayca ulaşabilmek kolaylaştırıcı bir özellik.”

M16: “Kolay kullanımı. Basit olması, basitlik ilkesi kolaylaştırdı. İlk başta verdiğimiz tavsiyelerin uygulanması kolaylaştırıcı oldu.”

M19: “Aklıma bir özellik gelmiyor. Ama güzel her şey.”

Programda yer alan mentorlara “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Yok’, ‘Diğer mentor-menti sayfalarının gözükmesi’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 61 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 61. İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler (n=21)	f
Hayır, yok	20
Diğer mentor-menti sayfalarının gözükmesi	1

Tablo 61 incelendiğinde 20 mentor AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğü bir içeriğin olmadığını belirtmiştir. Bir mentor ise diğer mentor-menti sayfalarının gözükmemesinin uygun olmadığını ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Uygun olmayan bir içerik olmadığını düşünüyorum.”

M7: “Ana sayfanın en sol alt bölümünde yer alan logo üzerine geldiğimizde "Etkileşim Arşivleri" yazan bölümde diğer Mentor-Menti etkileşim sayfalarına kendi sayfamızdan ulaşılabilirlik gerekli mi?”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Bu hali güzel. Uygun olmayan bir şey göremedim.”

M8: “İçerikler uygun.”

M16: “Yok, platformda öyle bir özellik göremiyorum.”

M19: “Uygun olmayan bir şey yok platformda.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformu etkileşim sayfalarını kullanılabilirlik (içerik ekleme, etkinlik veya kaynak ekleme, etkinliklere katılım vb.) açısından değerlendirir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanışlı, kolay, sade’, ‘Amaca uygun’, ‘Rahatlıkla kullandım’, ‘Çevrimiçi toplantılarda ses ve görüntü

problemi yaşandı', 'Desteğe ihtiyacım oldu', 'Fikrim yok' gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 62 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 62. İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Etkileşim Sayfalarının Kullanışlılığına Yönelik Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Kullanışlı, kolay, sade	9
Amaca uygun	3
Fikrim yok	3
Rahatlıkla kullandım	2
Çevrimiçi toplantılarda ses ve görüntü problemi yaşandı	2
Desteğe ihtiyacım oldu	1

Tablo 62 incelendiğinde 14 mentor görüşü, AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanışlı olduğunu ifade etmiştir. Üç mentor fikir beyan etmezken, üç mentor ise kullanışlılığı etkileyen görüşler bildirmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M2: "Etkileşim sayfaları gayet kullanışlı. Program boyunca işimizi oldukça kolaylaştırdı."

M21: "Rahattı, bir engelle karşılaşmadım."

M3: "Kesinlikle etkinlik eklenmeli, içerik zenginleştirilmeli yapılan etkinlikler ile ilgili görseller bulundurulmalı."

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: "Kullanışlıydı, bir engel olmadı."

M8: "Zorlanmadım. Kullanışlılık düzeyi iyi bir seviyede."

M16: "İlk başlarda bazen donmalar yaşadık, etkinlik sırasında. Onun haricinde kullanışlılık ile ilgili olumsuz bir şey yok."

M19: "Kullanışlı. Daha fazla olabilir belki ama nasıl olabilir açıkçası bilmiyorum."

Programda yer alan mentilere "AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yanıtlar incelendiğinde 'Kaynaklar yeterli', 'Tek platform olarak kullanılması için değişiklikler yapılabilir' gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 63 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 63. İkinci Aşama - Mentorların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanımı İçin Sunulan Kaynakların Yeterliliğine Yönelik Görüşleri

Görüşler (n=21)	f
Kaynaklar yeterli	20
Tek platform olarak kullanılması için değişiklikler yapılabilir	1

Tablo 63 incelendiğinde 20 mentor AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı için kaynakların yeterli olduğunu belirtmiştir. Bir mentor ise tek platform olarak kullanılması için değişiklikler yapılabilir görüşünde bulunmuştur. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

M24: “Evet kaynaklar yeterli düzeyde.”

M17: “Herhangi bir mentorluk programı için yeterli ancak katılımcıların sadece bu platformu kullanması yönünde işlevsel bir hale getirmek için değişiklikler yapılabilir.”

Mentorlar ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

M21: “Bu Evet kaynaklar yeterli.”

M8: “Evet yeterliydi.”

M16: “Kaynaklar lazım olduğunda bakılabilir. Yeterliydi.”

M19: “Kaynaklar yeterli.”

Programda yer alan mentorlara “AÖEMP Etkileşim Platformu için bu sorular haricinde belirtmek istediklerinizi bu soru altında yazabilirsiniz.” sorusu yöneltilmiştir. Mentorlar bu soruda bir görüş beyan etmemiştir.

Mentorlar ile yapılan mülakatlarda görev tabanlı bazı sorular sorulmuştur. Bu sorular sırasıyla şöyledir;

- Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
- Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
- Mentiniz ile olan etkileşim platformunda etkileşim sayfanıza bir etkinlik veya kaynak ekleyin.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda ‘TRABZON Uzem’ isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.

- AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Katılımcıların bu sorulara ilişkin görev başarımları süreleri Tablo 64’de gösterilmiştir.

Tablo 64. İkinci Aşama - Mentorların Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri

Katılımcı	Süre				
	Forum Görevi	Blog Görevi	Etkinlik Ekleme Görevi	Mesaj Görevi	Bildirim Görevi
M21	00:29	00:14	00:45	00:49	00:09
M8	00:32	00:11	01:12	00:05	00:02
M16	01:00	00:22	00:57	00:37	00:05
M19	00:18	00:25	01:14	00:06	00:03
Ortalama süre	00:34	00:29	01:02	00:42	00:04

Tablo 64 incelendiğinde verilen mentorların tamamı verilen beş görevi de yerine getirmiştir. Forum görevi için ortalama süre 34 saniye, blog görevi için ortalama süre 29 saniye, etkinlik ekleme görevi için ortalama süre bir dakika iki saniye, mesaj görevi için ortalama süre 42 saniye, bildirim görüntüleme görevi içinse ortalama süre dört saniyedir.

4. 3. 2. 2. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Sisteminin Kullanışlılıklarına Yönelik Mentilerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programına menti rolü ile katılan katılımcılardan e-mentorluk program platformunun düzenlemesi yapılmış kullanılabilirliğine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa menti rolü ile katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir ve 20 menti bu formu yanıtlamıştır.

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinde (ementorluk.com) teknik olarak sıkıntı yaşadığınız bir durum oldu mu?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘Oldu’ görüşleri ortaya çıkmıştır. Tablo 65 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 65. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=20)	f
Olmadı	18
Oldu	2

Tablo 65 incelendiğinde 18 menti AÖEMP Web Sitesinde teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. İki menti ise sorun ile karşılaştığını bildirmiştir. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ3: “Hayır bir sıkıntı yaşamadım.”

AÖ33: “Olmuştu fakat söyledikten sonra hemen düzeltildi.”

A16: “katılacağım programı tam olarak bulamadım.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Sıkıntı yaşamadım.”

AÖ4: “Teknik bir sorun yaşamadım.”

AÖ8: “Bu tasarımda bir sorunla karşılaşmadım.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kolay, kullanışlı’, ‘Daha pratik hale gelmiş’, ‘Sorun yaşamadım’, ‘Aradığımı daha hızlı bulabilirim’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 66 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 66. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinin Kullanım Kolaylığına Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kolay, kullanışlı	15
Daha pratik hale gelmiş	2
Sorun yaşamadım	2
Aradığımı daha hızlı bulabilirim	1

Tablo 66 incelendiğinde 19 menti AÖEMP Web Sitesinin kullanımı için olumlu yönde görüş bildirmiştir. Bir menti ise “aradığımı daha hızlı bulabilirim” görüşünde bulunmuştur. Bu soru ile ilgili örnek mentor ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ10: “Kullanım gayet kolay herhangi bir zorlukla karşılaşmadım.”

AÖ12: “Kısa yol sekmesi pratiklik sağlamış. Derli toplu bir görünüm sağlanmış.”

AÖ7: “Daha hızlı bir şekilde aradığımı bulabilirim.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Eski haline göre gayet kullanışlı ve rahat.”

AÖ4: “Olumlu düşünüyorum. Önceki tasarıma göre daha iyi.”

AÖ8: “Önceki tasarıma göre bu tasarımın kullanımı daha kolay. Kolay, kullanışlı olduğunu düşünüyorum.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesinin (ementorluk.com) kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Açık, net olması’, ‘Kullanışlı ve kolay olması’, ‘Kısa yollar eklenmesi’, ‘Kullandıkça kolaylaşıyor’, ‘Menü yerlerinin belli olması’, ‘Kategorizasyon işlemi kullanımı kolaylaştırmış’, ‘Programla ilgili her şeye tek sayfadan erişebilmek’, ‘Şifre istemeden toplantılara hızlı katılım sağlamak’, ‘Zorlaştıran bir özellik yok’, ‘Öğelerin yerinin değişmesi’, ‘İstediğim belgelere erişmekte zorlanıyorum’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 67 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 67. İkinci Aşama - AÖEMP Web Sitesinde Kullanımı Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kullanışlı ve kolay olması	5
Zorlaştıran bir özellik yok	5
Açık, net olması	4
Kısa yollar butonu eklenmesi	4
Kullandıkça kolaylaşıyor	1
Menü yerlerinin belli olması	1
Kategorizasyon işlemi kullanımı kolaylaştırmış.	1
Programla ilgili her şeye tek sayfadan erişebilmek	1
Şifre istemeden toplantılara hızlı katılım sağlamak	1
Öğelerin yerinin değişmesi	1
İstediğim belgelere erişmekte zorlanıyorum	1

Tablo 67 incelendiğinde 18 menti AÖEMP Web Sitesinde kullanımı kolaylaştıran özelliklerden bahsetmiştir. Kullanımı zorlaştıran özellik olarak ise iki menti, öğelerin yerinin değişmesi ve istenen belgelere erişim noktasında görüş bildirmişlerdir. Bu soru ile ilgili örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ1: “Zorlaştıran bir özellik yok kolaylaştıran ise ana menüdeki başlıkların ve içeriklerinin açık ve net olması.”

AÖ26: “Kısa yollar kullanım kolaylığı sağladı.”

AÖ16: “Geniş alan kolaylık vermiş fakat aranılan bulunmuyor.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Butonların ve alt menülerin yeri güzel bu siteyi daha kullanışlı hale getiriyor.”

AÖ4: “Kısayollar lazımdı, eklenmiş siteye kolaylaştırıcı bir şey bu. Zorlaştıran bir özellik yok gibi.”

AÖ8: “Zorlaştıran bir özellik olduğunu düşünmüyorum. Kısayollar butonu biraz kolaylaştırıcı olmuş.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Web Sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda bir menti ‘Sekmelerin daha fazla olması’ yorumunu belirtmiştir. Bu mentinin haricinde forma yanıt veren katılımcıların tamamı bu soruda sorulduğu gibi bir özelliğin web sitede bulunmadığını ifade etmiştir. Mentiler ile gerçekleştirilen mülakatlarda da aynı yönde görüş alınmıştır.

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Web Sitesi için bu sorular haricinde belirtmek istediklerinizi bu soru altında yazabilirsiniz.” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda bir menti “Formlar giriş yapıp çözülebilse daha doğru olur. Şu an formlar kamuya açık. Her kullanıcı giriş yapıp çözse doldurulan formların yanına yapıldığına işaret eden bir sembol olsa daha düzenli gidilebilir. Örneğin modüler tasarlama ile sırayla modüller tamamlanarak ilerlenebilse daha düzenli olur. Kimse şunu cevaplamış mıydım diye notlarına bakmak durumunda kalmaz.” yorumunu belirtmiştir. Bir menti ise “Daha renkli yazılar ve görseller olabilir” görüşünü belirtmiştir. Bu iki mentinin haricinde forma yanıt veren katılımcıların tamamı bu soruda farklı bir görüş belirtmemiştir.

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Olmadı’, ‘Video konferans aracında sorun yaşadım’, ‘Site karışık’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 68 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 68. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunda Mentilerin Yaşadığı Teknik Sıkıntılar

Görüşler (n=20)	f
Olmadı	18
Video konferans aracında sorun yaşadım	1
Site karışık	1

Tablo 68 incelendiğinde 18 menti AÖEMP Etkileşim Platformunda teknik anlamda bir sorun ile karşılaşmadığını bildirmiştir. Bir menti video konferans aracında sorun yaşadığını, bir menti ise site karışıklı görüşünü ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ34: “Hayır, olmadı.”

AÖ7: “Bigbluebutton çok donuyor. Normalde zoom ve diğer platformlarda sıkıntı yaşamıyorum.

İnternet sorunun yok.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Hayır, yaşamadım.”

AÖ4: “Yok, bir sorunla karşılaşmadım.”

AÖ8: “Hayır karşılaşmadım.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımını kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Kullanışlı ve kolay’, ‘Zorlaştıran özellik yok’, ‘Tasarım ve içerik’, ‘Formların yer alması’, ‘Menü yerlerinin belli olması’, ‘Giriş yapmak daha kolay’, ‘Karışık’, ‘Etkileşim verilerini anlamak zor’, ‘Formlara ulaşamadım’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 69 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 69. İkinci Aşama - AÖEMP Etkileşim Platformunun Kullanımını Kolaylaştıran ve Zorlaştıran Özelliklere Yönelik Menti Görüşleri

Görüşler (n=20)	f
Kullanışlı ve kolay	7
Zorlaştıran özellik yok	6
Tasarım ve içerik	1
Formların yer alması	1
Menü yerlerinin belli olması	1
Giriş yapmak daha kolay	1
Karışık	1
Etkileşim verilerini anlamak zor	1
Formlara ulaşamadım	1

Tablo 69 incelendiğinde mentilerden AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı kolaylaştıran 17 görüş alınmıştır. Üç menti görüşü ile ise AÖEMP Etkileşim Platformu için kullanımı

zorlaştıran özellikler belirtilmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir.

AÖ30: “Gayet kolay kullandım bir zorluk yaşamadım.”

AÖ8: “Zorlaştıran bir özellik yok kolaylaştırmak için her şey yapılmış zaten.”

AÖ7: “Etkileşim verileri ve kategorileri biraz düzensiz ve anlaşılmaz duruyor.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Alıştığım sitelerden biraz farkı bir tasarımı var. Site bazen bana karmaşık geliyor.”

AÖ4: “Aklıma öyle bir özellik gelmiyor.”

AÖ8: “Yine formlar ile ilgili bağlantılar eklemiştiniz, o güzel olmuş, direkt forma erişebiliyoruz.”

Programda yer alan mentilere “Yapılan değişikliklerin ardından; AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde ‘Yok’, ‘Anasayfa iyileştirilebilir’, ‘Aynı programlar tekrarlanmış’ gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Tablo 70 ile ortaya çıkan görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 70. İkinci Aşama - Mentilerin AÖEMP Etkileşim Platformu İçin Uygun Olmadığını Düşündüğü İçerik veya Arayüz Özellikleri

Görüşler (n=20)	f
Yok	18
Anasayfa iyileştirilebilir	1
Aynı programlar tekrarlanmış	1

Tablo 70 incelendiğinde 18 menti AÖEMP Etkileşim Platformu için uygun olmadığını düşündüğü bir içeriğin bulunmadığını belirtmiştir. Bir menti anasayfanın iyileştirilebileceğini, bir menti ise aynı programların tekrarlandığı görüşünü ifade etmiştir. Bu soru ile ilgili ortaya çıkan görüşlere dair örnek menti ifadeleri aşağıda verilmiştir:

AÖ8: “Hayır, yok. Her şey uygun.”

AÖ6: “Anasayfa iyileştirilebilir.”

AÖ17: “Aynı programlar tekrarlanmış.”

Mentiler ile yapılan çevrimiçi bireysel mülakatlar ile bu soruya yönelik elde edilen örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

AÖ11: “Yok, her şey uygun.”

AÖ4: “Yok, öyle bir şey olduğunu düşünmüyorum.”

AÖ8: “Uygun olmayan bir içerik olduğunu düşünmüyorum.”

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen yanıtlar incelendiğinde bir menti “Her zaman daha iyisi vardır elbette ve sizin de bunu bilip gayret gösterdiğinizizi anlamak zor değil.” görüşünü bildirmiştir. Bu menti haricindeki tüm katılımcılar kaynakların yeterli olduğunu ifade etmiştir. Mentiler ile yapılan mülakatlarda da katılımcıların görüşü aynı olmuştur.

Programda yer alan mentilere “AÖEMP Etkileşim Platformu için bu sorular haricinde belirtmek istediklerinizi bu soru altında yazabilirsiniz.” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılar bu soruya bir görüş beyan etmemiştir.

Mentiler ile yapılan mülakatlarda görev tabanlı bazı sorular sorulmuştur. Bu sorular sırasıyla şöyledir;

- Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
- Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda ‘TRABZON Uzem’ isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.
- AÖEMP Etkileşim Platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Katılımcıların bu sorulara ilişkin görev başarımları süreleri Tablo 71’de gösterilmiştir.

Tablo 71. İkinci Aşama - Mentilerin Görev Tabanlı Etkinlik Süreleri

Katılımcı	Süre			
	Forum Görevi	Blog Görevi	Mesaj Görevi	Bildirim Görevi
AÖ11	00:53	00:34	00:10	00:02
AÖ4	00:42	00:24	00:51	00:03
AÖ8	02:41	00:45	00:22	00:04
Ortalama süre	01:25	00:34	00:27	00:03

Tablo 71 incelendiğinde verilen tüm görevleri üç menti de yerine getirmiştir. Forum görevi için ortalama süre bir dakika 25 saniyedir. Blog görevi için ortalama süre 34 saniyedir. Mesaj görevi için ortalama süre 27 saniyedir. Bildirim görevi için ortalama süre üç saniyedir.

4.3.3. Aday Öğretmenlerin Eğitimine Yönelik Hazırlanan E-mentorluk Program Platformunun Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; e-mentorluk program platformunun tasarım unsurlarının belirlenmesine yönelik katılımcılardan alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Tasarım unsurlarının belirlenmesine yönelik katılımcı görüşleri araştırmanın ikinci aşamasında alınmıştır. Bu araştırma problemine yönelik veriler, katılımcıların sunulan unsurların farkında olması ve platformda yeterince vakit geçirmesi için bu aşamada alınmıştır.

Hazırlık aşamasında prototiplerin oluşturulması için, e-mentorluk program platformunda bulunması gereken unsurların belirlenmesi amacıyla doküman analizi yapılmıştır. Google Scholar, Semantic Scholar, ScienceDirect, veritabanlarında “e-mentoring”, “e-mentoring tools”, “e-mentoring technologys”, “e-mentoring anahtar kelimeleriyle arama yapılmıştır. Hızla gelişmekte olan iletişim teknolojileri ve e-öğrenme ortamlarının özelliklerine bağlı olarak güncel teknolojileri kullanılan çalışmaların incelenmesi amacıyla 2010 yılından sonra yayımlanan çalışmalar incelenmiştir. Bulunan sonuçlar içerisinde, yürütülen araştırma problemi ile ilgili 24 akademik yayın incelenmiştir. İncelenen yayınlardan belirlenen unsurlar ile programda kullanılacak platformun prototipi geliştirilmiştir. Prototipin geliştirilmesi ile tasarım tabanlı araştırma yöntemi doğrultusunda döngüsel uygulama adımları başlamıştır. E-mentorluk programı ayrıca bir TÜBİTAK projesi kapsamında yürütüldüğü için platform içerisinde projeye dair çeşitli belge ve bilgilerin de paylaşılması gerekli olmuştur. Tablo 72’de e-mentorluk program platformu için hazırlanacak prototipin unsurları belirlenirken incelenen çalışmalar verilmektedir.

Tablo 72. Literatür Taraması Sonucunda Belirlenen E-Mentorluk Çalışmalarında Etkileşim Amacı ile Kullanılan veya Kullanılması Önerilen Araçlar

Çalışma	Anlık Mesajlaşma	E-Posta	Forum/ Blog	Sesli Görüşme	Video Konferans	Sosyal Ağlar	ÖYS	Diğer
The use of ICT tools in e-mentoring: A case study (Öngöz, 2018)	X	X	X	X	X	X	X	
E-mentoring in an Online Course: Benefits and Challenges to E-mentors (Williams, Sunderman ve Kim, 2012)	X	X		X	X		X	
Instant Mentoring: Sharing Wisdom and Getting Advice Online with E-Mentoring. (An ve Lipscomb, 2013)	X	X	X		X			Wikiler, Doküman paylaşımı
E-Mentoring: An Innovative Twist to Traditional Mentoring (Rowland, 2012)	X	X		X	X			
Forming Trust in E-Mentoring: A Research Agenda (Leck ve Wood, 2013)	X	X	X		X			Wikiler, Doküman paylaşımı
E-Mentoring at A Distance: An Approach to Support Professional Development in Workplaces (Tanis ve Barker, 2017)	X	X		X	X			Skype
Student Engagement in Online Learning: Learners Attitude Toward E-Mentoring (Dahalan, Hassan ve Atan, 2012)	X	X	X					Kısa sınav, Ödev, Öğrenme Materyalleri
E-mentoring for e-learning development (Thompson vd., 2010)	X	X		X				
E-mentoring for professional development of pre-service teachers: A case study (Kuzu ve Kahraman, 2016)		X	X	X		X		Facebook, MSN, Skype
E-mentoring Supports for Improving the Persistence of Underrepresented Students in On-line and Traditional Courses (Wolfe ve Gregg, 2015)	X	X		X		X		Second Life, Skype, Facebook
From E-Mentoring to Blended Mentoring: Increasing Students' Developmental Initiation and Mentors' Satisfaction (Murphy, 2011)		X		X		X		

Tablo 72'nin devamı

Çalışma	Anlık Mesajlaşma	E-Posta	Forum/ Blog	Sesli Görüşme	Video Konferans	Sosyal Ağlar	ÖYS	Diğer
E-mentoring: A Model and Review of the Literature (Neely, Cotton ve Neely, 2017)	X	X	X	X	X	X	X	Second Life, Bilgisayar Oyunları
E-Mentoring for Software Engineering: A Socio-Technical Perspective (Trainer, Kalyanasundaram ve Herbsleb, 2017)	X	X	X		X			
Designing an e-mentoring program for novice teachers in Turkey and investigating online interactions and program outcomes. (Alemdağ ve Erdem, 2017)	X	X	X		X			Programa ait web site
E-mentoring and its relevance for competency-based education for students with disabilities: research from the GSAA BreakThru model (Todd, Moon ve Langston, 2016)	X	X		X	X	X		SecondLife
Designing an e-mentoring program for supporting teachers' training (Doukakis, Koutidou ve Oikonomou, 2019)	X	X	X		X			
E-mentoring System Development using ARCS Motivational Strategies (Damanhoori, Muton, Zakaria ve Mustaffa, 2012)	X				X			Programa ait web site, Takvim
E-mentoring as a HRD intervention: an exploratory action research study within an International Professional Mentoring Scheme (Sanyal ve Rigby, 2016)		X		X	X			Skype
Faculty Mentors' Perspectives on E-Mentoring Post-Professional Occupational Therapy Doctoral Students. (Doyle, Jacobs ve Ryan, 2016)	X	X		X	X			

Tablo 72'nin devamı

Çalışma	Anlık Mesajlaşma	E-Posta	Forum/ Blog	Sesli Görüşme	Video Konferans	Sosyal Ağlar	ÖYS	Diğer
Inquiry-based learning and e-mentoring via videoconference: a study of mathematics and science learning of Canadian rural students (Li, Moorman ve Dyjur, 2010)		X			X			
The effect of the e-mentoring-based education program on professional development of preschool teachers (Erdoğan, Haktanır, Kuru, Parpucu ve Tüylü, 2021)			X		X		X	Canvas, E-kitaplar, videolar,
International design collaboration and mentoring for tertiary students through Facebook (McCarthy, 2012)	X	X	X		X	X		
Evaluation of a National E-Mentoring Program for Ethnically Diverse Student Nurse-Midwives and Student Midwives (Valentin-Welch, 2016)	X	X		X	X			
Service Learning in Distance Education: E-Mentoring Project Connect (Everett, 2010)	X	X	X	X	X		X	Blackboard, Wimba Classroom

Tablo 72 incelendiğinde incelenen 24 çalışmanın 22'sinde e-mail, 19'unda anlık mesajlaşma aracı, 19'unda video konferans aracı, 13'ünde sesli görüşme aracı, 12'sinde forum ve blog, yedisinde sosyal ağlar ve beşinde ÖYS kullanıldığı görülmektedir. Literatürdeki bu çalışmalar ve tasarım değerlendirme ekibi ile yapılan toplantılar sonucunda oluşturulan e-mentorluk program platformunda kullanılan araçlar Tablo 73'de gösterilmiştir.

Tablo 73. Doküman Analizi Sonucunda Hazırlanan Platforma Dair Özellikler

Dijital Ortam	İçerik/Sayfa/Araç	Açıklama
AÖEMP Web Sitesi	Anasayfa	Web site ilk açıldığında kullanıcıların karşılaştığı sayfadır.
	Etkinlik ve Haber Bölümü	Katılımcıların programa dair haberler ve yaklaşan etkinliklere yönelik görsellerin yer aldığı bölümdür. AÖEMP Web Sitesi Anasayfasında yer almaktadır ve tasarımı slayt gösterisi şeklinde yapılmıştır.
	Duyurular Bölümü	Program sürecinde katılımcılara bildirilmesi istenen duyurular ve önemli tarihlerin yer aldığı bölümdür. AÖEMP Web Sitesi Anasayfasında yer almaktadır ve tasarımı slayt gösterisi şeklinde yapılmıştır.
	Proje Hakkında Sayfası	Proje hakkındaki detaylı bilgilerin, proje ekibini tanıtan içeriklerin ve program kitapçığının yer aldığı sayfadır.
	Başvuru Formları Sayfası	Ziyaretçiler için başvuru formlarının yer aldığı sayfadır.
	Formlar Sayfası	Katılımcılar için mentorluk sürecinde doldurması gereken form bağlantılarının bulunduğu sayfadır. Karışıklığın önüne geçilmesi için, mentor ve Menti rollerine göre ayrı sayfalar hazırlanmıştır.
	İletişim	Program ile ilgili soru, öneri veya bir konu hakkında danışılması süreçlerinin yürütülebilmesi adına iletişim bilgilerinin bulunduğu sayfadır.
AÖEMP Etkileşim Platformu	Anlık Mesajlaşma	Etkileşim platformundaki her bir kullanıcıya birbiri ile anlık olarak mesajlaşabilme olanağı sunan araçtır.
	Bildirim	Etkileşim platformundaki kullanıcılar için etkinlik, takvim, hatırlatma gibi bildirimler sunan araçtır.
	Forum/Blog	Katılımcıların forum ve blog yazılarını paylaşabileceği, çeşitli konular hakkında görüş bildirebileceği araçlardır.
	İstatistikler	Katılımcıların mentorluk süreçlerindeki faaliyetlerini ve etkinlik tamamlama oranlarını gösteren araçtır.
	Profil Sayfası	Platforma kayıtlı her bir kullanıcı için özel profil sayfasıdır. Katılımcılar profil fotoğrafı, biyografi, iletişim bilgisi gibi kişisel paylaşımlar yapabilmektedir.
	Takvim	Tarihi belli olan etkinliklerin gösterildiği, mentor menti çiftleri için haftalık, aylık planlar yapma imkânı sunan araçtır.
	Yaklaşan Etkinlikler	Katılımcıların yakın tarihte planlanmış etkinliklerinin gösterildiği araçtır.

Tablo 73'ün devamı

Dijital Ortam	İçerik/Sayfa/Araç	Açıklama
AÖEMP Etkileşim Platformu	Etkileşimlerim	Mentor ve mentilerin, mentorluk sürecinde birbirleri ile etkileşimde bulundukları özel sayfalardır.
	Duyurular	Program ile ilgili duyuruların paylaşıldığı bölümdür.
	Kaynaklar	Etkileşim platformunun kullanımına dair kaynaklar sunulmuştur.
	Video Konferans	Katılımcılara birbirleri ile eş zamanlı video, ses ve yazılı iletişimde bulunma olanağı sunan araçtır.
	Dil Seçeneği	Bir moodle özelliği olarak platformda türkçe ve İngilizce dil seçeneği bulunmaktadır.
	Sosyal Medya Bağlantıları	Programa ait sosyal medya adreslerine bağlı linklerin yer aldığı bağlantılardır.
	Diğer Moodle Araç ve Özellikleri	Platformda anket, çalıştay, ders, ödev, sınav, sohbet, sözlük, veritabanı, wiki vb. moodle araçları ve özellikleri bulunmaktadır.

Tablo 73 ile platformda yer alan özellikler belirtilmiştir. Platform bu özellikleri ile birlikte tasarlanarak birinci aşamada kullanılmak üzere hazır hale getirilmiştir. Etkileşim amacıyla kullanılan araçların ekran görüntüleri Ek-13 ile verilmiştir. Katılımcıların platformu kullanmasının ardından görüşlerine başvurulmuştur. E-mentorluk program platformu hakkında alınan katılımcı görüşleri bu bölümde verilmiştir.

4. 3. 3. 1. E-mentorluk Programı Çerçevesince Mesleki Gelişimi Desteklemeye Yönelik Planlanan Etkinliklerinin Uygulanması İçin Platformun Sahip Olması Gereken Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programı çerçevesince mesleki gelişimi desteklemeye yönelik planlanan etkinliklerin uygulanması için platformun sahip olması gereken tasarım unsurlarının belirlenmesine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, 'Google Formlar' üzerinden programa katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir. 21 mentor ve 28 menti olmak üzere toplam 49 kişi bu formu yanıtlamıştır. Mentor ve menti eşlerinin bu araçları birlikte gerçekleştirdikleri etkinlikler sırasında kullandıklarından dolayı, bu başlıktaki bulgular rol ayrımına gidilmeksizin verilmiştir.

Programdaki katılımcılara, *“Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı sürecinde gerçekleştirdiğiniz ve mesleki gelişimlerinizi arttırmaya yönelik olarak planlanmış etkinliklerde (Örn: Mesleki Kaygılar, Soru-Cevap, Kaynaştırma Eğitimi, Eğitim ve Teknoloji, Ödül ve Ceza, Tartışma Yöntemi, Kavram Öğretimi vb.) kullandığınız araçları işaretleyiniz.”* sorusu yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar Tablo 74'deki gibidir.

Tablo 74. Katılımcıların Mesleki Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçlar

Görüşler (n=49)	f
Harici araçlar (Whatsapp, Zoom vb.)	42
Telefon Görüşmesi	40
E-Mail	39
Anlık Mesajlaşma	37
Video Konferans (Etkileşim Platformu Üzerinde)	31
Video Kaydı	24
Google Uygulamaları (Formlar, Drive vb.)	15
Sosyal Ağlar (Facebook, Instagram, Twitter vb.)	14
Forum	2

Tablo 74 incelendiğinde katılımcıların mesleki gelişimi arttırmaya yönelik etkinliklerde kullandığı araçların dağılımları gösterilmiştir. 49 katılımcının yanıt verdiği soruda; 42 katılımcının harici araçlar, 40 kullanıcının telefon görüşmesi, 39 kullanıcının e-mail, 37 kullanıcının anlık mesajlaşma aracı, 31 katılımcının video konferans, 24 katılımcının video kaydı, 15 katılımcının Google uygulamaları, 14 katılımcının sosyal ağlar ve iki katılımcının da forum aracı kullandığı belirlenmiştir.

Programdaki katılımcılara, “*Kullandığınız bu araçlar, mesleki gelişiminizi desteklemeye yönelik planlanan bu etkinliklerin amacına ulaşması için yeterli miydi?*” sorusu yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar Tablo 75’deki gibidir.

Tablo 75. Katılımcıların Mesleki Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçların Yeterlik Durumları Hakkındaki Görüşleri

Görüşler (n=49)	f
Yeterliydi	43
Kısmen	6
Yeterli değildi	0

Tablo 75 incelendiğinde katılımcıların psikososyal gelişimi arttırmaya yönelik etkinliklerde 43 katılımcı görüşü araçların yeterli olduğunu bildirmiştir. Altı katılımcı ise araçların kısmen yeterli olduğunu ifade etmiştir. Yeterli olmadığını düşünen katılımcı bulunmamaktadır.

4. 3. 3. 2. E-mentorluk Programı Çerçevesince Psikososyal Gelişimi Desteklemeye Yönelik Planlanan Etkinliklerinin Uygulanması İçin Platformun Sahip Olması Gereken Tasarım Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde; araştırmanın ikinci aşamasında, e-mentorluk programı çerçevesince psikososyal gelişimi desteklemeye yönelik planlanan etkinliklerin uygulanması için platformun sahip olması

gereken tasarım unsurlarının belirlenmesine yönelik olarak alınan veriler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, ‘Google Formlar’ üzerinden programa katılan tüm katılımcılara gönderilmiştir. 21 mentor ve 28 menti olmak üzere toplam 49 kişi bu formu yanıtlamıştır.

Katılımcılara, “*Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı sürecinde gerçekleştirdiğiniz ve mesleki gelişimlerinizi arttırmaya yönelik olarak planlanmış etkinliklerde (Örn: Mesleki Kaygılar, Soru-Cevap, Kaynaştırma Eğitimi, Eğitim ve Teknoloji, Ödül ve Ceza, Tartışma Yöntemi, Kavram Öğretimi vb.) kullandığınız araçları işaretleyiniz.*” sorusu yöneltilmiştir. 49 katılımcıdan yanıt alınmıştır. Alınan yanıtlar Tablo 76’deki gibidir.

Tablo 76. Katılımcıların Psikososyal Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçlar

Görüşler (n=49)	f
Harici araçlar (Whatsapp, Zoom vb.)	42
Video Konferans (Etkileşim Platformu Üzerinde)	37
Anlık Mesajlaşma	35
Telefon Görüşmesi	32
E-mail	27
Video Kaydı	26
Sosyal Ağlar (Facebook, Instagram, Twitter vb.)	19
Google Uygulamaları (Formlar, Drive vb.)	8
Forum	4

Tablo 76 incelendiğinde katılımcıların mesleki gelişimi arttırmaya yönelik etkinliklerde kullandığı araçların dağılımları gösterilmiştir. 49 katılımcının yanıt verdiği soruda; 42 katılımcının harici araçlar, 40 kullanıcının telefon görüşmesi, 39 kullanıcının e-mail, 37 kullanıcının anlık mesajlaşma aracı, 31 katılımcının video konferans, 24 katılımcının video kaydı, 15 katılımcının Google uygulamaları, 14 katılımcının sosyal ağlar ve iki katılımcının da forum aracı kullandığı belirlenmiştir.

Katılımcılara, “*Kullandığınız bu araçlar, psikososyal gelişiminizi desteklemeye yönelik planlanan bu etkinliklerin amacına ulaşması için yeterli miydi?*” sorusu yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar Tablo 77’deki gibidir.

Tablo 77. Katılımcıların Psikososyal Gelişimi Arttırmaya Yönelik Etkinliklerde Kullandığı Araçların Yeterlik Durumları Hakkındaki Görüşleri

Görüşler (n=49)	f
Yeterliydi	42
Kısmen	7
Yeterli değildi	0

Tablo 77 incelendiğinde katılımcıların psikososyal gelişimi arttırmaya yönelik etkinliklerde 42 katılımcı araçların yeterli olduğu bildirmiştir. Yedi katılımcı ise araçların kısmen yeterli olduğunu ifade etmiştir. Yeterli olmadığını düşünen katılımcı bulunmamaktadır.

4. 3. 4. İkinci Aşama ile Elde Edilen Bulgular ve Alınan Kararlar

Araştırmanın ikinci aşamasında katılımcılar, birinci aşamayı takip eden e-mentorluk uygulamalarını gerçekleştirmeye devam etmiştir. Birinci aşama sonunda olduğu gibi, ikinci aşama sonunda da katılımcılara program için hazırlanmış dijital ortamların tasarımlarına ve kullanılabilirliklerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Yapılan değişiklikler ile birlikte katılımcıların bu aşamadaki görüşlerinin, platformların tasarım ve kullanılabilirliğine nazaran içeriklerin çoğaltılması noktasında yoğunlaştığı görülmüştür. Web site'deki tasarım bu aşama öncesinde yapılan düzenlemeleriyle kalmakla birlikte, 'Yayınlar' sayfasında programa dair akademik yayınlara ulaşımı sağlanmıştır ve yeni çalışmalar yayınlandıkça bu sayfada ziyaretçilere sunulmuştur. Program dahilinde yeni etkinlikler yapıldıkça bu etkinliklere dair duyuru görselleri ve etkinlik sırasında çekilen görseller platformda yayınlanmaya devam etmiştir.

İkinci aşama sonunda elde edilen verilerin analizinin ardından TDE içerisindeki akademisyenler ile yapılan birebir görüşmeler sonucu belirli görüşler ortaya çıkmıştır. Bu görüşmelerden alınan bazı örnek görüşler aşağıda verilmiştir.

AÖEMP Web Sitesi Anasayfasının tasarımı hakkında Akademisyen 3: "Etkinlik görselleri güzel tasarlanmış." görüşünü bildirmiştir.

İkinci aşama sonunda katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda Akademisyen 1: "Tasarım tabanlı araştırma süreci sonlanabilir." görüşünü bildirmiştir.

Yapılan değişiklikler ile platform üzerinde sunulan yeni özellikler, içerikler, tasarımlar katılımcılar tarafından beğenilmiştir. Platformun düzenleme yapılmış hali kullanımı kolaylaştırmış ve tasarımsal olarak ilk aşamaya göre daha başarılı olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılardan ilk aşamaya göre ikinci aşamada e-mentorluk program platformuna yönelik görüşleri olumlu yönde artmıştır. Alınan görüşler ve tasarım değerlendirme ekibi ile yapılan toplantılar sonucunda gerekli tüm düzeltmeler tamamlanmıştır. Mentor ve menti görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve tasarım değerlendirme ekibi toplantıları sonucunda e-mentorluk program platformunun tasarımına yönelik tüm düzenlemeler yapılmış ve tasarım süreci sonlandırılmıştır.

Programın sona ermesi ile birlikte, AÖEMP Web Sitesi "Yayınlar" başlıklı sayfanın içerisinde TÜBİTAK projesi ve AÖEMP sürecinde yürütülen ve yayımlanan akademik çalışmalar ziyaretçiler ile paylaşılmaktadır. Web sitede yer alan görseller, yeni etkinlikler yapıldıkça güncellenmektedir. AÖEMP Etkileşim Platformunda ise mentorluk sürecinde yürütülen toplu etkinliklerin video kayıtları eklenmiştir. Tasarım tabanlı araştırma modeli ile yürütülen çalışmadaki her bir aşamada yapılan değişiklikleri içeren özet bilgiler Tablo 78'de gösterilmiştir.

Tablo 78. Araştırmanın Döngülerinde Yapılan Düzenlemeler

Tema	1. Aşama Sonunda Alınan Örnek Görüşler	1. Aşama Sonunda Yapılan Düzenlemeler	2. Aşama Sonunda Alınan Örnek Görüşler	2. Aşama Sonunda Yapılan Düzenlemeler
Renklendirme	M19: “Daha renkli olabilir, Grafikler eklenebilir. Animasyon gibi şeylere çok gerek yok. Hedef belli.” AÖ4: “Daha fazla görsel ve grafik eklenebilir. Renkler biraz daha kullanılabilir.”	Platformun her iki ortamı için de renklendirmeler ile ilgili tasarımsal düzenlemeler yapılmıştır.	M3: “Dikkat çeken renklerin kullanılmasını öncekinden daha iyi buldum.” AÖ4: “Siteye girer girmez bir şeylerin değiştiğini anlayabildim. Çok daha renkli, canlı, insanda olumlu hisler uyandıran, projenin aktifliği hakkında fikir veren bir site olmuş. Başarılı buldum.”	Düzenleme yapılmamıştır.
İçerikler ve Site konumlandırmaları	AÖ19: “Giriş bölümünde verilen yazı düzeni sağ bölümü girintili olmamalı, sol üst aday öğretmen punto küçük kalmış”	AÖEMP Web Sitesindeki içerikler arttırılmış ve yazı yoğunluğu düşürülmüştür. AÖEMP Web Sitesi İletişim sayfası yeniden düzenlenmiştir.	AÖ14: “Yapılan değişiklikler ardında proje ile ilgili sosyal medya hesaplarına rahatlıkla ulaşabiliyorum. Aradığım her şeyi rahatlıkla bulabiliyorum.” M3: “Kesinlikle yeni etkinlikler eklenmeli, içerik zenginleştirilmeli yapılan etkinlikler ile ilgili görseller bulundurulmalı.”	İçerikler yeni etkinlik ve faaliyetlerin yapılması ile güncellenmiştir. Proje kapsamında ortaya çıkan akademik yayınlar web sitede yayımlanmaktadır.
Belge ve Formlara Erişim/Yönlendirme	M13: “...bazı işlevlerin daha hızlı ulaşılacak şekilde kısa yollar konulması daha güzel olurdu.” AÖ20: “...daha anlaşılır alt menüler ve yönlendirmeler olabilir.”	AÖEMP Web Sitesine ‘Kısayollar Butonu’ eklenmiştir.	M16: “Daha kullanışlı, materyalleri rahatlıkla bulmak önemliydi. Formlar bağlantıları iyi olmuş.” AÖ12: “Kısa yol sekmesi pratiklik sağlamış. Derli toplu bir görünüm sağlanmış.”	Düzenleme yapılmamıştır.

Tablo 78'in devamı

Tema	1. Aşama Sonunda Alınan Örnek Görüşler	1. Aşama Sonunda Yapılan Düzenlemeler	2. Aşama Sonunda Alınan Örnek Görüşler	2. Aşama Sonunda Yapılan Düzenlemeler
Logo ve Görseller	M7: <i>“Ana sayfada daha çok görsel materyal kullanılmalı.”</i>	Logo boyutları ve sayfa görselleri yeniden düzenlenmiştir.	AÖ26: <i>“Değişikliklerin ardından AÖEMP Etkileşim Platformu gerçekten daha kullanışlı bir hale geldi. Çok güzel oldu, ellerinize sağlık.”</i>	Görseller, program kapsamında yeni etkinlik ve faaliyetlerin yapılması ile güncellenmiştir.
Menüler	M8: <i>“Menüler arasında daha pratik geçişler sağlanabilir.”</i> AÖ11: <i>“Menü yerleri güzel, yazı renkleri silik, renkler göze çarpıcı değil. Dikkat çekici değil. Menüler daha kalın yazı puntosu kullanılabilir.”</i>	AÖEMP Web Sitesi ana menüsünde yer alan işlevini kaybetmiş sayfalar kaldırılmıştır. AÖEMP Etkileşim Platformu üst menü rengi değiştirilmiş ve formlara bağlı linkler eklenmiştir.	M21: <i>“Sekmelerin gizli olmaması kolaylaştıran ve hızlandıran bir özellik.”</i> AÖ11: <i>“Butonların ve alt menülerin yeri güzel bu siteyi daha kullanışlı hale getiriyor.”</i>	Düzenleme yapılmamıştır.
Adlandırmalar ve anlaşılamayan unsur	M16: <i>“Sayfanın içeriği ile ismi çok örtüşmüyor.”</i> M7: <i>“Ana sayfada sayfanın altında yer alan etkileşim ve etkinliklerle ilgili sayı ve % ler içeren bölüm ve tamamlanacak etkinlikler bölümünün fonksiyonunu anlayamadım.”</i>	‘Platform Sayfası’ olarak isimlendirilen sayfanın adı ‘Forum ve Blog’ şeklinde değiştirilmiştir. İstatistikler ile ilgili kaynak eklenmiştir.		Düzenleme yapılmamıştır.

Tablo 78 ile araştırmanın her bir aşamasında yapılan değişiklikler gösterilmiştir. İki döngüsel aşamadan oluşan araştırma, aşamaların sonunda alınan görüşler doğrultusunda yapılan bu güncellemeler ile nihai haline ulaştırılmıştır.

Araştırma süreci boyunca tasarım değerlendirme ekibi ile yapılan değerlendirmelere ilişkin örnek görüşler Tablo 79 ile verilmektedir.

Tablo 79. Tasarım Değerlendirme Ekibinin Araştırma Aşamalarındaki Örnek Görüşleri

Hazırlık Aşaması	Birinci Aşama Sonunda	İkinci Aşama Sonunda
Akademisyen 5: “Domain ve hosting için X firmasından Wordpress destekli paket seçilebilir.”	Akademisyen 1: “Duyuru bölümünün yerini değiştirelim, sayfanın üst bölümüne alınabilir.”	Akademisyen 3: “Etkinlik görselleri güzel tasarlanmış.”
Akademisyen 4: “Edwiser Remui kullanıldığında anasayfa tasarımına imkân veriyor, güzel bir Moodle teması.”	Akademisyen 2: “Yaptığımız etkinliklerin video kayıtlarını Etkileşim Platformuna ekleyelim.”	Akademisyen 1: “Tasarım tabanlı araştırma süreci sonlanabilir.”
Akademisyen 2: “Ana sayfadaki duyuru bölümü sabit bir renk olsun.”		

Araştırmanın üçüncü problemi ‘Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarım unsurları nelerdir?’ problemidir. Bu araştırma sorusuna yönelik olarak mesleki gelişim ve psikososyal gelişim için tasarım unsurları ayrı sorularla katılımcılara yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar Tablo 74 ve 76’da verilmiştir. Katılımcıların yanıtları incelendiğinde, mesleki gelişimi desteklemeye yönelik olarak yapılacak dijital ortam tasarımı ile psikososyal gelişimi desteklemeye yönelik olarak yapılacak dijital ortam tasarımı arasında farklılık görülmektedir. Katılımcıların her iki gelişime yönelik etkinliklerde kullandıkları araçlar hemen hemen aynı olduğu görülmüştür. Dolayısıyla katılımcılar her iki gelişime yönelik olarak planlanacak bir e-mentorluk sisteminin tasarım unsurlarının benzer olabileceğini ifade etmektedir.

4. 3. 4. 1. Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği ile Elde Edilen Bulgular

Ek-1 ile verilen eş zamanlı sesli düşünme tekniği görevleri ile AÖEMP Etkileşim Platformunun kullanılabilirliğine ilişkin katılımcılardan verilerin toplanması amaçlanmıştır. Katılımcılara verilen görevlerin birinci aşama ve ikinci aşamada tamamlanma sürelerine ilişkin veriler Tablo 80 ile gösterilmektedir.

Tablo 80. Katılımcıların Birinci ve İkinci Aşamada Verilen Görevleri Tamamlama Süreleri

Rol	Görev	Birinci Aşama Ortalama Süre	İkinci Aşama Ortalama Süre
Mentor	Forum Görevi	01:17	00:34
	Blog Görevi	00:44	00:29
	Etkinlik Ekleme Görevi	02:00	01:02
	Mesaj Gönderme Görevi	01:13	00:42
	Bildirim Görüntüleme Görevi	00:17	00:04
Menti	Forum Görevi	02:40	01:25
	Blog Görevi	01:27	00:34
	Mesaj Gönderme Görevi	00:34	00:27
	Bildirim Görüntüleme Görevi	00:03	00:03

Mentor ve mentilere her iki döngüsel aşamanın sonunda da eş zamanlı sesli düşünme tekniği ile birlikte görev tabanlı sorular sorulmuştur. Bu görevler mentorlar için; forumda paylaşım yapmak, blogda paylaşım yapmak, etkileşim sayfasına etkinlik eklemek, mesaj göndermek ve anlık bildirim butonu ile bildirim görüntüleme yapmaktır. Birinci aşamada forumda paylaşım yapma görevini beş mentorun dördü başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için bir dakika 17 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi dört mentorun dördü de başarılı bir şekilde tamamlamış, birinci aşamada başarısız olan M16 kodlu mentor görevi ikinci aşamada tamamlamıştır. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi 34 saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada blogda paylaşım yapma görevini beş mentorun dördü başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için 44 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi dört mentorun dördü de başarılı bir şekilde tamamlamış, birinci aşamada başarısız olan M16 kodlu mentor görevi ikinci aşamada tamamlamıştır. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi 29 saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada etkinlik ekleme görevini beş mentorun tamamı başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için iki dakikadır. İkinci aşamada ise aynı görevi dört mentorun dördü de başarılı bir şekilde tamamlamış. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi bir dakika iki saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada mesaj gönderme görevini beş mentorun tamamı başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için iki dakikadır. İkinci aşamada ise aynı görevi dört mentorun dördü de başarılı bir şekilde tamamlamış. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi bir dakika iki saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada bildirim görüntüleme görevini beş mentorun tamamı başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için 17 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi dört mentorun dördü de başarılı bir şekilde tamamlamış. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi dört saniyeye düşmüştür.

Mentiler için verilen görevler; forumda paylaşım yapmak, blogda paylaşım yapmak, mesaj göndermek ve anlık bildirim butonu ile bildirim görüntüleme yapmaktır. Birinci aşamada forumda

paylaşım yapma görevini üç mentinin ikisi başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için iki dakika 40 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi üç mentinin üçü de başarılı bir şekilde tamamlamış, birinci aşamada başarısız olan AÖ8 kodlu menti görevi ikinci aşamada tamamlamıştır. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi bir dakika 25 saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada blogda paylaşım yapma görevini üç mentinin ikisi başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için bir dakika 27 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi üç mentinin üçü de başarılı bir şekilde tamamlamış, birinci aşamada başarısız olan AÖ8 kodlu menti görevi ikinci aşamada tamamlamıştır. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi 34 saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada mesaj gönderme görevini üç mentinin tamamı başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için 34 saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi üç mentinin üçü de başarılı bir şekilde tamamlamış. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi 27 saniyeye düşmüştür. Birinci aşamada bildirim görüntüleme görevini üç mentinin tamamı başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Görevin ortalama tamamlanma süresi birinci aşama için üç saniyedir. İkinci aşamada ise aynı görevi üç mentinin üçü de başarılı bir şekilde tamamlamış. İkinci aşamada görevin ortalama tamamlama süresi üç saniyeye düşmüştür.

4. 3. 4. 2. E-mentorluk Program Platformu Kullanım Verileri

Mentor ve mentilerin e-mentorluk programının başlangıç tarihi ile bitiş tarihi arasındaki AÖEMP Etkileşim Platformu üzerindeki çeşitli istatistiki verileri Tablo 81 ile verilmiştir.

Tablo 81. Katılımcıların AÖEMP Etkileşim Platformu Kullanım İstatistikleri

İşlem	İstatistik	İstatistiklerin Kişi Başı Ortalaması
Oturum açma	1655	29,03
“Anasayfam” görüntülemesi	3725	65,35
Etkileşim sayfası görüntülemesi	6413	112,50
Senkron Video Konferans Etkinliğine Katılım	1994	34,98
Asenkron Video Konferans Etkinliğine Katılım	1052	18,45

Tablo 81’e göre mentor ve menti rolüne sahip 57 kişiden oluşan katılımcılar, e-mentorluk programı süresince AÖEMP Etkileşim Platformu üzerinde 1655 kez oturum açmışlardır. Kişi başı ortalama olarak 29,03 oturum açma istatistiği görülmektedir. Katılımcılar AÖEMP Etkileşim Platformu “Anasayfam” sayfasını 3725 kez görüntülemiş, kişi başı ortalama olarak 65,35 istatistiği ortaya çıkmıştır. Katılımcıların etkileşim sayfalarını toplam 6413 kez, kişi başı ortalama olarak 112,50 kez görüntülediği ortaya çıkmıştır. Senkron şekilde video konferans etkinliğine katılım 1994 kez, asenkron şekilde video konferans etkinliğine katılım 1052 kez gerçekleşmiştir. Bu istatistiklerin

kişi başına ortalaması senkron video konferans etkinlikleri için 34,98, asenkron video konferans etkinlikleri için 18,45'dir.

5. TARTIŞMA

Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak tasarlanan bu çalışmadaki platform, tasarım tabanlı araştırma sürecinin döngüsel yapısına uygun olarak iki aşamadan gerçekleşmiştir. Dört hafta süren prototiplerin oluşturulması sürecinin ardından, her biri sekiz hafta süren iki döngüsel aşama ile e-mentorluk süreci devam etmiştir. İki aşamanın arasında verilerin toplandığı, tasarım hakkında kararların alındığı ve düzenlemelerin yapıldığı iki haftalık bir süreç vardır. Bu iki haftalık süreçte de katılımcılar platformları kullanmaya devam etmiştir. E-mentorluk program platformunun tasarım süreci Kuzu vd., (2011) önerdiği tasarım tabanlı araştırma uygulama basamaklarına göre gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar sürecindeki katılımcılar aynı olmakla beraber, program dahilinde yer alan 23 mentor ve 34 menti'den oluşmaktadır.

Şahinoğlu ve Arslan (2019), eğitim alanında kullanılmakta olan mentorluk uygulamalarının incelenmesi amaçlı çalışmasında eğitim alanında mentorluk ile ilgili çalışmaların özellikle 2015 yılından itibaren artış göstermekte olduğunu ifade etmektedir. Yürüttüğümüz çalışmadaki örneklem grubu, eğitim alanının en önemli parçalarından olan aday öğretmenler ve öğretmenlerden oluşmaktadır. Gülmez (2019), Türkiye’de aday öğretmen yetiştirmeye yönelik bir “mentorluk modeli” önermek ve modelin uygulanabilirliğine ilişkin görüşler almak amacıyla bir çalışma yürütmüştür. Gülmez’in çalışmasına 14 müdür, 14 aday öğretmen, 14 kadrolu öğretmen ve sekiz akademisyen olmak üzere toplam 50 eğitimci katılmıştır. Yürüttüğümüz çalışmada ise 34 menti öğretmen ve 23 mentor olmak üzere toplam 57 öğretmen katılmıştır.

Akay (2016); Cinkara, Arslan, Bağçeci ve Kervancıoğlu (2016); Kahraman (2012), mentorluk uygulamaları ile öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimine katkı sağlanabileceği sonucuna ulaşmaktadır. Yürüttüğümüz çalışmada mentorluk türlerinden birisi olan e-mentorluk kullanılarak aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir platform oluşturulması amaçlanmıştır.

Akman-Kadıoğlu (2019) öğretmen adayları için bilgi güvenliği ve bilişim etiği dersinin tasarım, geliştirme ve uygulanması için tasarım tabanlı bir araştırma süreci yürütmüştür. Aday öğretmenler ile birlikte yürütülen tasarım tabanlı araştırma süreci, iki döngüsel uygulama döneminde gerçekleştirilmiştir. Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak yürüttüğümüz çalışmadaki tasarım tabanlı araştırma süreci de iki aşamalı döngüsel uygulama döneminden oluşmaktadır.

Alemdağ (2015), bilişim teknolojileri öğretmenleri için çevrimiçi destek sağlayacak bir e-mentorluk programının tasarlandığı ve uygulanmasının yapıldığı bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada e-mentorluk süreci için kullanılan platform Wordpress ile tasarımı yapılan bir web sitesinden oluşmaktadır. Wordpress eklentileri kullanılarak katılımcılar için profil sayfaları

oluşturulmuştur ve e-mentorluk süreci bu site üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bakri, Sunaryo, Irawan ve Muliya (2018); Supriyadi ve Yanto (2018); Muliya, Marizka ve Bakri (2019), çalışmalarında e-öğrenme sürecinde kullanılmak üzere oluşturulan dijital platformların tasarımı noktasında Wordpress kullanmışlardır. Dabner (2011), uzaktan eğitim ile öğretmenlik öğrencilerinin e-mentorluk amacı ile harmanlanmış bir çevrimiçi ortamda bulunan işlevleri ve özellikleri nasıl başarılı bir şekilde kullandığı sorusuna yanıt aradığı çalışmada, e-mentorluk uygulamaları üniversitenin ÖYS'si üzerinde yürütülmüştür ve e-mentorluk sürecinde kullanılan ortam tasarımı Moodle ÖYS üzerinde yapılmıştır.

Araştırmanın birinci problemi 'Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarımına yönelik görüşler nelerdir?' sorusudur. Yürüttüğümüz çalışmadaki e-mentorluk platform tasarımına bakıldığında, iki dijital ortamdan oluşan bir platform oluşturulmuştur. AÖEMP Web Sitesi'nin tasarımı Alemdağ (2015); Bakri, Sunaryo, Irawan ve Muliya (2018); Supriyadi ve Yanto (2018); Muliya, Marizka ve Bakri (2019) ile benzer şekilde Wordpress kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Web site, katılımcıların program hakkında bilgileri alabileceği ve ihtiyaç duyulan belge ve formlara erişim yapabileceği, iletişim bölümü olan bir tasarıma sahiptir. Katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda birinci aşamada kullanılan AÖEMP Web Sitesinin tasarımında renklendirme, içerik ve site konumlandırmaları, belge ve formlara erişim/yönlendirmeler, logo ve görseller, menüler, adlandırmalar ve anlaşılmalıyıcı unsurlar temaları altında düzenlemeye yönelik görüşler alınmıştır. Yapılan düzenlemeler ile ikinci döngü sonunda görüşlerde olumlu yönde artış gözlemlenmiştir.

AÖEMP Etkileşim Platformunun tasarımı ise Dabner (2011) ile benzer şekilde Moodle ÖYS kullanılarak yapılmıştır. Yürüttüğümüz çalışmada Moodle ÖYS kurulumunun ardından ücretli bir tema satın alınmıştır ve bu tema yürüttüğümüz çalışmanın içerisinde yer aldığı TÜBİTAK projesinin yürütücü kurumu olan Trabzon Üniversite'sinin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı tema ile aynıdır. Bu noktada yürüttüğümüz çalışmanın e-mentorluk sürecinde Dabner (2011) ile benzer şekilde kurumsal bir tasarıma sahip bir ÖYS tasarımı oluşturulmuş ve kullanılmıştır. Moodle ÖYS ile oluşturulan AÖEMP Etkileşim Platformunun tasarımına yönelik görüşler büyük oranda olumlu yönde olmuştur ve aşamalar sonunda olumlu görüş oranının yükseldiği gözlemlenmiştir.

Öngöz (2018); Erdoğan vd. (2021) e-mentorluk ile ilgili yaptıkları çalışmalarda ÖYS kullanmıştır. Salunke, Bondarde, Moinoddin ve Kawale (2019), online ortamlarda gerçekleştirilecek mentorluk uygulamaları sırasında ÖYS kullanımının son yıllarda artış gösterdiğini ifade etmektedir. Salunke vd. (2019) bir ÖYS olarak Moodle'ın, açık kaynak kodlu yapısı ve kullanıcılarına sunduğu özellikler ile birlikte online mentorluk programlarında kullanılabilir olduğunu belirtmektedir. Ntshinga ve Ngassam (2009) bilgi teknolojisi araçları ile e-mentorluk süreçlerinin kolaylaştırılabileceğini düşünmekte ve bu noktada Moodle öğrenme yönetim sisteminin e-mentorlukta kullanılabileceğini önermektedir. Gunawardena vd. (2012), yüksek öğretim

kurumlarında ve profesyonel kuruluşlarda çevrimiçi tutorlar ve mentorlar yetiştirme noktasında yürüttüğü çalışmada, e-mentorluk süreçlerini Moodle kullanarak gerçekleştirmiştir. Yürüttüğümüz çalışmada da mentorlar ve mentilerin birbirleri ile etkileşime geçmesi için ÖYS’den birisi olan moodle ortamı kullanılmıştır. Moodle sistemi ile birlikte; programın aylık toplantıları, genel etkinlikler, tüm mentor-menti etkileşiminin sağlanmasına olanak sağlayacak bir dijital ortam ve gerekli belgelerin saklanabileceği bir sistem oluşturulmuştur.

Araştırmanın ikinci problemi ‘Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin kullanılabilirliğine yönelik görüşler nelerdir?’ sorusudur. Uvalic-Trumbic ve Daniel (2012), e-öğrenme için kullanışlı bir ortam tasarımının özelliklerini, “tüm ortamda tutarlı düzen ve tasarım, bilginin açık olarak düzenlenmesi ve sunumu, tüm ortamda tutarlı ve kullanımı kolay gezinme, estetik tasarım ve grafikler” maddeleri olmak üzere 4 ana başlıkta toplamıştır. Yürüttüğümüz çalışmada alınan katılımcı görüşleri bu maddeler ile benzerlik göstermektedir. Katılımcılar platformun açık ve sade oluşunu ifade etmiş, bu özelliğin katılımcılar tarafından beğenildiği görülmüştür. E-mentorluk program platformunun kullanım kolaylığı hakkında çoğunlukla olumlu katılımcı görüşleri alınmıştır, kullanım kolaylığına ilişkin birinci aşamada alınan olumlu görüş oranı yapılan değişiklikler ile beraber ikinci aşama sonunda artış göstermiştir. Tasarımsal anlamda platforma yönelik görüşler de ikinci aşama sonunda artış göstermiş, katılımcıların çoğu platformun tasarımı hakkında olumlu görüş beyan etmiştir.

Zaharias (2009) e-öğrenme ortamlarının kullanılabilirliği ile ilgili çalışmasında, e-öğrenme ortamlarının kullanılabilirliğinin ölçülmesi ile ilgili 13 parametre belirlemiştir. Zaharias’ın (2009) e-öğrenme ortamları ile ilgili belirlediği parametreler; sistemin öğrenilebilirliği, ulaşılabilirlik, tutarlılık, yönlendirme, etkileşim ve katılım, görsel tasarım, içerik ve kaynak sağlama, geribildirim, değerlendirme, multimedya, rehberlik ve destek sağlama, öğrenme stratejileri, motivasyon’dur. Zaharias’ın e-öğrenme ortamlarının kullanılabilirlik parametreleri ile yürüttüğümüz çalışmada topladığımız kullanılabilirliğe yönelik görüşler benzer temalarda birleşmektedir. Yürüttüğümüz çalışmanın kullanılabilirlik seviyesinin belirlenmesi ve iyileştirilmesi adına; renklendirme, içerik ve site konumlandırmaları, belge ve formlara erişim/yönlendirmeler, logo ve görseller, menüler, adlandırmalar ve anlaşılamayan unsurlar temaları altında görüşler alınmış ve düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca süreç içerisinde yardım ve destek, kaynakların yeterliliği, geribildirim, ulaşılabilirlik ile ilgili olumlu görüşler alınmıştır.

Nielsen (1995) tasarımların kullanılabilirliğini sağlamak noktasında 10 ilke belirlemiştir. Bu ilkeler; “*sistem durumunun görünürlüğü, sistem ile gerçek dünya arasındaki eşleme, kullanıcı kontrolü ve kullanıcı özgürlüğü, tutarlılık ve standartlar, hata önleme, esneklik ve kullanım verimliliği, estetik ve minimalist tasarım, kullanıcıların hataları tanınması ve hatalardan kurtulmasına yardımcı olma, yardım ve belgeler*”dir. Bu ilkeler Nielsen Sezgiselleri olarak bilinmektedir. Yürüttüğümüz çalışmada katılımcıların görüşleri doğrultusunda platformun

kullanışlılığını arttırmaya yönelik olarak yapılan değişikler bu ilkeler ile paralellik gösterdiği görölmektedir. Katılımcılardan alınan yazı yoğunluğunun düşürölmesi ve içerikler ile ilgili düzenleme ihtiyacı sonucu yapılan düzenlemeler Nielsen'in 'estetik ve minimalist tasarım' ilkesi ile paralellik göstermektedir. Katılımcıların araştırmanın birinci aşamasında istenilen belge ve bilgilere erişim noktasında zorlandıkları fark edilmiştir. Bu nedenle AÖEMP Web Sitesine kısayollar butonunun eklenmesi, AÖEMP Etkileşim Platformu'nun üst menüsünde formlara bağlı linklerin eklenmesi Nielsen'in 'esneklik ve kullanım verimliliği' ilkesi ile uyumlu şekilde gerçekleştirilmiştir. AÖEMP Etkileşim Platformunda 'Platform Sayfası' olarak adlandırılan sayfa için katılımcılar tarafından içeriğini yansıtmayan bir sayfa ismine sahip olduğu görüşü bildirilmiştir. Bu sayfanın ismi 'Forum ve Blog' şeklinde değiştirilmiştir. Kullanışlılık düzeyini arttırmaya yönelik olarak yapılan bu değişiklik Nielsen'in 'sistem ile gerçek dünya arasındaki eşleme' ve 'tutarlılık ve standartlar' ilkeleri ile paralellik göstermektedir. Katılımcı görüşlerinde istatistik verilerinin anlaşılabilirliğine yönelik eksiklik hissedilmesi üzerine eklenen istatistikler ile ilgili bilgilendirici kaynak, Nielsen'in 'yardım ve belgeler' ilkesi ile uyum göstermektedir.

Martin vd. (2008), Moodle, Sakai ve dotLRN ÖYS'lerinin kullanılabilirliklerinin karşılaştırıldığı bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmada beş kullanılabilirlik uzmanı ile çalışılmış ve bu uzmanlara görev tabanlı sorular sorarak ÖYS'lerin kullanılabilirliğini ölçmüşlerdir. Bu çalışma ile benzer bir şekilde, yürüttüğümüz çalışmada kullanılabilirlik düzeyinin ölçölmesi için birinci aşamada ve ikinci aşamada katılımcılara AÖEMP Etkileşim Platformu üzerinde görev tabanlı sorular sorulmuştur. Araştırmanın ilk aşamasında kullanıcıların görevleri tamamlama durumları ve süreleri ile araştırmanın ikinci aşamasındaki görev tamamlama durumları ve süreleri karşılaştırılarak kullanılabilirlik düzeyindeki değişim belirlenmeye çalışılmıştır.

Kuzu vd.'e (2012) göre e-mentorluk sürecinde kullanılacak dijital ortamlar; özel üretilen yazılımların kullanılması, hali hazırdaki bir ticari mentorluk yazılımının kullanılması ve öğretim yönetim sistemlerinin uyarlanması olacak şekilde üç farklı yol ile belirlenmektedir. Yürüttüğümüz çalışmanın AÖEMP Etkileşim Platformu Moodle ÖYS uyarlaması şeklinde tasarlanmıştır. Yapılan literatür taramasında incelenen çalışmalar ile e-mentorluk sürecinde e-mentorluğa yönelik olmayan ortamların kullanımının bir sınırlılık oluşturduğu görölmektedir. Bu noktada katılımcıların böyle bir sınırlılık ile karşılaşmasının önüne geçilmesi adına hazırlık aşamasında tasarımı yapılan Moodle ÖYS, tamamen e-mentorluk kavramlarını içeren bir tasarım olacak şekilde hazırlanmıştır. E-mentorluk süreçlerinde sıklıkla kullanılan araçlar eklenmiş ve bu araçların kullanımına yönelik kaynaklar katılımcılara sunulmuştur. Katılımcılar Moodle ÖYS içerisinde e-mentorluk uygulamaları sırasında çok düşük oranda sorunla karşılaşmış ve genel anlamda başarılı bir süreç gerçekleştirilmiştir. Karşılaşılan sorunların çoğu ise katılımcıların internet problemlerinden kaynaklandığı görölmüştür.

Adebesin, Villiers ve Ssemugabi (2009), e-öğrenme ortamlarının kullanılabilirliğinin sesli düşünme tekniği kullanılarak ölçülmesi ile ilgili bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada, kullanılabilirliğin belirlenmesi noktasında katılımcılar tarafından sesli düşünme yönteminin kullanılmasının zaman kullanımı noktasında önemli ölçüde gerekli olduğuna vurgu yapılmıştır. Yürüttüğümüz çalışmadaki e-mentorluk program platformunun tasarım ve kullanılabilirliğine yönelik görüşlerin alınmasında sesli düşünme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar AÖEMP Web Sitesi ve AÖEMP Etkileşim Platformundaki sayfaları sesli düşünme yöntemi kullanarak değerlendirmiştir.

Araştırmanın üçüncü problemi ‘Aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik hazırlanan e-mentorluk sisteminin tasarım unsurları nelerdir?’ sorusudur. Teodora, Mioara ve Magdalena (2013), e-öğrenme ortamlarındaki kalitenin sağlanabilmesi için e-öğrenme araçları kullanımının eğitim kalitesini arttırabileceğine vurgu yapmaktadır. Yürüttüğümüz çalışmada etkileşim amacı ile pek çok araç kullanılmış ve bu araçlar katılımcılar tarafından yeterli bulunmuştur. E-mentorluk alanında yapılmış çalışmalarda etkileşim amacı ile, An ve Lipscomb (2013); Everett (2010); Doyle vd. (2016) anlık mesajlaşma aracı kullanmıştır. Dahalan vd. (2012); Rowland (2012); Li vd. (2010) e-posta aracı kullanmıştır. Neely vd. (2017); Trainer vd. (2017); Alemdağ ve Erdem (2017) forum ve blog aracı kullanmıştır. Tanis ve Barker (2017); Thompson vd. (2010); Murphy (2011) sesli görüşme aracı kullanmıştır. Leck ve Wood (2013); Wolfe ve Gregg (2015); Todd vd. (2016) video konferans aracı kullanmıştır. Bu çalışmalar ile benzer şekilde, yürüttüğümüz çalışmada e-mentorluk süresince etkileşimin sağlanması amacıyla; anlık mesajlaşma, e-posta, forum ve blog, sesli görüşme, video konferans araçları kullanılmıştır. Ücretli bir tema satın alınarak tasarımı yapılan Moodle ÖYS, anlık mesajlaşma, forum, blog araçlarını sağlamaktadır. Video konferans aracı olarak da BigBlueButton’ın Moodle ile entegrasyonu yapılarak, katılımcıların kullanımına sunulmuştur. Süreç içerisinde katılımcılara gerekli evraklar, duyurular, formlar vb. dokümanlar, başvuru esnasında bildirdikleri e-posta adresleri üzerinden gönderilmiştir. Alınan görüşler ile birlikte bu araçların araştırma süresince kullanıldığı ve e-mentorluk sisteminde var olması gerektiği görülmüştür.

Williams vd. (2012) çalışmasında e-mentorluk sürecindeki senkron oturumların yapılabilmesi için Elluminate Live isimli video konferans aracını kullanmıştır ve kullanılan bu video konferans aracı, eş zamanlı konuşmacı özelliği, sunum yapabilme, eş zamanlı video aktarımı, anlık genel ve özel mesajlaşma gibi özellikleri olan bir dijital ortam sunmaktadır. Yürüttüğümüz çalışmada kullandığımız BigBlueButton video konferans aracının özellikleri de bu çalışmadaki ile benzerdir. Yürüttüğümüz çalışmanın e-mentorluk sürecinde katılımcılar tarafından en çok kullanılan araç BigBlueButton video konferans aracı olmuştur. Katılımcılar ve tasarım değerlendirme ekibi BigBlueButton video konferans aracının tasarımından ve sunduğu özelliklerden memnun kalmıştır.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Bu çalışmanın amacı, aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir e-mentorluk sisteminin tasarlanmasıdır. Çalışmanın yöntemi ise tasarım tabanlı araştırmadır. Bu çalışmada hazırlanan e-mentorluk program platformu iki döngüsel aşamada gerçekleştirilmiştir. Mentorluk sürecine 23 mentor ve 34 menti katılmıştır. E-mentorluk program platformu iki dijital ortamdan oluşmaktadır. Bu dijital ortamlar “AÖEMP Web Sitesi” ve “AÖEMP Etkileşim Platformu”dur. E-mentorluk program platformunun tasarımına ve kullanılabilirliğine yönelik görüşler, yapılandırılmış görüşme formu, yarı yapılandırılmış mülakat, sesli düşünme tekniği ile alınmıştır. Tasarım unsurlarının belirlenmesi için toplanan veriler ise doküman analizi ve yapılandırılmış görüşme formu ile alınmıştır.

Araştırmanın ilk problemi, aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak hazırlanan e-mentorluk platformunun tasarımına yönelik görüşlerin belirlenmesidir. Birinci aşamada AÖEMP Web Sitesi’nin tasarımı hakkında alınan olumsuz görüşler; sitenin çok sade bir görünümde olduğu ve daha renkli olması gerektiği, içeriklerin artırılması gerektiği, yazı yoğunluğunun azaltılması gerektiği, logo ve görseller ile ilgili tasarımsal düzenlemelerin yapılabileceği ve menü tasarımlarının gözden geçirilmesi gerektiği yönünde olmuştur. Bu aşamada AÖEMP Etkileşim Platformu’nun tasarımına yönelik görüşlerin çoğunluğu olumlu yönde olmuştur. Olumsuz görüşler genel olarak menülerin daha belirgin olabileceği ve menü renklendirmeleri üzerinde çalışılması gerektiği yönünde olmuştur. Birinci aşama sonunda alınan görüşler ile gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler Tablo 80 ile gösterilmiştir.

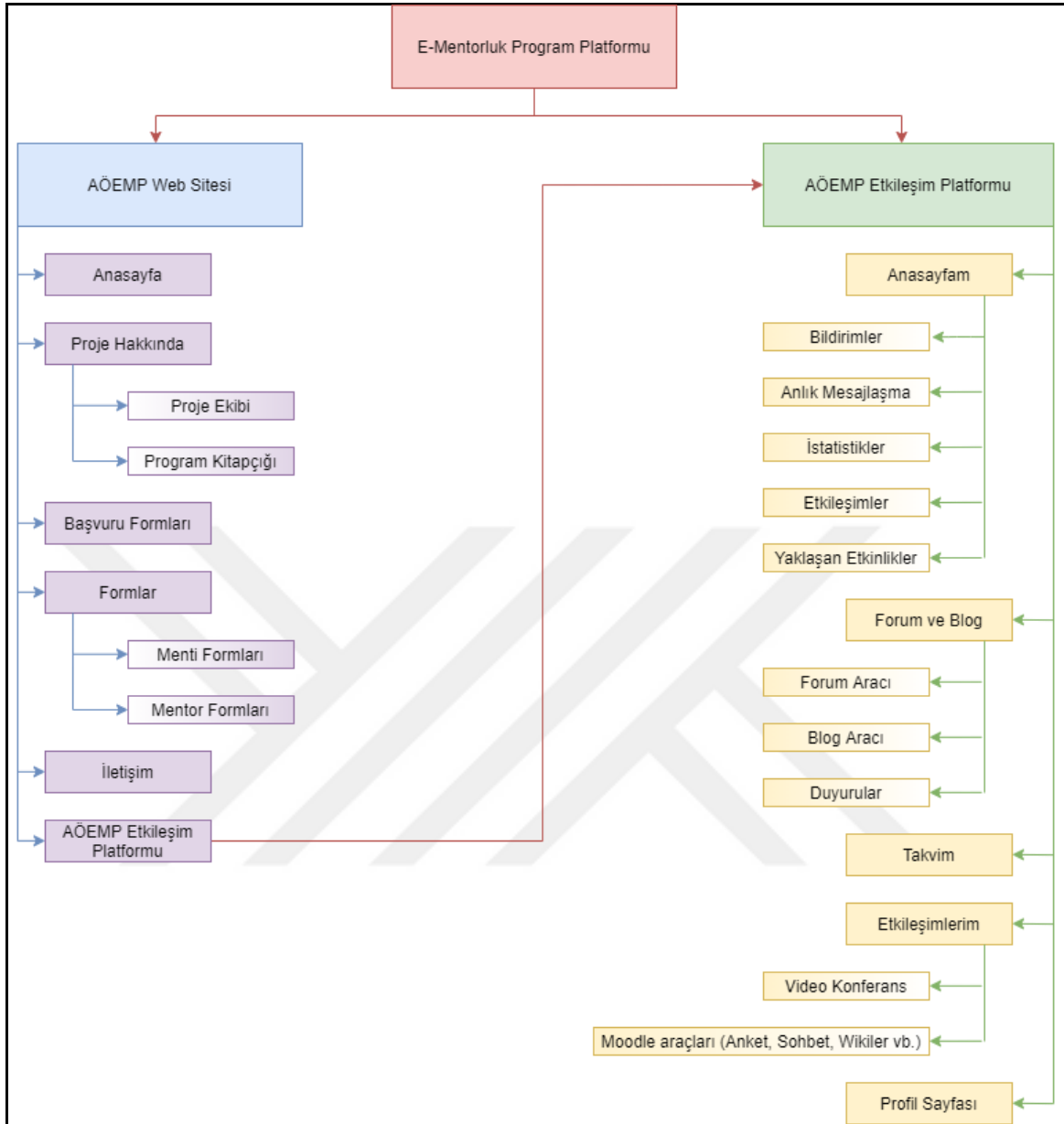
İkinci aşamada ise AÖEMP Web Sitesi’nin tasarımı hakkında görüşler, ilk aşamaya göre daha olumlu olmuştur. Katılımcılar ilk aşamaya kıyasla ikinci aşamadaki tasarımı daha fazla beğenmişlerdir ve yapılan değişiklikleri olumlu karşılamışlardır. Bu aşamada katılımcılar web site için, tasarım düzenlemelerinden ziyade içeriklerin artırılabilirliği yönünde görüşler bildirmişlerdir. Bu aşamada AÖEMP Etkileşim Platformu için de aynı durum geçerlidir. İkinci aşama sonunda alınan görüşler incelendiğinde AÖEMP Etkileşim Platformu üzerindeki tasarımsal değişiklikler olumlu karşılanmıştır.

Araştırmanın ikinci problemi aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak hazırlanan e-mentorluk platformunun kullanılabilirliğine yönelik görüşlerin belirlenmesidir. Birinci aşamada AÖEMP Web Sitesi’nin kullanılabilirliği hakkında alınan olumsuz görüşler; istenilen belge ve formlara erişimde zorlanıldığı, yönlendirmelerin artırılabilirliği, işlevini kaybeden içeriklerin kaldırılması gerektiği yönünde olmuştur. Bu aşamada AÖEMP Etkileşim Platformu’nun kullanılabilirliğine yönelik görüşler ise istenilen belge ve formlara erişimde zorlanıldığı, yönlendirme

eksiklikleri, menülerdeki karışıklıklar, gereksiz unsurların varlığı, istatistik bölümünün anlaşılmadığı, içerikleri ile örtüşmeyen sayfa isimlerinin olduğu yönünde olmuştur. Birinci aşama sonunda alınan görüşler ile gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler Tablo 80 ile gösterilmiştir.

İkinci aşamada platformların kullanılması ve ikinci aşama sonunda alınan görüşlerde ise katılımcılar ilk aşamaya kıyasla her iki dijital ortamın kullanışlılığı hakkında olumlu yönde bir artış olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Katılımcılar kendi belirttikleri görüşlere yönelik düzenlemelerin yapılmasından memnun kaldıklarını ve bu düzenlemelerin kullanışlılık düzeyini arttırdığını ifade etmiştir. İkinci aşamanın sonunda alınan görüşlerde katılımcılar, tasarım tabanlı araştırma modeli ile uygulanan araştırma sürecinin üçüncü aşamaya ihtiyaç duyulacak bir düzenleme belirtmemişlerdir ve araştırmanın uygulama süreci bu aşamanın sonunda sona ermiştir. Aday öğretmenlerin ve deneyimli öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak, örneklem grubu bu çalışmanın katılımcıları ile aynı özellikte olacağı bir e-mentorluk program platformu tasarımından beklentilerin genel olarak, açık, anlaşılır, sade, renklendirme kullanımının önemli ve göze hitap eden bir platform olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kullanışlılık noktasında ise katılımcılar; platform üzerinde yapacağı iş ve işlemlere hızlıca erişebilmek, yönlendirme ve bağlantılar ile birbiriyle ilişkili sayfalar arasında hızlı geçiş yapabilmek, gereksiz unsurlar ile karşılaşmamak, platformu sorun yaşamadan kullanarak mümkünse kısa yollar ile işlerini halletmek eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü problemi aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak hazırlanan e-mentorluk platformunun tasarım unsurlarının belirlenmesidir. Hazırlık aşamasında doküman analizi yapılarak hazırlanan e-mentorluk program platformunun tasarım unsurları, ikinci aşamada kullanıcılardan alınan veriler ile belirlenmiştir. Literatürdeki çalışmalarda e-mentorluk süreçlerinde kullanılan araçların; anlık mesajlaşma, e-posta, forum, blog, sosyal ağlar, öğrenme yönetim sistemleri, sesli görüşme, sanal ortamlar üzerinde yoğunlaşmakta olduğu görülmüştür. Yürüttüğümüz çalışma boyunca kullanılan araçlar; anlık mesajlaşma, e-posta, forum, blog, sosyal ağlar, öğrenme yönetim sistemleri, sesli görüşme, takvim, profil sayfası, istatistikler şeklindedir. Oluşturulan web sitesi ve platformda yer alan modüllerin gösterildiği diyagram Şekil 5'de verilmektedir.

Şekil 5. E-mentorluk program platformu kullanılan araçların yerleşimleri

E-mentorluk süreci boyunca mentor-menti çiftleri, seçtikleri etkinlikler ile kendilerine platform üzerinde sunulmuş araçlardan istediklerini kullanmakta serbest olmuşlardır. Bu noktada mentor ve menti çiftlerinin platform üzerinde gerçekleştirdikleri etkinlikler sırasında en çok video konferans aracını kullandıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle e-mentorluk programları için video konferans araçlarının varlığı ve kullanılabilirliği oldukça önemlidir. Yürüttüğümüz çalışmadaki katılımcıların çoğunluklu bir şekilde aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik olarak planlanacak bir e-mentorluk platformunda olması gerektiğini düşündüğü araçlar: video konferans, anlık mesajlaşma, telefon görüşmesi, e-mail, video kaydı'dır. Bu araçların yanı sıra Whatsapp, Telegram, Zoom gibi e-mentorluk program platformu üzerinde sunmadığımız harici

araçların da katılımcılar tarafından sıklıkla tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sürecinde alınan görüşlere ve ortaya çıkan e-mentorluk program platformunun tasarım temalarına göre aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimine yönelik oluşturulacak bir e-mentorluk platformu için tasarım unsurları Tablo 82'deki gibi olmalıdır.

Tablo 82. E-mentorluk Program Platformu Tasarım Unsurları

<i>Temalar</i>	<i>Tasarım Unsurları</i>
Renklendirme	Sade ve açık bir tasarıma sahip dijital ortamlar olmalıdır. Kullanıcılar göze hitap eden, renk uyumunun sağlandığı, canlı renklerin kullanıldığı tasarımlar beklemektedir.
İçerik ve Site Konumlandırmaları	Yazı yoğunluğundan kaçınılmalıdır. Görseller ile desteklenen içerikler kullanılmalıdır. Sayfa öğeleri, içerikler fazla olmalıdır. Kullanıcılar sayfa içerisinde birbirinden farklı içerikler görmek istemektedirler. Aday öğretmenlerin e-mentorluk sürecinde sıklıkla kullandıkları araçlar; video konferans, anlık mesajlaşma, telefon görüşmesi, e-mail, video kaydı'dır. Platformun ayrıca yaygın şekilde kullanılan yeni teknolojileri (whatsapp, telegram vb.) içermesi önerilir.
Belge ve Formlara Erişim/Yönlendirme	Açık bir şekilde istenilen belgeye erişim sağlanmalıdır. Kullanıcı istenilen belgeye erişmekte zorlanmamalıdır. Katılımcılar platform üzerindeki işlemlerini en kısa zamanda yapma eğilimindedirler. Bu nedenle platform üzerinde kısa yollar bulunması katılımcılar tarafından olumlu karşılanmaktadır. Platform üzerinde sıklıkla kullanılan sayfalara veya içeriklere sürekli yönlendirmelerin sağlanabileceği bağlantılar bulunmalıdır.
Logo ve Görseller	E-mentorluk program platformunun iki dijital ortamında da program logosu sol üstte yer almıştır. Kullanıcılar bu yerleşimi beğenmiştir. Logo boyutu kullanıcıların dikkat ettiği bir başka unsurdur. Sayfa içerisindeki logo ve görsel boyutları tasarımsal anlamda başarılı olmalıdır. Modern ve canlı görseller kullanılmalıdır.
Menüler	Karışık olmayan kullanışlı menüler olmalıdır. İşlevini kaybeden içeriklerden arınmış menüler kullanılmalıdır. Menüler göze hitap edecek tasarımlara sahip olmalıdır.
Adlandırmalar ve Anlaşılamayan Unsurlar	İçerikler ile adlandırmalar uyusmalıdır. Anlaşılamayan içerikler veya unsurlar kaldırılmalı ya da bu içerikler ile ilgili kaynaklar eklenmelidir.

6. 2. Öneriler

Bu çalışmada, aday öğretmenlerin mesleki ve psikososyal gelişimlerine yönelik bir e-mentorluk sisteminin tasarım süreci açıklanmıştır. Bu bölümde çalışmanın tasarım süreci ve bulguları göz önüne alınarak, araştırma sonucuna göre ortaya çıkan öneriler sunulmuştur.

- Ülkemizdeki aday öğretmenler için halihazırda uygulanmakta olan aday öğretmenlik programına bir alternatif olarak, e-mentorluk programları geliştirilerek olumlu sonuçlar alınabilir.

- Facebook, Instagram, Whatsapp, Telegram gibi son yıllarda yaygın şekilde kullanılan sosyal medya ve iletişim teknolojileri ile e-mentorluk süreçleri sürdürülmesi mümkündür. Bu araçlar direkt olarak platforma dahil edilmesinin katılımcılar tarafından olumlu karşılanacağı düşünülmektedir.
- İleride bu alanda bir çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için; platformların ilk hazırlanma sürecinde karşılaşılması muhtemel sorunlara karşı, iyi bir planlama yapmaları ve takvim açısından yeterli süreyi ayırmaları önerilmektedir.
- İleride bu alanda bir çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için, Tablo 82 ile verilen tasarım unsurlarını inceleyerek tasarımı oluşturmaları önerilmektedir.
- Bu araştırma sürecindeki e-mentorluk uygulamalarının yapılması için Moodle ÖYS kullanılmıştır. İleride yapılabilecek e-mentorluk temelli çalışmalar için Moodle ÖYS'den faydalanılabileceği gibi, özellikle covid-19 pandemisi ile birlikte kullanımı artan çeşitli sanal sınıf uygulamaları da kullanılabilir.
- E-mentorluk uygulamalarının yapılacağı dijital ortamlar ile ilgili yaşanabilecek sorunlara karşı teknik anlamda yeterli olunması veya teknik destek noktasında erişilecek mercilerin hazır bulunması önerilmektedir.
- Hazırlanacak platformların yeterliliğinde e-mentorluk sürecine katılacak olan kişi sayısına dikkat edilmelidir. Platformların ve kullanılan araçların, uygulama sırasında kişilerin sorunsuz bir şekilde işlemlerini yapabileceği alt yapıya sahip olması önerilmektedir.
- Farklı lokasyondaki kullanıcıların katılımı ile gerçekleştirilecek e-mentorluk uygulamaları sırasında internet kesintileri yaşanması muhtemeldir. Programın bu noktada katılımcılara esneklik sunabilir şekilde planlanmış olması önerilmektedir.

7. KAYNAKLAR

- Abazaoğlu, İ. (2014). Dünyada öğretmen yetiştirme programları ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim uygulamaları. *Electronic Turkish Studies*, 9(5), 1-46.
- Adebesin, T. F. F., de Villiers, M. R. R., & Ssemugabi, S. (2009). *Usability testing of e-learning*. Proceedings of the 2009 Annual Conference of the Southern African Computer Lecturers' Association on - SACLA '09. Published. <https://doi.org/10.1145/1562741.1562742>
- Akay, E. (2016). *Kaynaştırma ortamında eğitim alan işitme engelli öğrencilere destek özel eğitim hizmeti sunan eğitimciye yönelik mentorluk sürecinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Akbaba, B. (2009). *Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi öğretiminde çoklu ortam kullanımının akademik başarı ve tutumlara etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akgün, S. (2010). *Göz izleme ve geçmişe dönük sesli düşünme teknikleri ile internet tabanlı multimedya eğitim paketinin kullanılabilirliğinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akkoyunlu, B., & Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu ortam öğrenme kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 9-18.
- Akman-Kadioğlu, E. (2019). *Design, development and implementation of an information security and cyberethics course for pre-service teachers: A design-based research* (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alataş, H. (2017). *Türkiye’de 2016 yılında uygulanan “Aday Öğretmen Yetiştirme Programı” uygulamasının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Alemdag, E., & Erdem, M. (2017). Designing an e-mentoring program for novice teachers in Turkey and investigating online interactions and program outcomes. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 25(2), 123-150. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/13611267.2017.1327394>.
- Alemdağ, E. (2015). *Bilişim teknolojileri öğretmenleri için bir e-mentorluk uygulamasının tasarımı ve etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alhadlaq, A., Kharrufa, A., & Olivier, P. (2019). Exploring e-mentoring: co-designing & un-platforming. *Behaviour & Information Technology*, 38(11), 1122–1142. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/0144929x.2019.1571110>
- An, S., & Lipscomb, R. (2013). Instant mentoring: sharing wisdom and getting advice online with e-mentoring. *Journal of the Academy of Nutrition and Dietetics*, 113(5), 32-S37.

- Anderson, E. M., & Shannon, A. L. (1988). Toward a conceptualization of mentoring. *Journal of Teacher education*, 39(1), 38-42.
- Arkün-Kocadere, S., & Kızılkaya-Cumaoğlu, G. (2015). Mentörlükten e-mentörlüğe. Akkoyunlu, B., İşman, A. & Odabaşı, H.F. (Eds.), *Eğitim teknolojileri okumaları 2015* içinde (ss. 493-513), *TOJET-The Turkish Online Journal of Educational Technology*.
- Ateş-Çobanoğlu, A., & Ceylan, B. (2020). E-mentorluk, mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme. Öngöz, S. (Ed.). *Eğitim Bilimleri Alanında Elektronik Mentörlük* içinde (ss. 23-46), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Atıcı, B., & Yıldırım, S. (2010). *Web 2.0 uygulamalarının e-öğrenmeye etkisi*. Akademik Bilişim '10. XII. Akademik Bilişim Konferans Bildirileri, Muğla Üniversitesi, Muğla. <http://ab.org.tr/ab10/bildiri/118.doc> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- ATutor (2021). <https://atutor.github.io> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Aykaç, N., Kabaran, H., & Bilgin, H. (2014). Türkiye ve bazı Avrupa Birliği ülkelerindeki öğretmen yetiştirme uygulamalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi (Almanya, Finlandiya, Fransa, İngiltere ve Türkiye Örneği). *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(3), 279-292.
- Aytaç, T. (2000). Hizmet içi eğitim kavramı ve uygulamada karşılaşılan sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 147, 66-69.
- Bakay, O. (2006). *Aday öğretmenlerin danışmanlarının yeterliklerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Balıkesir ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bakri, F., Sunaryo, S., Irawan, V. F., & Muliyati, D. (2018). E-Learning model for problem based learning on heat and thermodynamic topics in high school. *Jurnal Penelitian & Pengembangan Pendidikan Fisika*, 4(2), 101-112.
- Balkar, B., & Şahin, S. (2015). Yeni bir öğretmen yetiştirme yaklaşımı olarak göreve başlatma programı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 32- 51.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. DOI: 10.31592/aeusbed.598299
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi* 9(1), 23-28.
- Berg, G. A. (2009). Online mentoring programs. *eLearn 2009*(9). Retrieved from <https://doi.org/10.1145/1599450.1620739>
- Bierema, L.L., & Merriam, S.B. (2002). E-mentoring: Using computer mediated communication to enhance the mentoring process. *Innovative Higher Education* 26, 211–227. Retrieved from <https://doi.org/10.1023/A:1017921023103>
- BigBlueButton (2021). <https://bigbluebutton.org> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.

- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 2(1), 24-40.
- Blomberg, S., & Knight, B. A. (2015). Investigating novice teacher experiences of the teaching dynamics operating in selected school communities in Finland. *Improving Schools*, 18(2), 157-170.
- Breaux, A. L., & Wong, H. K. (2003). *New teacher induction: How to train, support, and retain new teachers* (38393rd ed.). Harry K. Wong Publications.
- Brown, A. L. (1992). Design experiments: Theoretical and methodological challenges in creating complex interventions in classroom settings. *Journal of the Learning Sciences*, 2, 141-178.
- Budak, F., & Korkmaz, Ş. (2020). Covid-19 pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79.
- Bullough, R. V. (2012). Mentoring and new teacher induction in the United States: a review and analysis of current practices. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 20(1), 57-74.
- Cengiz, E., & Aslan, Z. (2014). Sosyal forum sitelerinde paylaşılan öneri ve yorumların satın alma davranışı üzerine etkisi: Facebook örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 5(9), 76-89.
- Ceylan, C. (2004). Mentorluk ilişkisine farklı bir yaklaşım: Kariyere uyarlı mentorluk. *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 6(1).
- Chorus (2021). <https://chronus.com> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Cinkara, E., Arslan, F. Y., Bağçeci, B., & Kervancıoğlu, Ş. (2016). İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişim faaliyeti olarak mentörlük: Bir üniversite hazırlık programı örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(34).
- Clutterbuck, D., & Lane, G. (2004). *The situational mentor: An international review of competencies and capabilities in mentoring. (Gower Developments in Business S)*. (1 st ed.). Routledge.
- Cobb, P., Confrey, J., DiSessa, A., Lehrer, R., & Schauble, L. (2003). Design experiments in educational research. *Educational Researcher*, 32(1), 9-13.
- Colley H. (2001). Righting rewritings of the myth of Mentor: a critical perspective on career guidance mentoring. *British Journal of Guidance and Counselling* 29(2): 177-197.
- Collins, A. (1992). Toward a design science of education. *New directions in educational technology*, 15-22. Retrieved from https://doi.org/10.1007/978-3-642-77750-9_2
- Culpepper, D. W., Hernandez-Gantes, V.M., & Blank, W.E. (2015). Determining the quality and impact of an e-mentoring model on at-risk youth. *International Journal of Adult Vocational Education and Technology*, 6(2), 13-26. Retrieved from <https://doi.org/10.4018/ijavet.2015040102>
- Çandarlı, D., & Yüksel, H. G. (2012). Students' perceptions of video-conferencing in the classrooms in higher education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 357- 361.

- Çelik, O.T., & Kahraman, Ü. (2021). Göreve yeni başlayan öğretmenlerin yaşadıkları güçlükler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 179–205. Retrieved from <https://doi.org/10.9779/pauefd.684913>.
- Çınar, Z. (2010). Coaching and mentoring. *Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 3(1), 16-18.
- Çiğil (2014). *Aday öğretmenlerin göreve başlarken yaşadıkları sorunlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Zirve Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Dabner, N. (2011). *Design to support distance teacher education communities: A case study of a student-student e-mentoring initiative*. In Society for Information Technology & Teacher Education International Conference (pp. 218-223). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Dahalan, N., Hassan, H., & Atan, H. (2011). Mentor online: Students social ability and their openness to e-mentoring. *Malaysian Journal of Distance Education*, 13(1).
- Dahalan, N., Hassan, H., & Atan, H. (2012). Student engagement in online learning: Learners attitude toward e-mentoring. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 67, 464-475.
- Damanhoori, F., Mutton, N. A., Zakaria, N., & Mustaffa, N. (2012). E-mentoring system development using ARCS motivational strategies. *International Journal of Smart Home*, 6(3), 83-90.
- Daş (2002). *Video konferans sistemi tasarımı* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Department For Education (2016). *Induction for newly qualified teachers (England)*. Induction Guidance. UK: Department For Education.
- Docebo (2021). <https://www.docebo.com> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Doukakis, S., Koutidou, E., & Oikonomou, A. (2019). *Designing an e-mentoring program for supporting teachers' training*. In 2019 4th South-East Europe Design Automation, Computer Engineering, Computer Networks and Social Media Conference (SEEDA-CECNSM) (pp. 1-6). Retrieved from <https://doi.org/10.1109/seeda-cecnsm.2019.8908358>.
- Doyle, N., Jacobs, K., & Ryan, C. (2016). Faculty mentors' perspectives on e-mentoring post-professional occupational therapy doctoral students. *Occupational Therapy International*, 23(4), 305-317.
- Dube, S., & Scott, E. (2014). *An empirical study on the use of the Sakai Learning Management System (LMS): Case of NUST, Zimbabwe*. In Proceedings of the e-Skills for Knowledge Production and Innovation Conference (pp. 101-107).
- Durak, G., Çankaya, S., & İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Duran, E., Sezgin, F., & Çoban, O. (2011). Aday sınıf öğretmenlerinin uyum ve sosyalleşme sürecinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 465-478.

- Elçiçek, Z., & Yaşar, M. (2016). Türkiye'de ve dünyada öğretmenlerin mesleki gelişimi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 5(9), 12-19.
- Erdoğan, S., Haktanır, G., Kuru, N., Parpucu, N., & Tüylü, D. K. (2021). The effect of the e-mentoring-based education program on professional development of preschool teachers. *Education and Information Technologies*, 1-31.
- Erişti, S. D., Uluuysal, B., & Dindar, M. (2013). Görsel algı kuramlarına dayalı etkileşimli bir öğretim ortamı tasarımı ve ortama ilişkin öğrenci görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1), 47-66.
- Erkoç, A. (2010). *Aday öğretmenlerin göreve başladıklarında karşılaştıkları sorunlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Eurydice (2013). *Key Data on Teachers and School Leaders in Europe. 2013 Edition*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Everett, D. R. (2010). *Service-learning in distance education: E-mentoring project connect*. In Proceedings of the Information Systems Educators Conference (ISECON), Nashville, Tennessee.
- Gelecek Daha Net (2021). <https://gelecekdaha.net> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Gunawardena, C. N., Jayatilleke, B. G., Fernando, S., Kulasekera, C., Lamontagne, M. D., Ekanayake, M. B., & Thaiyamuthu, T. (2012). *Developing online tutors and mentors in Sri Lanka through a community building model: Predictors of satisfaction*. In International Conference on Advances in ICT for Emerging Regions (pp. 145-155). Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1109/ICTer.2012.6421413>
- Gülcan, G. (2005). *AB ve eğitim süreci*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gülmez, I. (2019). *Aday öğretmen yetiştirme programına yönelik bir mentorluk model önerisi ve uygulanabilirliği* (Yayımlanmamış doktora tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Gültekin, M. (2020). Değişen toplumda eğitim ve öğretmen nitelikleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(1), 654-700.
- Hattingh, M., Coetzee, M., & Schreuder, D. (2005). Implementing and sustaining mentoring programmes: A review of the application of best practices in the South African organisational context. *SA Journal of Human Resource Management*, 3(3), 40-48.
- Hendriks, M., Luyten, H., Scheerens, J., Slegers, P., & Steen, R. (2010). *Teachers' professional development: Europe in international comparison*. In Office for Official Publications of the European Union. Luxembourg. Retrieved from <https://doi.org/10.2766/63494>
- Hobson, A. J., Ashby, P., Malderez, A., & Tomlinson, P. D. (2009). Mentoring beginning teachers: What we know and what we don't. *Teaching and teacher education*, 25(1), 207-216.

- Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 604-634.
- Hoy, W. K., & Woolfolk, A.E. (1993). Teachers's sense of efficacy and the organizational health of schools. *The Elementary School Journal*, 93(4), 356-372.
- Huling-Austin, L. (1990). Teacher induction programs and internships. In W. R. Houston (Ed.), *Handbook of research on teacher education* (pp. 535-548). New York: Macmillan.
- İşcan, Ö., & Çakır, S. (2016). Mentorluk ve psikolojik güçlendirmenin öz yeterlilik algısına etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-15.
- Kahraman, M. (2012). *Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının mesleki gelişiminde e-mentörlük* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kahraman, M., & Kuzu A. (2016). E-mentoring for professional development of pre-service teachers: a case study. *Turkish online journal of distance education*, 17(3).
- Karaferiye, F. (2020). Odesa'nın Mentor'undan karma mentorluğa uzanan yolda mentorluk kavramının gelişim süreci. Öngöz, S. (Ed.). *Eğitim Bilimleri Alanında Elektronik Mentörlük* içinde (s.1-21), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi. (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Klasen, N., & Clutterbuck, D. (2001). *Implementing mentoring schemes*. (1st ed.). Butterworth-Heinemann.
- Knowlton, T. (2015). *A phenomenological study on teacher induction and satisfaction through its influence on teacher attitudes and perceptions*. Lamar University, Texas, USA.
- Kozikoğlu, İ., & Senemoğlu, N. (2018). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler: Nitel bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi Journal of Qualitative Research in Education*, 6(3), 341-371.
- Kozikoğlu, İ., & Soyalp, H. (2018). Aday öğretmenlerin, danışman öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin aday öğretmen yetiştirme programına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 934-952.
- Kuzu, A., & Kahraman, M. (2010). Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde e-mentörlük. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 173-184.
- Kuzu, A., Çankaya, S., & Mısırlı, Z. A. (2011). Tasarım tabanlı araştırma ve öğrenme ortamlarının tasarımı ve geliştirilmesinde kullanımı. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 19-35.
- Kuzu, A., Kahraman, M., & Odabaşı, F. (2012). Mentörlükte yeni bir yaklaşım: E-Mentörlük, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 173-184.

- Lay, C. D., Pinnegar, S., Reed, M., Wheeler, E. Y., & Wilkes, C. (2005). *The positioning of preservice teacher candidates entering teacher education*. In Learning from research on teaching: Perspective, methodology, and representation. Emerald Group Publishing Limited.
- Leck, J. D., & Wood, P. M. (2013). Forming trust in e-mentoring: a research agenda. *American Journal of Industrial and Business Management*, 3(1), 101-109. Retrieved from <https://doi.org/10.4236/ajibm.2013.31013>
- Lengyel, P., Herdon, M., & Szilágyi, R. (2006). *Comparison of Moodle and ATutor LMSs*. In Summer University on Information Technology in Agriculture and Rural Development. University of Debrecen, Debrecen, (pp. 21-28).
- Li, Q., Moorman, L., & Dyjur, P. (2010). Inquiry-based learning and e-mentoring via videoconference: a study of mathematics and science learning of Canadian rural students. *Educational Technology Research and Development*, 58(6), 729-753.
- Martin, L., Martínez, D. R., Revilla, O., Aguilar, M. J., Santos, O. C., & Boticario, J. G. (2008). *Usability in e-Learning Platforms: heuristics comparison between Moodle, Sakai and dotLRN*. In Sixth International Conference on Community based environments. Guatemala (pp. 12-16).
- McCarthy, J. (2012). International design collaboration and mentoring for tertiary students through Facebook. *Australasian Journal of Educational Technology*, 28(5).
- Mengüç, Ş. (2009). *Aday Öğretmenlerin Mesleğine Yönelik Algıları (Malatya ve Elâzığ İlleri Örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- mentorcliQ (2021). <https://www.mentorcliq.com> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Mentornet (2021). <https://mentornet.org> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1995). *Aday memurların yetiştirilmelerine ilişkin yönetmelik*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/325.pdf> adresinden 10 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2016). *Aday Öğretmen Yetiştirme Yönergesi: Aday Öğretmen Yetiştirme Sürecine İlişkin Yönerge*. <http://oygm.meb.gov.tr/www/aday-ogretmen-is-ve-islemleri/icerik/452> adresinden 10 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Millî Eğitim Temel Kanunu (1973). *Yayınlandığı yer: Resmî Gazete. Sayısı: 14574. Numarası: 1739*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> adresinden 10 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Moodle (2021). <https://moodle.org> adresinden 20 Eylül 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Muliyati, D., Marizka, H., & Bakri, F. (2019). E-learning using wordpress on physics materials with the 5E learning cycle strategy. *Jurnal Penelitian & Pengembangan Pendidikan Fisika*, 5(2), 101-112.
- Murphy, W. M. (2011). From e-mentoring to blended mentoring: increasing students' developmental initiation and mentors' satisfaction. *Academy of Management Learning & Education*, 10(4), 606-622.

- Naillioğlu-Kaymak, M. (2017). *Aday öğretmenlerin yetiştirme sürecinin değerlendirilmesi ve mentorluk önerilerinin uygulanmasına ilişkin görüşler* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Neely, A. R., Cotton, J., & Neely, A. D. (2017). E-mentoring: A model and review of the literature. *AIS Transactions on Human-Computer Interaction*, 9(3), 220-242.
- Nielsen, J.I. (1995). 10 Usability heuristics for user interface design. *Nielsen Norman Group* 1.
- Ntshinga, W. L., & Ngassam, E. K. (2009). *Facilitating e-mentoring using information technology tools*. In The International Conference on E-Learning in the Workplace 2009. Retrieved from <https://doi.org/10.13140/2.1.3549.0880>
- Ozan, O., & Özarslan, Y. (2010). *Video conferencing as a support system in Turkish higher education*, In International Association for Development of the Information Society (IADIS) International Conference IADIS e-Learning 2010, Germany
- Öngöz, S., & Timuçin, E. (2020). Bir e-mentorluk programının aşamaları ve bu kapsamda yapılması gerekenler. Öngöz, S. (Ed.). *Eğitim Bilimleri Alanında Elektronik Mentörlük* içinde (s.47-76), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öngöz, S. (2018). The use of ICT tools in e-mentoring: A case study. *The Turkish Online Journal of Distance Education*, 19, 76-89.
- Öngöz, S. (2019). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanında bir elektronik mentorluk programının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 334-351.
- Özarslan, Y. (2008). *Uzaktan eğitim uygulamaları için açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. In XIII. Türkiye'de İnternet Konferansı, ODTÜ, Ankara, 55-60.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 376-394.
- Özçınar L. (2019). *Aday öğretmen değerlendirme sürecinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Özdamar, G., Ada, E. N., & Pehlivan, Z. (2016). Beden eğitimi öğretmen adaylarının Erikson'un psiko-sosyal gelişim dönemlerine ait kazanımlarının incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 103-111.
- Özdemir, O., Özdemir, P. G., Kadak, M. T., & Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 566-589.
- Özdemir, S., & Yalın, H.İ. (1998). *Her yönüyle öğretmenlik mesleği*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özdemir, S., & Yalın, H.İ. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş* (Genişletilmiş 3. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Özdemir, T. Y. (2012). *İl eğitim denetmen ve yardımcılarının mesleki gelişimlerini devam ettirmede e-mentorluk modeli* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Özoğlu, M., Gür, B. S., & Altunoğlu, A. (2013). Türkiye ve dünyada öğretmenlik. *Retorik ve Pratik*, 1(1), 41-60.
- Öztürk, M., & Yıldırım, A. (2013). Adaptation challenges of novice teachers. *Hacettepe University Journal of Education*, 28(1), 294- 307.
- Pala, A. (2017). *MEB ilkokul ve ortaokul eğitim kurumlarına atanan aday öğretmenlere uygulanan mentorluk süreci* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Purcell, K. (2004). Making e-mentoring more effective. *American Journal of Health-Systems and Pharmacy*, 61, 284-286.
- Rosenholtz, S. J. (1985). Political myths about education reform: Lessons from research on teaching. *Phi Delta Kappan*, 66(5), 349-55.
- Rowland, K, N. (2012) E-Mentoring: an innovative twist to traditional mentoring. *Journal of Technology Management & Innovation*, 7(1): 228-237.
- Russell, J., & Adams, D.M. (1997). The changing nature of mentoring in organizations: An introduction to the special issue on mentoring in organizations. *Journal of Vocational Behavior*, 51, 1-14.
- Sağlam, M. (1999). *Avrupa ülkelerinin eğitim sistemleri*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sak, R., Şahin-Sak, İ. T., Öneren-Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250.
- Salunke, D. T., Bondarde, A., Moinoddin, C., & Kawale, C. (2019). Online mentoring platform. *International Journal of Management, Technology and Engineering* 9(3), 474-478.
- Sanyal, C., & Rigby, C. (2017). E-mentoring as a HRD intervention: an exploratory action research study within an International Professional Mentoring Scheme. *Human Resource Development International*, 20(1), 18-36.
- Sarikaya, İ., Samancı, O., & Yılar, Ö. (2017). Aday öğretmen yetiştirme sürecinin aday ve danışman sınıf öğretmenlerinin görüşleri kapsamında değerlendirilmesi: Bir karma yöntem çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 939-989.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlilikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Shea, G. F. (1997). *Mentoring (Rev. Ed.)*. Menlo Park, C. A.: Crisp Publications.
- Shrestha, C. H., May, S., Edirisingha, P., Burke, L., & Linsey, T. (2009). From face-to-face to e-mentoring: Does the “e” Add Any Value for Mentors?. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education* 20(2), 116–124.

- Single, P. B., & Muller, C. B. (2001). *When email and mentoring unite: The implementation of a nationwide electronic mentoring program*. In Stromei, L.K. (Ed.) *Creating Mentoring and Coaching Programs* (pp. 107-122). Alexandria, VA: American Society for Training and Development.
- Single, P. B., & Single, R. M. (2005). E-mentoring for social equity: review of research to inform program development. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 13(2), 301-320.
- Supriyadi, M. S., & Yanto, H. (2018). Feasibility implementation e-learning based on CMS wordpress for professional ethics. *KnE Social Sciences*, 719-730.
- Şahin Tekin, S., Kör, M., & Özdemir, Y. (2020). A theoretical inference about ratio estimation of population mean using ranked set sampling under bivariate normal distribution. *Bitlis Eren Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 9(4), 1469-1481.
- Şahinoğlu, A., & Arslan, A. S. (2019). Eğitimde mentörlük uygulamaları. *Online Science Education Journal*, 4(2), 183-195.
- Şen Tiryaki, H., & Alan, H. (2014). Mentorluk sürecinin hemşirelik yönetimine etkisi. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 1(2): 99-104.
- Tanis, H., & Barker, I. (2017). E-mentoring at a distance: An approach to support professional development in workplaces. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 18(3), 135-155.
- Tarihoran, N. A., Farkhan, M., & Hunainah, H. (2021). Mentoring EFL teaching during the Covid-19 Pandemic. *İlköğretim Online (IOO)-Elementary Education Online (EEO)*, 20(1), 717-726.
- Teodora, V., Mioara, U., & Magdalena, N. (2013). Quality through e-learning and quality for e-learning. *Journal of Knowledge Management, Economics and Information Technology*, 3(1), 1-5.
- Thompson, L., Jeffries, M., & Topping, K. (2010). E-Mentoring for e-learning development. *Innovation in Education and Teaching International*, 47(3), 305-315.
- Tisdell, C. C., & Shekhawat, G. S. (2019). An applied e-mentoring model for academic development, reflection, and growth. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 13(2), 6.
- Todd, R. L., Moon, N. W., & Langston, C. (2016). E-mentoring and its relevance for competency-based education for students with disabilities: Research from the GSAA BreakThru model. *The Journal of Competency-Based Education*, 1(1), 17-30.
- Toker-Gökçe, A. (2013). Sınıf öğretmenlerinin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 137-156.
- Trainer, E. H., Kalyanasundaram, A., & Herbsleb, J. D. (2017). *E-mentoring for software engineering: A socio-technical perspective*. In 2017 IEEE/ACM 39th International Conference on Software Engineering: Software Engineering Education and Training Track (ICSE-SEET) (pp. 107-116).

- Tunçbilek, M. M., & Tünay, T. (2017). MEB aday öğretmen yetiştirme süreci uygulamasının ilgili tarafların bakış açısıyla değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 412-427.
- Türer, A. (2006). Türkiye’de öğretmen yetiştirme ve sorunlar-I. *Abece Dergisi*, 235-236.
- Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 543-559.
- Ulubey, Ö. (2018). Aday öğretmen yetiştirme programının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 480-502.
- Uvalić-Trumbić, S., & Daniel, J. (2013). *A guide to quality in online learning*. Academic Partnerships, Dallas.
- Üstüner, M. (2016). Algılanan müdür yönetim tarzı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(3), 429-457.
- Valentin-Welch, M. (2016). Evaluation of a national e-mentoring program for ethnically diverse student nurse-midwives and student midwives. *Journal of midwifery & women's health*, 61(6), 759-767.
- Wang, D., & Zhou, Y. (2013). *Building a teacher professional learning community in a struggling school: a case study in Shanghai, China*. Conference Presentations.
- Wang, F., & Hannafin, M. J. (2005). Design-based research and technology-enhanced learning environments. *Educational technology research and development*, 53(4), 5-23.
- Wikipedia contributors. (2006). *Moodle*. Wikipedi. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Moodle>
- Wikipedia contributors. (2007a). *İnternet forumu*. Wikipedi. https://tr.wikipedia.org/wiki/İnternet_forumu
- Wikipedia contributors. (2007b). *SCORM*. Wikipedi. <https://tr.wikipedia.org/wiki/SCORM>
- Wikipedia contributors. (2021). *Sakai (Software)*. Wikipedi. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sakai_\(software\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sakai_(software))
- Williams, S.L., Sunderman, J.A., & Kim, J. (2012). E-mentoring in an Online Course: Benefits and Challenges to E-mentors. *International journal of evidence based coaching and mentoring*, 10, 109-123.
- Wolfe, G., & Gregg, N. (2015). *E-mentoring supports for improving the persistence of underrepresented students in on-line and traditional courses*. In International Conference on Universal Access in Human-Computer Interaction (pp. 243-251). Springer, Cham.
- Wong, H. K. (2004). Induction programs that keep new teachers teaching and improving. *NASSP Bulletin*, 88, 41-58.

- World Health Organization. (2020). *Infection prevention and control during health care when COVID-19 is suspected: interim guidance, 19 March 2020* (No. WHO/2019-nCoV/IPC/2020.3). World Health Organization.
- Yanık, H. B., Bağdat, O., Gelici, Ö., & Taştepe, M. (2016). Göreve yeni başlayan ortaokul matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(36).
- Yetim, A. A., & Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 2(12) 541-550
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seckin Yayınları.
- Yıldırım, R., & Yılmaz, E. (2013). Okul yöneticilerinin mentorluk rollerinin okulun akademik başarısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 98–119.
- Yılmaz, M. (2017). Aday öğretmen yetiştirme sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 135-156.
- Yünkül, E. (2014). *Çoklu ortam tasarım ilkelerine göre hazırlanan öğretim yazılımının başarı ve tutuma etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Zaharias, P. (2009). Usability in the Context of e-Learning. *International Journal of Technology and Human Interaction*, 5(4), 37–59. Retrieved from <https://doi.org/10.4018/jthi.2009062503>.
- Zembytska, M. (2015). Supporting novice teachers through mentoring and induction in the United States. *Comparative Professional Pedagogy*, 5(1), 105-111. Retrieved from <https://doi.org/10.1515/rpp-2015-0029>.
- Zuljan, M.V., & Pozarnik, B.M. (2014). Induction and early-career support of teachers in Europe. *European Journal of Education*, 49(2), 192-205. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/ejed.12080>.

8. EKLER

Ek 1. Eş Zamanlı Sesli Düşünme Tekniği ile Alınacak Verilere Yönelik Oluşturulan Veri Toplama Aracı

Mentilere Yönelik Sorular

1. AÖEMP web sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.
2. AÖEMP etkileşim platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini değerlendirin.
3. Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
4. Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
5. AÖEMP etkileşim platformunda TRABZON Uzem isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.
6. AÖEMP etkileşim platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Mentorlara Yönelik Sorular

- 1- AÖEMP web sitesinde ana menüde yer alan tüm sayfaları dolaşıp tasarımları ve içerikleri değerlendirin.
- 2- AÖEMP etkileşim platformuna giriş yapın, giriş sayfası ve anasayfa tasarımlarını ve içeriklerini değerlendirin.
- 3- Size verilen içeriği Forumda yeni bir tartışma konusu olarak başlatın ve bir başka forum yazısına yanıt verin.
- 4- Size verilen içeriği blog modülünde paylaşın.
- 5- AÖEMP etkileşim platformunda etkileşim sayfanıza bir etkinlik veya kaynak ekleyin ve eklediğiniz etkinliği takvim sayfasında görüntüleyin.
- 6- AÖEMP etkileşim platformunda TRABZON Uzem isimli kullanıcıya bir mesaj gönderin.
- 7- AÖEMP etkileşim platformunda yer alan anlık bildirim butonunu kullanıp bir bildiriminizi görüntüleyin.

Ek 2. Mentiler İçin Yapılandırılmış Görüşme Formu

AÖEMP WEB SİTESİ (ementorluk.com)

- 1- AÖEMP web sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- AÖEMP web sitesinde düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz tasarımsal noktalar nelerdir?
- 3- AÖEMP web sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 4- AÖEMP web sitesinde teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 5- AÖEMP web sitesindeki gerek duyduğunuz bilgi ve belgelere erişim ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
- 6- AÖEMP web sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- 7- AÖEMP web sitesinin kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 8- AÖEMP web sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 9- AÖEMP web sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?

AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU (akademi.trabzon.edu.tr/egitim)

- 1- AÖEMP etkileşim platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- AÖEMP etkileşim platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?
- 3- AÖEMP etkileşim platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 4- AÖEMP etkileşim platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 5- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 6- AÖEMP etkileşim platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?
- 7- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

Ek 3. Mentorlar İçin Yapılandırılmış Görüşme Formu

AÖEMP WEB SİTESİ (ementorluk.com)

- 1- AÖEMP web sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- AÖEMP web sitesinde düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz tasarımsal noktalar nelerdir?
- 3- AÖEMP web sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 4- AÖEMP web sitesinde teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 5- AÖEMP web sitesindeki gerek duyduğunuz bilgi ve belgelere erişim ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
- 6- AÖEMP web sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- 7- AÖEMP web sitesinin kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 8- AÖEMP web sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 9- AÖEMP web sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?

AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU (akademi.trabzon.edu.tr/egitim)

- 1- AÖEMP etkileşim platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- AÖEMP etkileşim platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?
- 3- AÖEMP etkileşim platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 4- AÖEMP etkileşim platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 5- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 6- AÖEMP etkileşim platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?
- 7- AÖEMP etkileşim platformu etkileşim sayfalarını kullanışlılık (içerik ekleme, etkinlik veya kaynak ekleme, etkinliklere katılım vb.) açısından değerlendirir misiniz?
- 8- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

Ek 4. Mentiler İçin Yarı-Yapılandırılmış Mülakat Soruları

AÖEMP WEB SİTESİ (ementorluk.com)

- 10- AÖEMP web sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 11- AÖEMP web sitesinde düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz tasarımsal noktalar nelerdir?
- 12- AÖEMP web sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 13- AÖEMP web sitesinde teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 14- AÖEMP web sitesindeki gerek duyduğunuz bilgi ve belgelere erişim ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
- 15- AÖEMP web sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- 16- AÖEMP web sitesinin kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 17- AÖEMP web sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 18- AÖEMP web sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?

AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU (akademi.trabzon.edu.tr/egitim)

- 8- AÖEMP etkileşim platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 9- AÖEMP etkileşim platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?
- 10- AÖEMP etkileşim platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 11- AÖEMP etkileşim platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 12- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 13- AÖEMP etkileşim platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?
- 14- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

Ek 5. Mentorlar İçin Yarı-Yapılandırılmış Mülakat Soruları

AÖEMP WEB SİTESİ (ementorluk.com)

- 10- AÖEMP web sitesinin arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 11- AÖEMP web sitesinde düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz tasarımsal noktalar nelerdir?
- 12- AÖEMP web sitesindeki tasarımı yapılan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 13- AÖEMP web sitesinde teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 14- AÖEMP web sitesindeki gerek duyduğunuz bilgi ve belgelere erişim ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
- 15- AÖEMP web sitesinin kullanım kolaylığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- 16- AÖEMP web sitesinin kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 17- AÖEMP web sitesinin kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 18- AÖEMP web sitesi için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?

AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU (akademi.trabzon.edu.tr/egitim)

- 9- AÖEMP etkileşim platformunun arayüz tasarımı (menü yerleri, logo boyutları ve yerleri, kullanılan renk uyumu, yazı boyutları, buton tasarımları, görseller, içerik yerleri vb.) hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 10- AÖEMP etkileşim platformu için düzeltilmesinin gerekli olduğunu düşündüğünüz düzenlemeler nelerdir?
- 11- AÖEMP etkileşim platformunda yer alan tüm unsurlar kendisinden beklenen işlevleri yerine getiriyor mu?
- 12- AÖEMP etkileşim platformunda teknik anlamda sıkıntı yaşadığınız bir durum var mı?
- 13- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı kolaylaştıran veya zorlaştıran özellikler nelerdir?
- 14- AÖEMP etkileşim platformu için uygun olmadığını düşündüğünüz içerik veya arayüz özelliği varsa belirtir misiniz?
- 15- AÖEMP etkileşim platformu etkileşim sayfalarını kullanışlılık (içerik ekleme, etkinlik veya kaynak ekleme, etkinliklere katılım vb.) açısından değerlendirir misiniz?
- 16- AÖEMP etkileşim platformunun kullanımı konusunda sunulan kaynakların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

Ek 6. Tasarım Unsurlarını Belirlemeye Yönelik Yapılandırılmış Görüşme Formu

Mesleki Gelişime Yönelik Etkinlik Ortamlarının Tasarım Unsurlarını Belirleme

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı sürecinde gerçekleştirdiğiniz ve mesleki gelişimlerinizi arttırmaya yönelik olarak planlanmış etkinliklerde (Mesleki Kaygılar, Soru-Cevap, Kaynaştırma Eğitimi, Eğitim ve Teknoloji, Ödül ve Ceza, Tartışma Yöntemi, Kavram Öğretimi vb.)

1- Hangi araçları kullandınız?

- a. Video Konferans (Etkileşim Platformu)
- b. Anlık Mesajlaşma
- c. E-mail
- d. Google Uygulamaları (Formlar, Drive vb.)
- e. Video Kaydı
- f. Forum
- g. Telefon Görüşmesi
- h. Sosyal Ağlar
- i. Harici araçlar (Program sürecinde sunulan araçların haricindeki ortamlar, örneğin; whatsapp, Zoom vb.)

2- Kullandığınız bu araçlar bu etkinliklerin amacına ulaşması için yeterli miydi?

- a. Yeterliydi
- b. Kısmen
- c. Yeterli Değildi

Psikososyal Gelişime Yönelik Etkinlik Ortamlarının Tasarım Unsurlarını Belirleme

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı sürecinde gerçekleştirdiğiniz ve psiko-sosyal gelişimlerinizi arttırmaya yönelik olarak planlanmış etkinliklerde (Fotoğraf Çekmek, Film Seyredelim, Selfie, Çevrimiçi Konser, Çevrimiçi Kahve, Sanal Müze Gezintisi, Yaşadığım Şehir, Hobiler vb.)

1- Hangi araçları kullandınız?

- a. Video Konferans (Etkileşim Platformu)
- b. Anlık Mesajlaşma
- c. E-mail
- d. Google Uygulamaları (Formlar, Drive vb.)
- e. Video Kaydı
- f. Forum
- g. Telefon Görüşmesi
- h. Sosyal Ağlar
- i. Harici araçlar (Program sürecinde sunulan araçların haricindeki ortamlar, örneğin; whatsapp, Zoom vb.)

Ek 6'nın devamı

- 2- Kullandığınız bu araçlar bu etkinliklerin amacına ulaşması için yeterli miydi?
- a. Yeterliydi
 - b. Kısmen
 - c. Yeterli Değildi

Ek 7. AÖEMP Etkinlik Listesi*

*Bu listede 22 zorunlu, 31 seçmeli olmak üzere toplam 53 etkinlik bulunmaktadır. Bu etkinliklerin 5 tanesi örnek olarak bu ek'te verilmiştir.

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı (AÖEMP) Etkinlik Listesi

Etkinliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılabilecek teknolojiler tabloda ikonlarla sembolize edilmektedir. Bu ikonlar ve anlamları aşağıda verilmektedir.

 Çevrimiçi Toplantı (AÖEMP Platformu)	 Telefon Görüşmesi	 Anlık mobil mesajlaşma	 Elektronik Posta	 Video Kaydı	 Sosyal Ağlar
 Forum (AÖEMP Platformu)	 Google Uygulamaları (Doküman, Formlar...)	Etkinliklerin yapılabileceği aylar mavi, yapılamayacağı aylar kırmızı ile renklendirilmiştir. 1 2 3 4			

Kısaltmalar	AÖEMP: Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı	MG: Mesleki Gelişim	PG: Psikososyal Gelişim	Z: Zorunlu	S: Seçmeli
--------------------	--	----------------------------	--------------------------------	-------------------	-------------------

Ek 7'nin devamı

Etkinlik Türü	Etkinliğin Adı	Kapsam	Ortam/Araç	Yapılacak Aylar
S	İz Bırakmak	“Hayatımızda iz bırakan öğretmenler” konulu bir görüşme planlayın. Görüşme öncesinde mentinizin hazırlık yapması için yeterli süre vermeyi unutmayın. Siz de bu konuda hazırlık yapın. Geçmişteki öğretmenlerinizi hatırlayın ve mentinizle paylaşmak üzere anılarınızı not edin. Görüşmenin sonunda öğretmenlerin öğrencilerinin hayatından ne şekillerde iz bırakacağı üzerinde konuşun. Olumsuz örneklerden çok olumlu örnekler üzerinde yoğunlaşın.	 	1 2 3 4
PG				
Z	Kitap Okumak	Mentinizin meslekî gelişimine katkı sağlayacağını düşündüğünüz bir kitap önerisinde bulunun. Aynı kitabı siz de okuyun (zaten okumuşsanız, kitabı gözden geçirebilirsiniz). Kitapla ilgili konuşmak üzere çevrimiçi bir görüşme planlayın. Görüşmenin içeriğini ve kapsamını mentor olarak siz yapılandırmalısınız. Bu etkinlik için planlama yaparken, mentinize kitap okumak için yeterli süre vermeyi unutmayın.	 	1 2 3 4
PG				
S	Komik Hatıralar	Öğretmenliğinizin ilk yıllarında yaşadığınız ilginç/komik hatıralarınızı mentinizle paylaşın. Bu hatıraların size kendinizi nasıl hissettirdiğini anımsayın ve mentinizle bunun üzerinde sohbet edin. Söz konusu olayı / olayları yaşadığınız an hissettiklerinizle, bugün düşündüğünüzde hissettikleriniz arasında bir fark olup olmadığı konusunda konuşun. Mentinize, aynı olayı / olayları kendisi yaşasaydı nasıl davranacağını sorun. Verdiği cevaplar doğrultusunda sohbetinizi yönlendirebilirsiniz.	 	1 2 3 4
PG				
Z	Mesleki Kaygılar	Mentinizden meslekte kendisini yetersiz hissettiği konuyu/konuları sizinle paylaşmasını isteyin. Bu yetersizliğin üstesinden gelmek için kendisini nasıl geliştirebileceği ile ilgili ona tavsiyelerde bulunun.	 	1 2 3 4
MG				
Z	Öğretmen Olmak	Mentinizden öğretmenlik mesleği ile ilgili duygu ve düşüncelerini anlattığı kısa bir video çekerek size göndermesini isteyin (Videonun süresi ile ilgili 2 -5 dakika gibi zaman aralığı verebilir veya bunu tamamıyla mentinizin tercihi bırakabilirsiniz). Videoyu seyrederken, mentinizin öğretmenlik mesleğine yönelik bakış açısını değerlendirin. Görüşlerinizi ve varsa önerilerinizi mentinizle paylaşın.	 	1 2 3 4
PG				

Ek 8. Aylık Etkinlik Takvimi Hazırlarken Dikkate Alınması Gereken Kurallar

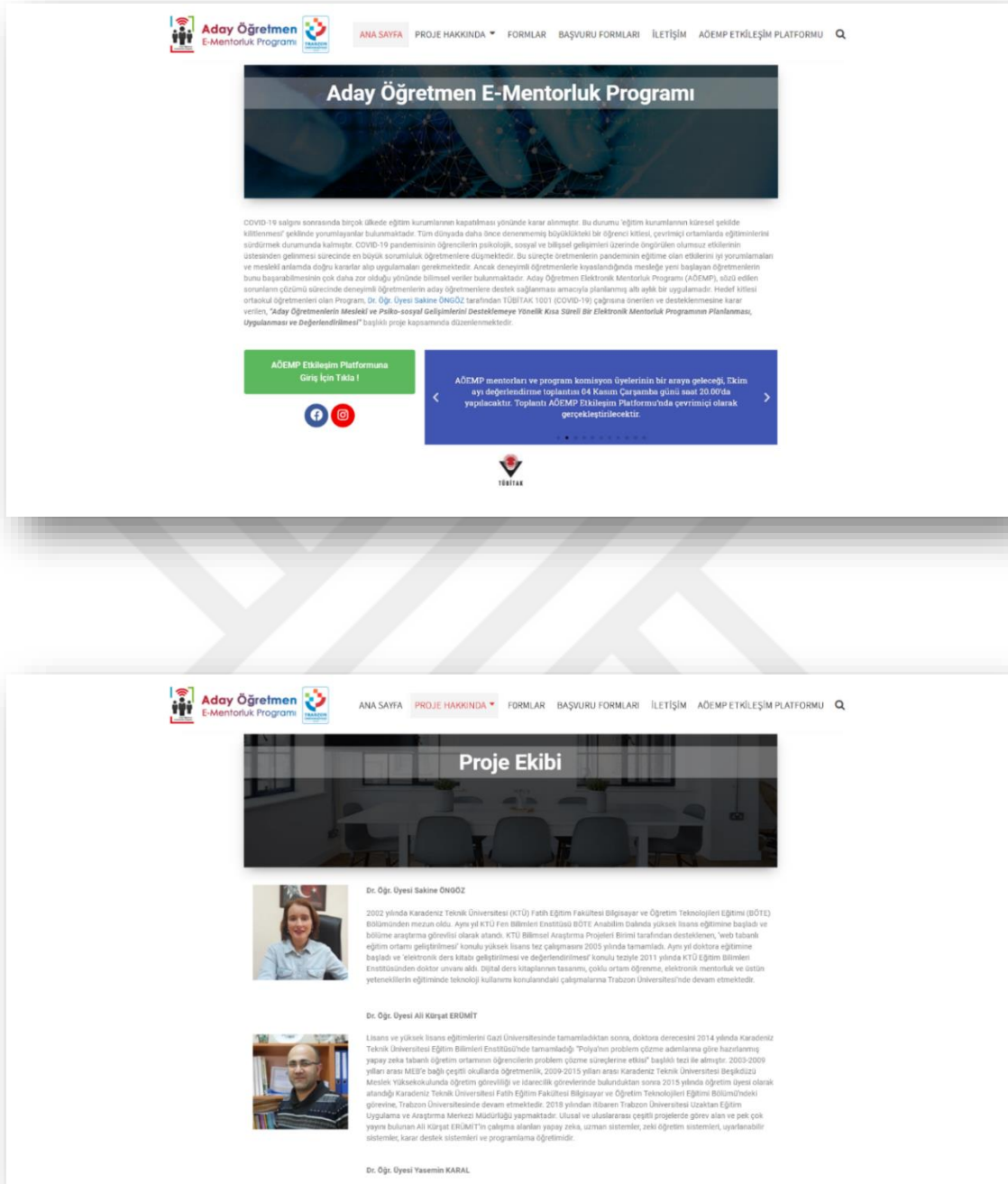
AÖ Aylık Etkinlik Takvimi Hazırlarken

Dikkate Alınması Gereken Kurallar

1. Aylık Etkinlik Takvimi, mentor ve mentinin ortak çalışması ile hazırlanmalıdır.
2. Bu süreçte mentinin ihtiyaçları, mentor ve menti için uygun olan ortak zamanlar, teknoloji erişimi başta olmak üzere; ilgili değişkenler dikkate alınmalıdır.
3. Birden fazla mentisi olan mentorlar, her bir menti için ayrı bir etkinlik takvimi oluşturarak sisteme yüklemelidir.
4. Bir mentisi olan mentorların haftada en az üç, birden fazla mentisi olan mentorların –her bir menti için- haftada en az iki etkinliği takvime yerleştirmesi gerekir.
5. Mentor gerek görmesi durumunda, haftalık etkinlik sayısını artırabilir.
6. Birden fazla mentisi olan mentorlar, her iki mentisi için farklı sayıda etkinlik planlayabilir.
7. Hazırlanan etkinlik takvimi / takvimleri ilgili ayın ilk haftası içinde tamamlanarak sisteme yüklenmiş veya mail yoluyla Koordinatöre iletilmiş olmalıdır.
8. Zorunlu etkinliklerin tamamı program bittiğinde yapılmış olmalıdır.
9. Zorunlu etkinlikler program süresince yalnızca bir kez yapılabilir. Bu kural dışında kalan zorunlu etkinlikler belirtilir.
10. Seçmeli etkinlikler -farklı aylarda olmak şartıyla- program süresince birden fazla kez yapılabilir (Bir seçmeli etkinlik program süresince en fazla üç kez yapılabilir).
11. Bazı etkinlikler için tabloda birden fazla etkileşim aracı kullanılabileceği görülmektedir. Bu tür etkinliklerde, hangi aracın veya araçların kullanılacağına, gerekli analizleri yaparak, mentor karar verir.
12. Mentor, mevcut etkinlikler dışında etkinlik önerebilir. Bu öneriler, AÖEMP Etkinlik Öneri Formu kullanılarak hazırlanmalı ve Koordinatör onayı alındıkta sonra takvime eklenmelidir.
13. Birden fazla mentisi olan mentorlar, ilgili hafta için aynı etkinliği yapacak mentilerini bir araya getirebilirler (Ortak etkinlik, mentilerin tamamı için ‘yapıldı’ şeklinde raporlanabilir). Ancak bunu yaparken aşağıdaki durumlar dikkate alınmalıdır:
 - Mentilerin ortak etkinlikte buluşması, yalnızca mentorun zamandan tasarruf etmesi amacıyla olmamalı; mentilerin bir arada olmasının onlar adına fayda sağlayacağı etkinliklerde tercih edilmelidir.
 - Birlikte etkinlik yapma kararı katılımcı mentilerin tamamı tarafından onaylanmış olmalıdır.
 - Mentilerin ortak etkinlikte birleştirilmesi, Program boyunca sürekli tekrar eden ve aylık etkinlik takvimlerini her menti için ‘standartlaştıran’ bir mentor alışkanlığına dönüşmemelidir.

Ek 9. AÖEMP Web Sitesi Prototipi Ekran Görüntüleri

Ek 9'un devamı

ANA SAYFA PROJE HAKKINDA FORMLAR BAŞVURU FORMLARI İLETİŞİM AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

Menti Formları

Menti Formları

- ← **Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Raporu Formu**
- Eylül Hafta 1 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Eylül Hafta 2 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Eylül Hafta 3 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Eylül Hafta 4 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Ekim Hafta 1 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Ekim Hafta 2 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Ekim Hafta 3 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu
- Ekim Hafta 4 – Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Formu

ANA SAYFA PROJE HAKKINDA FORMLAR BAŞVURU FORMLARI İLETİŞİM AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

Mentor Formları

Mentor Formları

- ← **Etkinlik Öneri Formu**
- Etkinlik Öneri Formu İçin Tıklayınız.
- **AÖEMP Aylık Etkinlik Takvimi Formu**
- **Mentor İhtiyaç Analizi Formu**
- **Mentörler İçin Haftalık Değerlendirme Raporu Formu**
- **Mentri İhtiyaç Değerlendirme Formu**

Ek 9'un devamı

ANA SAYFA PROJE HAKKINDA FORMLAR BAŞVURU FORMLARI İLETİŞİM AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

Başvuru Formları

AÖEMP 12 farklı branştan (Beden Eğitimi, Bilim Teknolojileri ve Yazılım, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Matematik, Müzik, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Sosyal Bilgiler, Teknoloji ve Tasarım ve Türkçe) katılman kabul edildiği bir e-mentorluk programdır. Programa başvuru yapabilen öğretmen Program Kitapçığı'nda verilmektedir. Programa mentor veya menti olarak başvuru yapmak için aşağıdaki formlar kullanılabilir.

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı Mentor Başvuru Formu * **Mentor Başvurudan Sonra Erişilir.**

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı Mentö Başvuru Formu

Önemli Duyuru

Mentö olarak başvuru yapmak isteyen aday öğretmenler, başvuru yaptıkları sırada adaylıklarının devam ediyor olması yeterlidir. Program sürecinde adaylıklarının sona ermesi, programa devam etmelerine engel değildir.

Önemli Duyuru

Programda mentor olarak katılacak öğretmenler için Trabzon İ MİT Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmalıdır. Mentö rolü ile katılan başvuracak aday öğretmenlere ilgili olarak MİT Eğitim Sekreterlığı'na gerekli izin başvurusu yapılmalıdır.

ANA SAYFA PROJE HAKKINDA FORMLAR BAŞVURU FORMLARI İLETİŞİM AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

İletişim

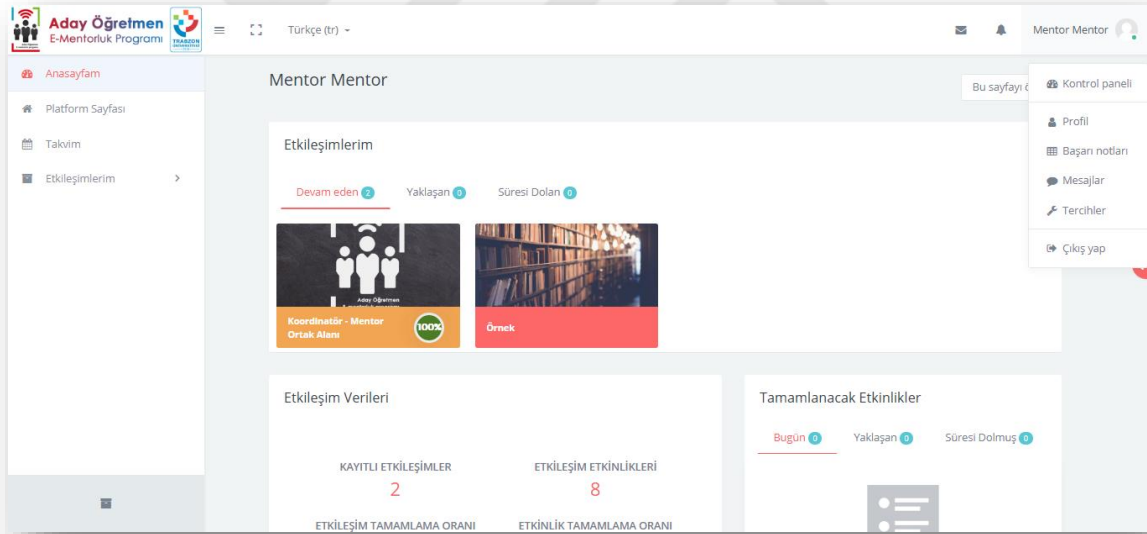

AÖEMP ile ilgili sorularınızı Program Koordinatörü Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÜZE iletebilirsiniz:

songez@trabzon.edu.tr

Ek 10. AÖEMP Etkileşim Platformu Prototipi Ekran Görüntüleri

Ek 10'un devamı

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı

Örnek

Anasayfam / Etkileşimlerim / Örnek

Örnek Etkileşim Sayfası

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı

Mentorlar

Duyurular

Ağustos - Hafta 1

Ağustos - Hafta 2

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı

Örnek

Katılımcılar

Notlar

Örnek Etkileşim Sayfası

Ağustos - Hafta 1

Ağustos - Hafta 2

Ağustos - Hafta 3

Ağustos - Hafta 4

Eylül - Hafta 1

Eylül - Hafta 2

Eylül - Hafta 3

Eylül - Hafta 4

Ekim - Hafta 1

+ Ağustos - Hafta 1

Add Section

Düzenle

+ Yeni bir etkinlik ya da kaynak ekle

+ Ağustos - Hafta 2

Add Section

Düzenle

+ Yeni bir etkinlik ya da kaynak ekle

+ Ağustos - Hafta 3

Add Section

Düzenle

+ Yeni bir etkinlik ya da kaynak ekle

+ Ağustos - Hafta 4

Add Section

Düzenle

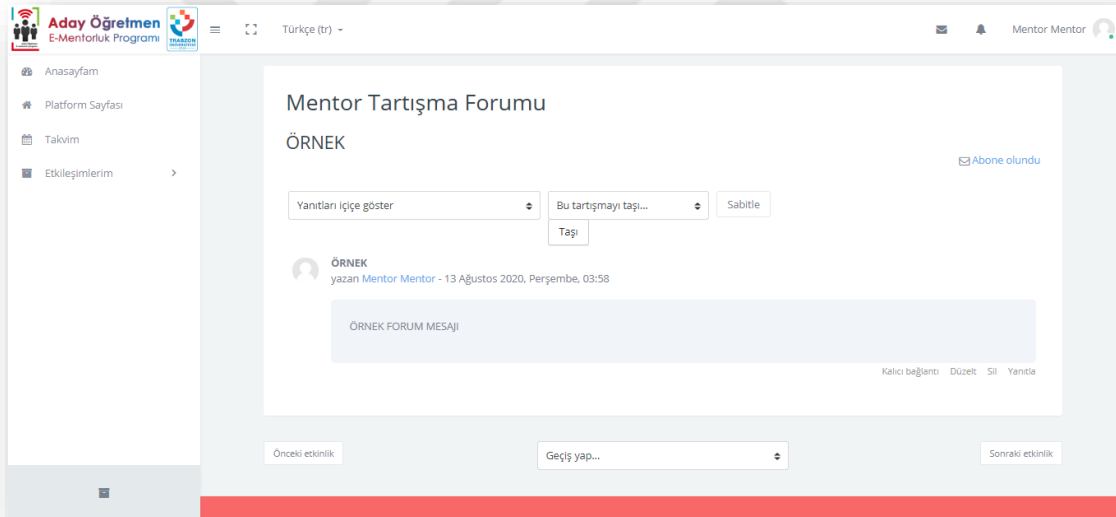
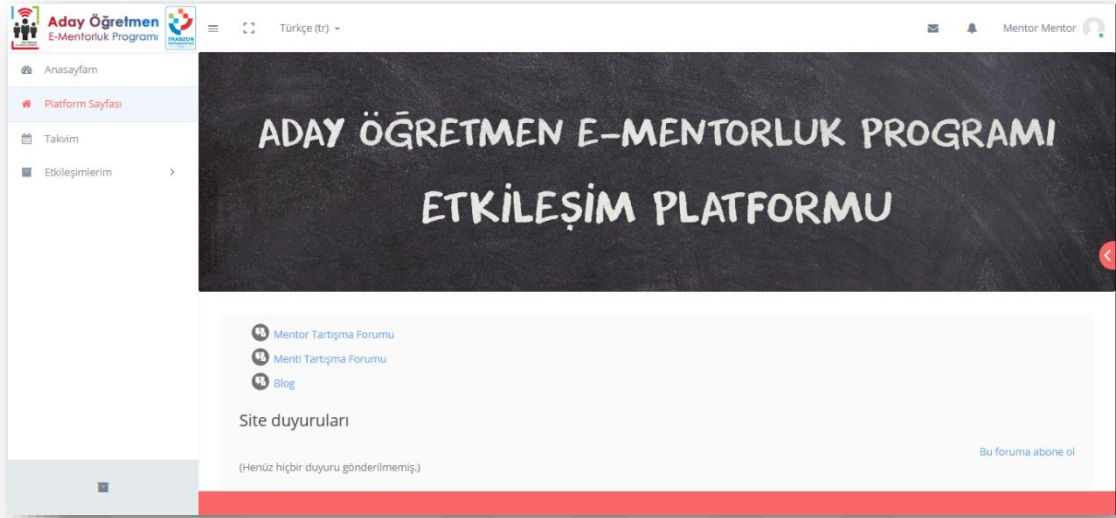
+ Yeni bir etkinlik ya da kaynak ekle

+ Eylül - Hafta 1

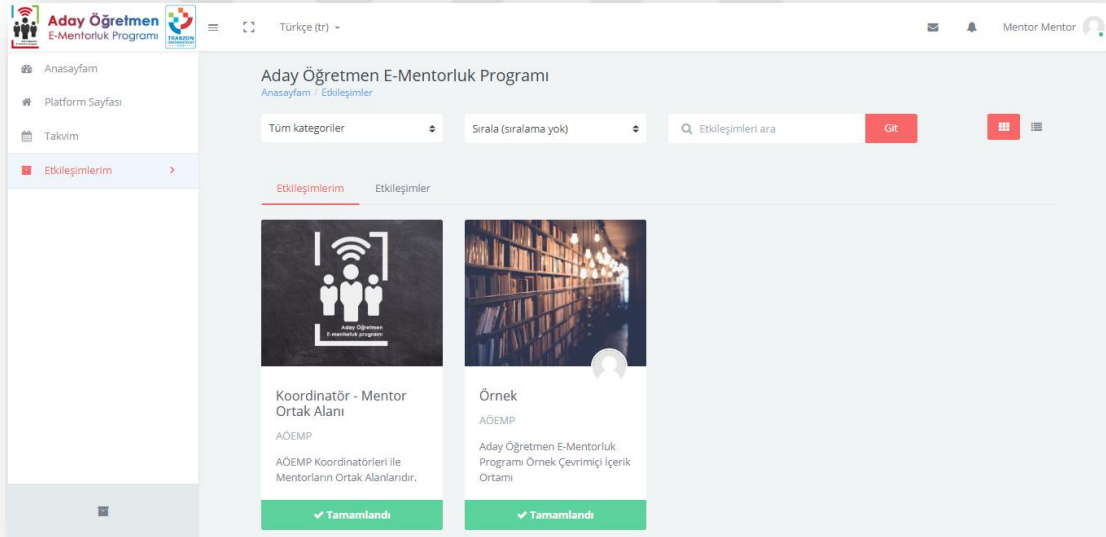
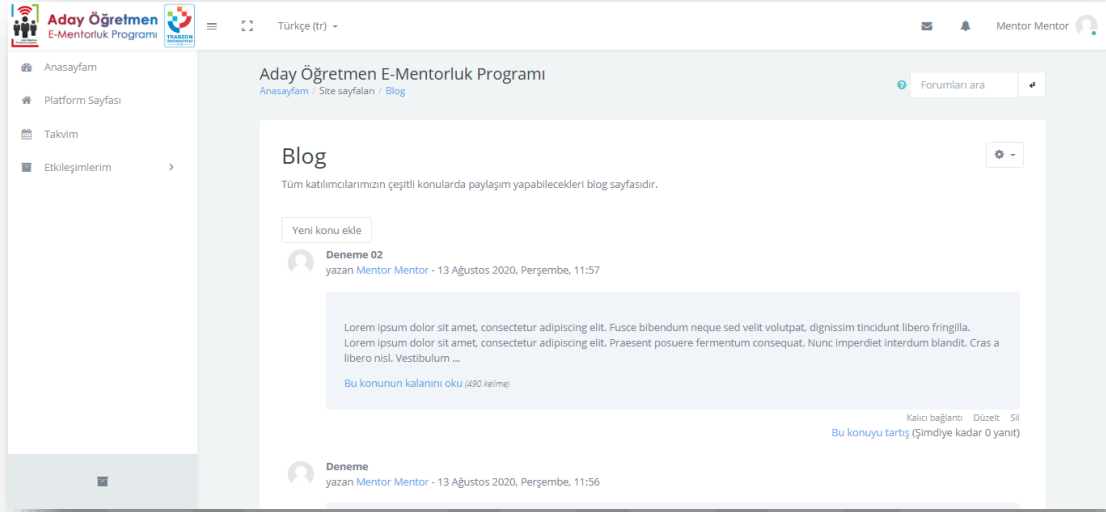
Add Section

Düzenle

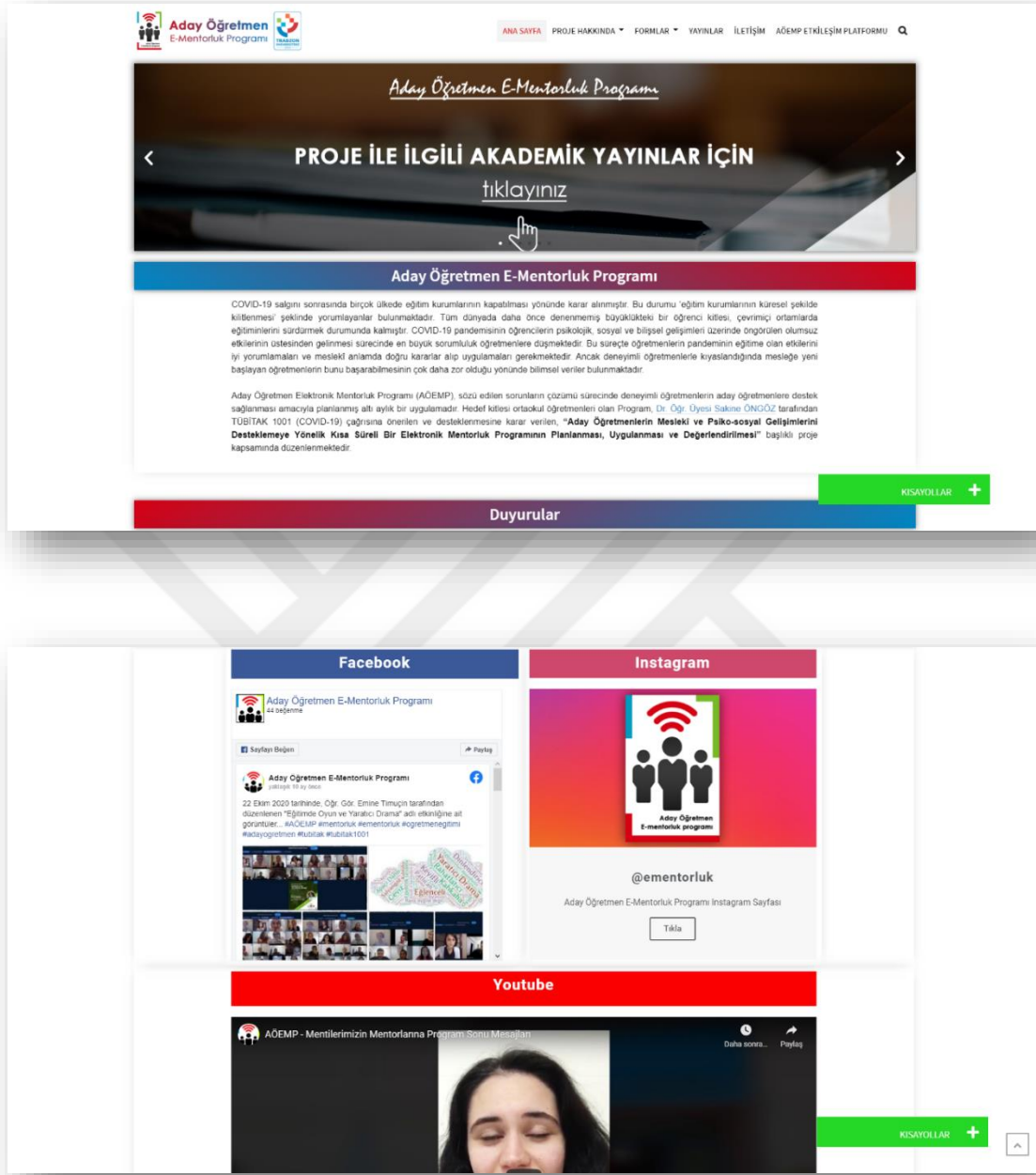
Ek 10'un devamı

Ek 10'un devamı

Ek 11. İkinci Aşama İçin Hazırlanan AÖEMP Web Sitesi Ekran Görüntüleri

Ek 11'in devamı

Aday Öğretmen
E-Mentorluk Programı

ANA SAYFA
PROJE HAKKINDA
FORMLAR
YAYINLAR
İLETİŞİM
AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

PROJE EKİBİ

Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ

2002 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Fatih Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümünden mezun oldu. Aynı yıl KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü BÖTE Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı ve bölüme araştırma görevlisi olarak atandı. KTÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenen, "web tabanlı eğitim ortamı geliştirilmesi" konulu yüksek lisans tez çalışmasını 2005 yılında tamamladı. Aynı yıl doktora eğitimine başladı ve "elektronik ders kitabı geliştirilmesi ve değerlendirilmesi" konulu teziyle 2011 yılında KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsünden doktor unvanı aldı. Dijital ders kitaplarının tasarımı, çoklu ortam öğrenme, elektronik mentorluk ve üstün yeteneklilerin eğitiminde teknoloji kullanımı konularındaki çalışmalarına Trabzon Üniversitesinde devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Ali Kırışat ERÜMIT

Lisans ve yüksek lisans eğitimlerini Gazi Üniversitesinde tamamladıktan sonra, doktora derecesini 2014 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde tamamladı. "Polya'nın problem çözme adımlarına göre hazırlanmış yapay zeka tabanlı öğretim ortamının öğrencilerin problem çözme süreçlerine etkisi" başlıklı tezi ile almıştır. 2003-2009 yılları arasında MEB'e bağlı çeşitli okullarda öğretmenlik, 2009-2015 yılları arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi Beşikdüzü Meslek Yüksekokulunda öğretim görevliliği ve idarecilik görevlerinde bulundu. 2015 yılında öğretim üyesi olarak atandı. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'ndeki görevine, Trabzon Üniversitesinde devam etmektedir. 2018 yılından itibaren Trabzon Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü yapmaktadır. Ulusal ve uluslararası çeşitli projelerde görev alan ve pek çok yaygın bulunan Ali Kırışat ERÜMIT'in çalışma alanları yapay zeka, uzman sistemler, zeki öğretim sistemleri, uyandırabilir sistemler, karar destek sistemleri ve programlama eğitimidir.

KISAVOLLAR +

Aday Öğretmen
E-Mentorluk Programı

ANA SAYFA
PROJE HAKKINDA
FORMLAR
YAYINLAR
İLETİŞİM
AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

FORMLAR

Lütfen alt bölümden görüntülemek istediğiniz formu seçiniz.

AÖEMP
Mentor Formları

AÖEMP
Mentli Formları

KISAVOLLAR +

30846 CDD5-18 ÇAĞRI33 kapsamında doublekorn, 120C380 kodlu, "Aday Öğretmenleri Mentli ve Pekiştirici Süreçlerde Desteklenen Yineki Kıs Sınırlı Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi" adlı projeye ait e-mentorluk platformudur.

Ek 11'in devamı

Aday Öğretmen
 E-Mentorluk Programı

ANA SAYFA | PROJE HAKKINDA | FORMLAR | YAYINLAR | İLETİŞİM | AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

← **Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Raporu Formu**

[Eylül Hafta 1 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 2 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 3 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 4 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 1 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 2 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 3 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 4 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Kasım Hafta 1 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Kasım Hafta 2 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Kasım Hafta 3 – Mentiler İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

KISAYOLLAR +

Aday Öğretmen
 E-Mentorluk Programı

ANA SAYFA | PROJE HAKKINDA | FORMLAR | YAYINLAR | İLETİŞİM | AÖEMP ETKİLEŞİM PLATFORMU

← **Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Raporu Formu**

[Ağustos Hafta 1 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ağustos Hafta 2 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ağustos Hafta 3 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ağustos Hafta 4 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 1 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 2 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 3 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Eylül Hafta 4 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

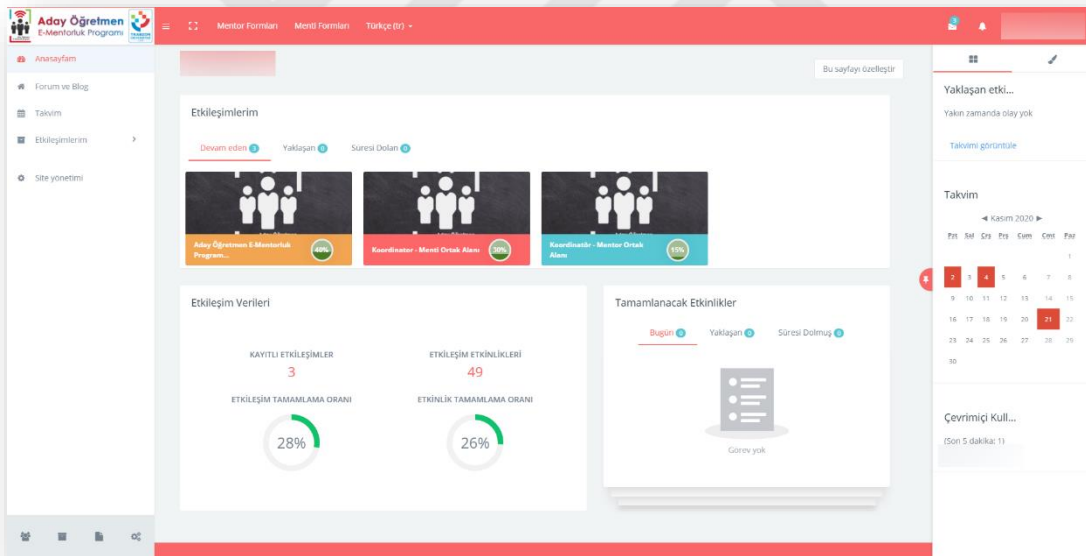
[Ekim Hafta 1 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 2 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

[Ekim Hafta 3 – Mentorlar İçin Haftalık Değerlendirme Formu](#)

KISAYOLLAR +

Ek 12. İkinci Aşama İçin Hazırlanan AÖEMP Etkileşim Platformu Ekran Görüntüleri

Ek 12'nin devamı

Etkinlikler

6 BigBlueButton

- İçerim İçerisi Etkinliği** ☒
 "ın katılımla gerçekleştirildiğimiz Çevrim İçerisi Etkinliğidir.
- Pandemi Sürecinde Uzaklan Eğitim** ☒
 "ın katılımla gerçekleştirilen "Pandemi Sürecinde Uzaklan Eğitim" başlıklı çevrim içi söyleşi etkinliğidir.
- Eğitimde Oyun ve Yararlı Drama** ☒
 "ın katılımla gerçekleştirilen "Eğitimde Oyun ve Yararlı Drama" başlıklı çevrim içi söyleşi etkinliğidir.
- Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşım ve STEM** ☒
 "ın katılımla gerçekleştirilen "Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşım ve STEM" başlıklı çevrim içi söyleşi etkinliğidir.
- Çevrim İçerisi Derlerde Oyun Uygulamaları** ☐
 "ın katılımla gerçekleştirilen "Çevrim İçerisi Derlerde Oyun Uygulamaları" başlıklı çevrim içi söyleşi etkinliğidir.
- ADİMP - Kapanış Toplantısı** ☐
 Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı süresince gerçekleştirilen mentorluk süreçleri sonunda, programı değerlendirmeye yönelik yapılacak kapanış toplantısıdır.

Etkinlik Video Kayıtları

4 Adresler

İçerim İçerisi

ADAY ÖĞRETMEN E-MENTORLUK PROGRAMI ETKİLEŞİM PLATFORMU

[Mentor Tartışma Forumu](#)
[Mentor Tartışma Forumu](#)
[Blog](#)

Site duyuruları

Yeni konu ekle
 (Henüz hiçbir duyuru gönderilmedi.)

[Bu forum aboneliğini kaldır](#)

Takvim

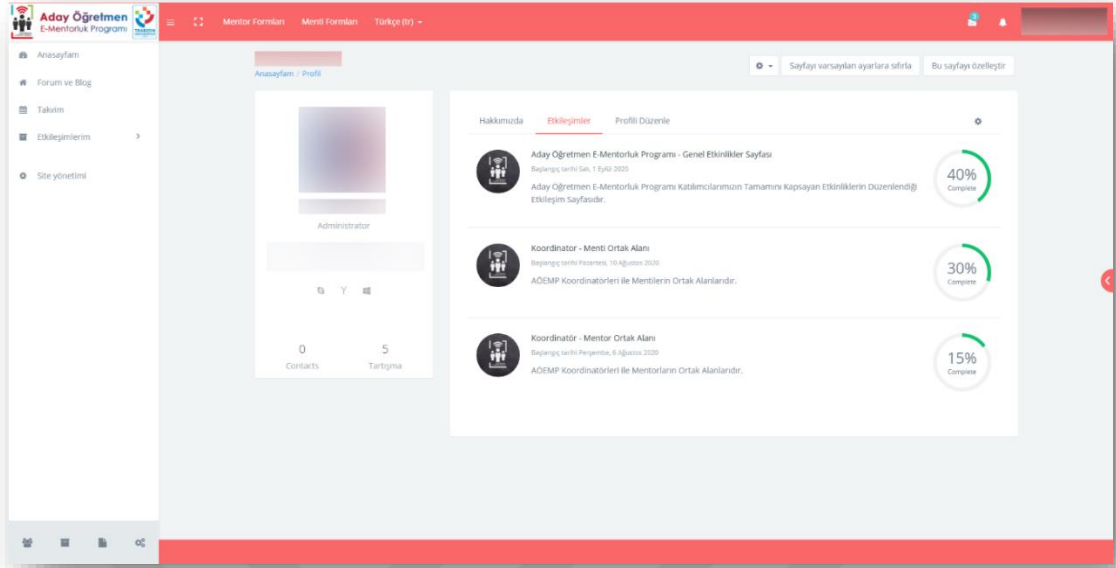
Mayıs 2021

Paz	Sal	Çar	Per	Cum	Çen	Paz
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

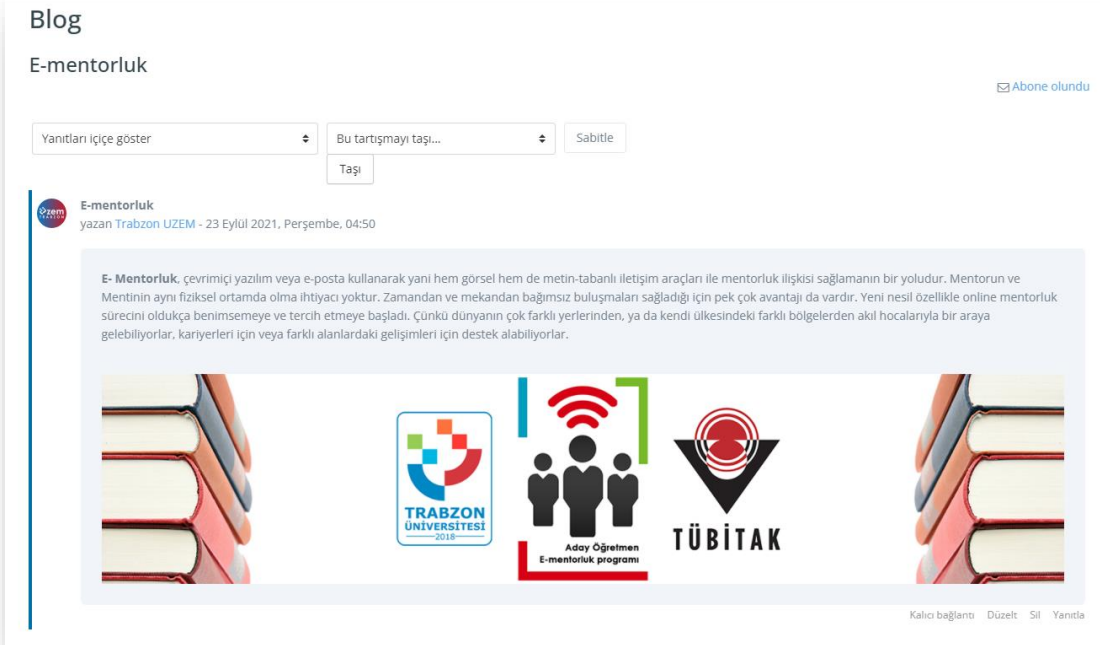
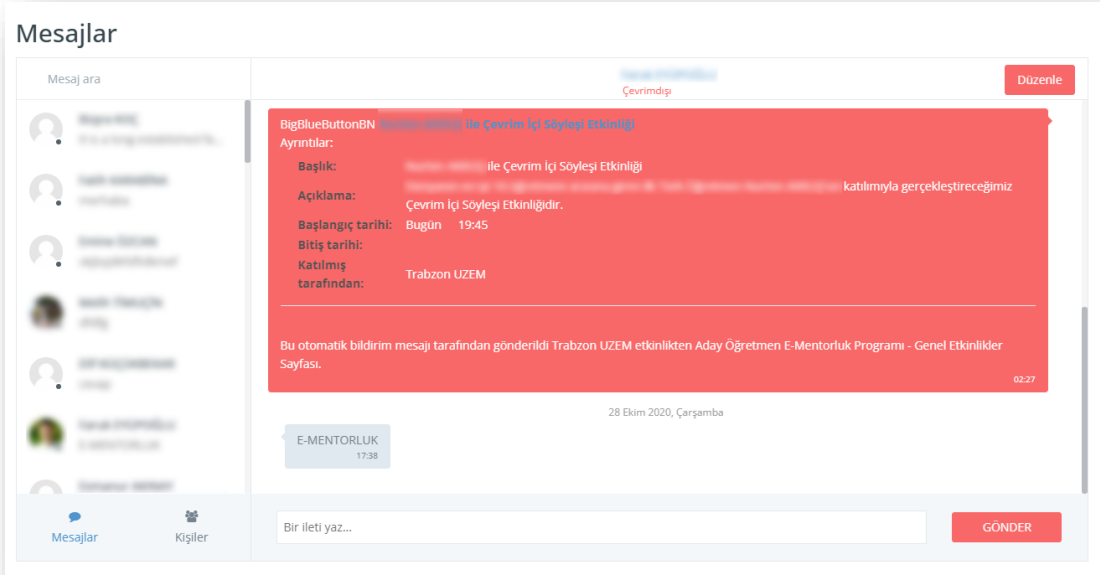
Çevrimiçi Kullanıcılar

(Son 5 dakika: 1)

Ek 12'nin devamı

Ek 13. E-mentorluk Program Platformundaki Etkileşim Amacıyla Kullanılan Araçların Ekran Görüntüleri

Ek 13'ün devamı

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı
Anasayfam / Site sayfaları / Mentor Tartışma Forumu

Forumları ara

Mentor Tartışma Forumu

AÖEMP Mentorlar için tartışma forumu

Yeni tartışma konusu ekle

Tartışma	Başlatan	Yanıtlar	Son mesaj
İlk Ay Sonrası Değerlendirmeler	Sakine ÖNGÖZ	0	Sakine ÖNGÖZ 4 Eyl 2020, Cum, 19:50

Önceki etkinlik Geçiş yap... Sonraki etkinlik

Mentor Tartışma Forumu

İlk Ay Sonrası Değerlendirmeler

Abone ol

Yanıtları içine göster Bu tartışmayı taşı... Sabitlemeyi iptal et

Taşı

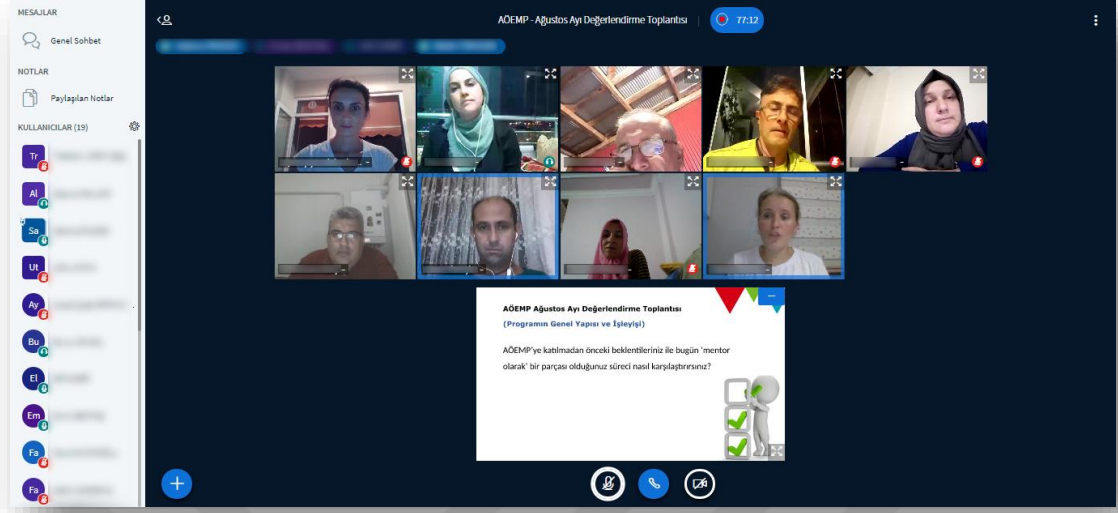
İlk Ay Sonrası Değerlendirmeler
yazan Sakine ÖNGÖZ - 4 Eylül 2020, Cuma, 19:50

AÖEMP'de Ağustos ayını geride bıraktık. Bir aylık bir deneyim sonrasında programa ilişkin değerlendirmelerinizi bu alana yazabilirsiniz. Herhangi bir başlıkta özelleştirmiyorum konuyu. Etkinlikler, mentiniz / mentileriniz, program düzenleyicileri, elektronik ortamlar... Hepsini veya herhangi biri ile ilgili yorumlarınızı paylaşabilirsiniz.

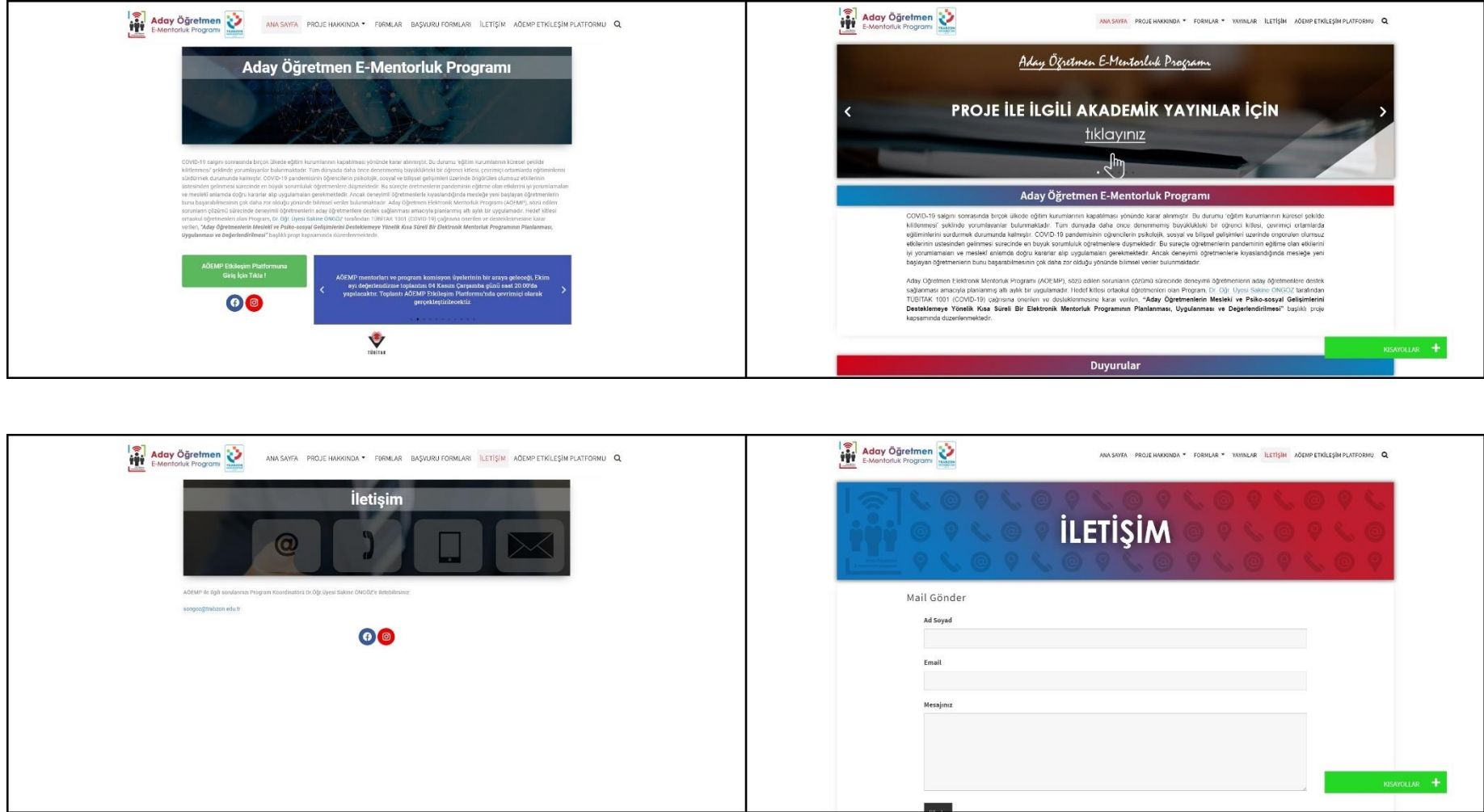
Kalıcı bağlantı Düzelt Sil Yanıtla

Önceki etkinlik Geçiş yap... Sonraki etkinlik

Ek 13'ün devamı

Ek-14. Araştırmanın Birinci ve İkinci Aşamasında Yapılan Değişikliklere Yönelik Karşılaştırmalı Ekran Görüntüleri

COVID-19 salgını sonrasında birçok ülkede eğitim kurumlarının kapatılması yönünde karar alınmıştır. Bu durumu 'eğitim kurumlarının küresel şekilde kilitlenmesi' şeklinde yorumlayanlar bulunmaktadır. Tüm dünyada daha önce denenmemiş büyüklükteki bir öğrenci kitlesi, çevrimiçi ortamlarda eğitimlerini sürdürmek durumunda kalmıştır. COVID-19 pandemisinin öğrencilerin psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimleri üzerinde öngörülen olumsuz etkilerinin üstesinden gelinmesi sürecinde en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu süreçte öğretmenlerin pandeminin eğitime olan etkilerini iyi yorumlamaları ve meslekî anlamda doğru kararlar alıp uygulamaları gerekmektedir. Ancak deneyimli öğretmenlerle kıyaslandığında mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin bunu başarabilmesinin çok daha zor olduğu yönünde bilimsel veriler bulunmaktadır. Aday Öğretmen Elektronik Mentorluk Programı (AÖEMP), sözü edilen sorunların çözümü sürecinde deneyimli öğretmenlerin aday öğretmenlere destek sağlanması amacıyla planlanmış altı aylık bir uygulamadır. Hedef kitlesi ortaokul öğretmenleri olan Program, **Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ** tarafından TÜBİTAK 1001 (COVID-19) çağrısına önerilen ve desteklenmesine karar verilen, **"Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi"** başlıklı proje kapsamında düzenlenmektedir.

Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı

COVID-19 salgını sonrasında birçok ülkede eğitim kurumlarının kapatılması yönünde karar alınmıştır. Bu durumu 'eğitim kurumlarının küresel şekilde kilitlenmesi' şeklinde yorumlayanlar bulunmaktadır. Tüm dünyada daha önce denenmemiş büyüklükteki bir öğrenci kitlesi, çevrimiçi ortamlarda eğitimlerini sürdürmek durumunda kalmıştır. COVID-19 pandemisinin öğrencilerin psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimleri üzerinde öngörülen olumsuz etkilerinin üstesinden gelinmesi sürecinde en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu süreçte öğretmenlerin pandeminin eğitime olan etkilerini iyi yorumlamaları ve meslekî anlamda doğru kararlar alıp uygulamaları gerekmektedir. Ancak deneyimli öğretmenlerle kıyaslandığında mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin bunu başarabilmesinin çok daha zor olduğu yönünde bilimsel veriler bulunmaktadır.

Aday Öğretmen Elektronik Mentorluk Programı (AÖEMP), sözü edilen sorunların çözümü sürecinde deneyimli öğretmenlerin aday öğretmenlere destek sağlanması amacıyla planlanmış altı aylık bir uygulamadır. Hedef kitlesi ortaokul öğretmenleri olan Program, **Dr. Öğr. Üyesi Sakine ÖNGÖZ** tarafından TÜBİTAK 1001 (COVID-19) çağrısına önerilen ve desteklenmesine karar verilen, **"Aday Öğretmenlerin Meslekî ve Psiko-sosyal Gelişimlerini Desteklemeye Yönelik Kısa Süreli Bir Elektronik Mentorluk Programının Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi"** başlıklı proje kapsamında düzenlenmektedir.

Ek 14'ün devamı

The image displays two side-by-side screenshots of the Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı (Candidate Teacher E-Mentorship Program) web application interface.

Left Screenshot (Mentor Mentor View):

- Header:** Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı, Türkçe (tr), Mentor Mentor.
- Left Sidebar:** Platform Sayfası, Takvim, Etkileşimlerim.
- Main Content:**
 - Etkileşimlerim:** Devam eden (2), Yaklaşan (1), Süresi Dolan (1). Cards for 'Koordinatör - Mentor Ortak Alanı' (100%) and 'Örnek'.
 - Etkileşim Verileri:** KAYITLI ETKİLEŞİMLER: 2, ETKİLEŞİM ETKİNLİKLERİ: 8. ETKİLEŞİM TAMAMLAMA ORANI: 25%, ETKİNLİK TAMAMLAMA ORANI: 25%.
 - Tamamlanacak Etkinlikler:** Bugün (1), Yaklaşan (1), Süresi Dolmuş (1).
- Right Sidebar:** Kontrol paneli, Profil, Başarı notları, Mesajlar, Tercihler, Çıkış yap.

Right Screenshot (Aday Öğretmen View):

- Header:** Aday Öğretmen E-Mentorluk Programı, Mentor Takvimi, Mentor Takvimi, Türkçe (tr).
- Left Sidebar:** Anasayfam, Forum ve Blog, Takvim, Etkileşimlerim, Site yönetimi.
- Main Content:**
 - Etkileşimlerim:** Devam eden (2), Yaklaşan (1), Süresi Dolan (1). Cards for 'Aday Öğretmen Etkileşim Ortak Alanı', 'Koordinatör - Mentor Ortak Alanı', and 'Koordinatör - Mentor Ortak Alanı'.
 - Etkileşim Verileri:** KAYITLI ETKİLEŞİMLER: 3, ETKİLEŞİM ETKİNLİKLERİ: 49. ETKİLEŞİM TAMAMLAMA ORANI: 28%, ETKİNLİK TAMAMLAMA ORANI: 26%.
 - Tamamlanacak Etkinlikler:** Bugün (1), Yaklaşan (1), Süresi Dolmuş (1). Card for 'Görevi yok'.
- Right Sidebar:** Yaklaşan etki..., Yatan zamanda olmayacak, Takvimi görüntüle, Takvim (Kasım 2020), Çevrimiçi Kull... (Son 5 dakika: 11).

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

**** yılında ***** doğdu. İlköğrenimi 100. Yıl İlkokulunda, lise öğrenimini Yunus Emre Lisesinde tamamladı. 2013 yılında başladığı Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünden 2017 yılında mezun oldu. 2019 yılında Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi anabilim dalında yüksek lisans eğitimine başladı.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-Posta : *****